Lietas arhīva Nr. KA05-0121-22/5
ECLI:LV:VAT:2022:1212.15830013914.14.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Valmierā 2022.gada 12.decembrī

Vidzemes apgabaltiesa šādā sastāvā: tiesnese Ginta Gita Kukaine, tiesnese Elfa Driba un tiesnese Guna Krieviņa,

apelācijas kārtībā rakstveida procesā iztiesāja krimināllietu sakarā ar Dienvidkurzemes prokuratūras prokurora Ulda Kursinska apelācijas protestu par Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 22.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 22.februāra spriedumu

/pers. A/, personas kods /personas kods/, /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, atzīti par nevainīgiem pret viņiem celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas un attaisnoti.

Atstāts bez izskatīšanas pieteikums par noziedzīgā nodarījuma rezultātā radītā kaitējuma 184582,03 *euro* atlīdzināšanu valsts labā.

[1.1] /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ pirmstiesas kriminālprocesā bija celta un pirmās instances tiesā tika uzturēta apsūdzība pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas par to, ka viņi personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar viltu ieguva tiesības uz svešu mantu (izdarīja krāpšanu) lielā apmērā. Saskaņā ar apsūdzību /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ līdz 2012.gada 26.jūlijam vienojās par pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – arī PVN) izkrāpšanu no valsts budžeta lielā apmērā, sadalot katra dalībnieka lomu un pienākumus. Veicot Eiropas Savienībā iegādātu minerālmēslu realizāciju Latvijas Republikā, lai iegūtu PVN 21% apmērā no darījuma vērtības, tika izveidoti divi fiktīvi uzņēmumi – SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/", izveidojot fiktīvu darījumu ķēdi, kuras rezultātā mākslīgi izveidots iekšzemes PVN. Viltojot darījumu veikšanu apliecinošus dokumentus un PVN deklarācijas, dokumentāli minerālmēslu piegādes darījumi tika noformēti caur abiem augstāk minētajiem fiktīvajiem starpniecības uzņēmumiem, iegūstot no preču saņēmēja valstij maksājamo PVN 21% apmērā, kas valsts budžetā netika nomaksāts. Lai izkrāptu tiesības uz PVN, apsūdzētie personu grupā viltoja SIA "/nosaukums B/" un SIA "/nosaukums A/" grāmatvedības dokumentus, kuros norādīja, ka Latvijā prece maina īpašnieku no SIA "/nosaukums B/" uz SIA "/nosaukums A/", un Latvijas gala patērētājam preci pārdod SIA "/nosaukums A/". Tādējādi SIA "/nosaukums A/" vārdā nelikumīgi tika iegūtas tiesības kā priekšnodokli no valsts budžetā maksājamās PVN summas atskaitīt SIA "/nosaukums B/" samaksāto PVN. Laika posmā no 2012.gada 1.augusta līdz 2012.gada 31.decembrim tika sastādīti viltoti SIA "/nosaukums A/" grāmatvedības dokumenti – 105 pavadzīmes par minerālmēslu iegādi no fiktīvā uzņēmuma SIA "/nosaukums B/" par faktiski nenotikušiem darījumiem. Minētās pavadzīmes par faktiski nenotikušiem darījumiem tika iesniegtas abu uzņēmumu grāmatvedībā, un šie darījumi tika atspoguļoti SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/" PVN deklarācijās par 2012.gada augustu, septembri, oktobri, novembri un decembri. Savukārt norādītās PVN deklarācijas elektroniski tika iesniegtas Valsts ieņēmumu dienestā, tādējādi nelikumīgi iegūstot SIA "/nosaukums A/" tiesības uz PVN priekšnodokļa atmaksu no valsts budžeta 129724,99 LVL (184582,03 *euro*) apmērā.

[1.2] Pirmās instances tiesa apsūdzēto izdarītajā nodarījumā nekonstatēja Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma sastāvu, tāpēc taisīja attaisnojošu spriedumu atbilstoši Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktam. Attaisnojot apsūdzētos, Kurzemes rajona tiesa spriedumā atsaucās uz judikatūras atziņām par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma (izvairīšanās no nodokļu nomaksas) norobežošanu no Krimināllikuma 177.pantā paredzētās krāpšanas sastāva.

[2] Par Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 22.februāra spriedumu iesniegtajā apelācijas protestā Dienvidkurzemes prokuratūras (iepriekš – Liepājas prokuratūra) prokurors Uldis Kursinskis lūdzis atcelt pirmās instances tiesas attaisnojošo spriedumu un taisīt jaunu spriedumu, ar kuru visus četrus apsūdzētos atzīt par vainīgiem un sodīt pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas: /pers. A/ – ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem 6 mēnešiem, /pers. B/, /pers. D/ un /pers. C/ – ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem.

[2.1] Prokurors uzskata, ka pirmās instances tiesa nav objektīvi izvērtējusi pierādījumus, tāpēc izdarījusi nepamatotus secinājumus, ka apsūdzēto darbībās nav noziedzīga nodarījuma sastāva. Valsts ieņēmumu dienests ar nodokļa aprēķina pārskatu Nr. /numurs A/ esot konstatējis, ka darījumi starp SIA "/nosaukums B/" un SIA "/nosaukums A/" nav notikuši, par šiem darījumiem nepamatoti atskaitīts priekšnodoklis, sakarā ar ko valsts budžetam nodarīts zaudējums 129724,99 LVL (184582,03 *euro*) apmērā. Priekšnodokļa iegūšanai apsūdzētie viltojuši nenotikušu darījumu apliecinošus dokumentus un PVN deklarācijas, kuras iesnieguši Valsts ieņēmumu dienestā. Tādā veidā ar viltu, izmantojot viltotus preču-pavadzīmju rēķinus un PVN deklarācijas, apsūdzētie ieguvuši tiesības uz priekšnodokli. Minētais pierādīts ar apsūdzēto liecībām, nodokļu aprēķina pārskatu, kontu izrakstiem, nodokļu aprēķina veicējas /pers. E/ liecībām, lietiskajiem pierādījumiem, PVN deklarācijām un pārējiem lēmumā par lietas nodošanu tiesai norādītajiem rakstveida pierādījumiem. Turklāt uz apsūdzēto subjektīvo pusi norādot viņu visu saskaņotās faktiskās darbības vienota noziedzīga mērķa sasniegšanai – tiesību iegūšanai uz priekšnodokļa atskaitīšanu SIA "/nosaukums A/" vārdā.

[3] Sakarā ar apelācijas protestu pirmo reizi iztiesājot lietu Kurzemes apgabaltiesā, prokurors apelācijas instances tiesā grozīja un uzturēja apsūdzību, kurā lūdza atzīt apsūdzēto /pers. A/ par vainīgu un sodīt pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, nodarot valstij zaudējumus lielā apmērā, bet /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ lūdza atzīt par vainīgiem un sodīt pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) par to, ka viņi atbalstīja izvairīšanos no nodokļu nomaksas, nodarot valstij zaudējumus lielā apmērā.

[4] Ar Kurzemes apgabaltiesas 2021.gada 16.decembra spriedumu, iztiesājot lietu apelācijas kārtībā, Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 22.februāra spriedums atcelts pilnībā. /pers. A/ atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) un attaisnots. /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ atzīti par nevainīgiem pret viņiem celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) un attaisnoti. Atstāts bez izskatīšanas pieteikums par nodarījuma rezultātā radītā kaitējuma 184582,03 *euro* atlīdzināšanu valsts labā.

[4.1] Kurzemes apgabaltiesa attaisnojošu spriedumu taisīja saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktu, atzīstot, ka prokurors

apelācijas instances tiesā apsūdzību faktiski grozījis uz smagāku, paplašinot un papildinot ar tādiem faktiskajiem apstākļiem, kas apsūdzētajiem iepriekš nebija zināmi un inkriminēti. Uzskatot, ka šāda apsūdzības grozīšana apelācijas instances tiesā neatbilst Kriminālprocesa likuma prasībām un ir prettiesiska, Kurzemes apgabaltiesa izslēdza no grozītās apsūdzības apstākļus, kas raksturo Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma speciālo subjektu un objektīvo pusi, tā kā šie apstākļi nebija norādīti pirmās instances tiesā uzturētajā apsūdzībā; tādējādi /pers. A/ nodarījumā netika konstatēts Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma sastāvs, secīgi – /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ nodarījumā – līdzdalība minētajā noziedzīgā nodarījumā (atbalstīšana).

[5] Latvijas Republikas Senāts 2022.gada 22.septembrī, iztiesājot krimināllietu kasācijas kārtībā sakarā ar Dienvidkurzemes prokuratūras prokurora Ulda Kursinska iesniegto kasācijas protestu, nolēma atcelt Kurzemes apgabaltiesas 2021.gada 16.decembra spriedumu pilnībā un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[5.1] Senāts atzina, ka apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā Kriminālprocesa likuma 455.panta trešajā daļā noteikto un kasācijas instances tiesas judikatūru minētās tiesību normas piemērošanā. Tiesas tiesības atzīt par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus ietver sevī ne tikai tiesas tiesības aizstāt, tās ieskatā, nepierādītos noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus ar pierādītajiem, bet arī izslēgt no apsūdzības nepierādītos faktiskos apstākļus un, ja tam ir tiesisks pamats, arī pārkvalificēt inkriminētās noziedzīgās darbības, ja ar to nepasliktinās apsūdzētā stāvoklis un netiek pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību *(Augstākās tiesas 2014.gada 30.janvāra lēmums lietā Nr. SKK-4/2014 (11370003509))*. Kriminālprocesa likuma 455.panta trešajā daļā noteikto tiesas tiesību izmantošana, kad tam ir tiesisks pamats, ir nepieciešama, lai atbilstoši Kriminālprocesa likuma 1.pantam nodrošinātu efektīvu Krimināllikuma normu piemērošanu un krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu bez neattaisnotas iejaukšanās personas dzīvē *(Augstākās tiesas 2021.gada [..] lēmums lietā Nr. SKK-[B]/2021 (ECLI:LV:AT:2021))*.

[5.2] Senāts atzina, ka apelācijas instances tiesas spriedumā citētās judikatūras atziņas nav tieši piemērojamas izskatāmajā lietā, pamatojot atzinumu, ka grozītā apsūdzība ir smagāka, turklāt tiesa nav pamatojusi, kāpēc tā uzskata, ka apsūdzētajiem grozītā apsūdzība aizskar Kriminālprocesa likuma 20.pantā noteiktās tiesības uz aizstāvību. Senāts norādīja, ka, izvērtējot, vai grozītie noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi aizskar vai neaizskar apsūdzētās personas tiesības uz aizstāvību, izšķiroša nozīme ir tam, vai, pirmkārt, šie visi apstākļi, lai gan iepriekš celtajā apsūdzībā nebija norādīti vai bija norādīti savādāk, apsūdzētajam faktiski bija zināmi, un līdz ar to viņš attiecībā uz tiem varēja īstenot savu aizstāvību un, otrkārt, vai šiem apstākļiem vispār ir nozīme aizstāvības īstenošanā *(Augstākās tiesas 2009.gada 28.maija lēmums lietā Nr. SKK-84/2009 (11512000204), 2013.gada 21.novembra lēmums lietā Nr. SKK-453/2013 (11220032708) un 2018.gada 27.aprīļa lēmums lietā Nr. SKK21/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0427:15830105308.1.L))*.

[5.3] Senāts konstatēja, ka apelācijas instances tiesa nepamatoti sava atzinuma pamatošanai kā argumentu norādījusi to, ka grozītajā apsūdzībā /pers. A/ inkriminēti likuma "Par pievienotās vērtības nodokli", Pievienotās vērtības nodokļa likuma, likuma "Par grāmatvedību" un likuma "Par nodokļiem un nodevām" normu pārkāpumi, kas nebija inkriminēti sākotnējā apsūdzībā. Kriminālprocess uzsākts un izmeklēšana veikta par tiem pašiem faktiskajiem apstākļiem, kas saistīti ar nodokļu nemaksāšanu. Turklāt saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 125.panta pirmās daļas 4.punktu bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādītu uzskatāms fakts, ka persona zina vai tai vajadzēja zināt savus normatīvajos aktos paredzētos pienākumus, ja vien kriminālprocesa gaitā netiek pierādīts pretējais.

[5.4] Senāts atzina, ka apelācijas instances tiesa kļūdaini attaisnojošu spriedumu pamatojusi ar to, ka Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā un 218.panta otrajā daļā paredzētie noziedzīgie nodarījumi nav tieši saistīti un neizriet viens no otra, jo tiem ir dažādi noziedzīgā nodarījuma objekti, subjekti, atšķirīgi izpaužas arī noziedzīgā nodarījuma objektīvā un subjektīvā puse; tādējādi tiesa likumu piemērojusi formāli un neatbilstoši tā jēgai. Apelācijas instances tiesa, citējot tiesību zinātnē un judikatūrā izteiktās atziņas vispārīgos jautājumos par minēto noziedzīgo nodarījumu sastāvu elementiem, nav ņēmusi vērā izskatāmās lietas apstākļus, kā arī kasācijas instances tiesas judikatūrā un tiesu prakses apkopojumos izteiktās atziņas par to, ka, izvairoties no nodokļu nomaksas, arī tiek aizskartas mantiskās intereses, proti, mantiskās intereses nodokļu iekasēšanas sfērā; izdarot Krimināllikuma 177.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, vainīgā persona iegūst svešu mantu, savukārt, izdarot Krimināllikuma 218.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, vainīgās personas darbības vai bezdarbība ir vērsta uz to, lai savu mantu nenodotu citam.

[5.5] Senāts atzina, ka apelācijas instances tiesas atzinums par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva obligātā elementa – speciālā subjekta – nenorādīšanu /pers. A/ apsūdzībā nav pamatots. Grozītajā apsūdzībā norādīts, ka tieši /pers. A/ bija faktiskais abu uzņēmumu (SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/") vadītājs, turklāt šāds secinājums izdarāms arī no pirmās instances tiesā uzturētās apsūdzības satura. Augstākās tiesas judikatūrā ir nostiprināts atzinums, ka Krimināllikuma 218.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma subjekts ir nevis persona, kura ir fiktīva uzņēmuma amatpersona, bet gan reālais juridiskās personas vadītājs. Grozītajā apsūdzībā ir norādīts uz Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma subjektu – apsūdzēto /pers. A/.

[5.6] Senāts atzina par nepamatotu apelācijas instances tiesas atzinumu, ka grozītā apsūdzība sakarā ar tajā norādītajiem laika periodiem ir pamats attaisnojoša sprieduma taisīšanai. Senāts konstatēja, ka apelācijas instances tiesa ar pierādījumiem nav pamatojusi savu atzinumu, ka apsūdzētajiem lietas iztiesāšanas laikā nebija zināmi sākotnējā apsūdzībā nenorādītie fakti par to, ka /pers. A/ organizēja un veica uzņēmuma SIA "/nosaukums A/" reālu finansiāli saimniecisko darbību laika posmā no 2012.gada jūlija līdz 2013.gada februārim un ka 2013.gada janvārī un februārī Valsts ieņēmumu dienestā tika iesniegti 2012.gadā iesniegto PVN deklarāciju precizējumi, kā arī grozītajā apsūdzībā detalizētāk norādītā informācija par uzņēmumu SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/" darbības periodu līdz 2013.gada 19.jūnijam, tas ir, datumam, līdz kuram apsūdzētie bija attiecīgo uzņēmumu valdes locekļi. Senāts turklāt norādīja, ka apelācijas instances tiesā ir iespējams samazināt apsūdzības apjomu, atzīstot par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus noziedzīga nodarījuma izdarīšanas apstākļus, tajā skaitā arī samazinot laika periodu.

[6] Augstākās tiesas priekšsēdētājs Aigars Strupišs 2022.gada 3.oktobrī saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 445.pantu lietu nodeva izskatīšanai Vidzemes apgabaltiesai.

[7] Vidzemes apgabaltiesā 2022.gada 10.oktobrī pieņemts lēmums krimināllietu apelācijas kārtībā iztiesāt rakstveida procesā, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo daļu, ņemot vērā, ka iepriekš Kurzemes apgabaltiesa šo lietu jau izskatīja mutvārdu procesā, uzklausot apsūdzēto attieksmi pret apelācijas instances tiesā viņiem grozīto apsūdzību. Visi apsūdzētie un apsūdzēto aizstāvji, kā arī prokurors tika informēti par tiesībām izteikt pamatotu lūgumu lietu Vidzemes apgabaltiesā izskatīt mutvārdu procesā.

[8] Sākotnēji Vidzemes apgabaltiesā tika saņemti apsūdzētā /pers. D/ aizstāvja Dēvija Elnioņa (2022.gada 17.oktobrī) un apsūdzētā /pers. A/ aizstāvja Viestura Ločmeļa (2022.gada 25.oktobrī) lūgumi lietu apelācijas instances tiesā izskatīt mutvārdu procesā. Abu aizstāvju lūguma pamatojumā norādīts, ka krimināllieta tās sarežģītības dēļ ir izskatāma mutvārdu procesā, turklāt apelācijas protestā izteiktais lūgums neatbilst nevienam no Kriminālprocesa likuma 559.panta ceturtajā daļā uzskaitītajiem gadījumiem, kad lietu iespējams iztiesāt rakstveida procesā.

[9] Pēc tam Vidzemes apgabaltiesā saņemts apsūdzētā /pers. A/ 2022.gada 14.novembra iesniegums, kurā norādīts, ka viņš vēlas slēgt vienošanos ar prokuroru par vainas atzīšanu un sodu. Turklāt /pers. A/ informē tiesu, ka piekrīt viņam pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) inkriminētā noziedzīgā nodarījuma apjomam un juridiskajai kvalifikācijai, kā arī pilnībā atzīst savu vainu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un ir gatavs atlīdzināt kaitējuma kompensāciju.

2022.gada 15.novembrī Vidzemes apgabaltiesā saņemts apsūdzētā /pers. D/ aizstāvja Dēvija Elnioņa līdzīga satura pieteikums. Atbilstoši

pieteikumā norādītajam /pers. D/ atzīst savu vainu apelācijas instances tiesā pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) viņam izvirzītajā apsūdzībā un vēlas ar prokuroru noslēgt vienošanos par sodu.

No apsūdzētā /pers. A/ aizstāvja Viestura Ločmeļa Vidzemes apgabaltiesā iesniegtās informācijas un maksājuma uzdevuma redzams, ka 2022.gada 1.decembrī apsūdzētais ir pilnībā atlīdzinājis noziedzīgā nodarījuma rezultātā valstij radīto mantisko zaudējumu, Valsts kasē iemaksājot materiālā kaitējuma kompensāciju 184582,03 *euro* apmērā.

[10] Vidzemes apgabaltiesā 2022.gada 7.decembrī saņemts Dienvidkurzemes prokuratūras prokurora Ulda Kursinska viedoklis, kurā apstiprināta /pers. A/ aizstāvja norādītā informācija par to, ka apsūdzētais ir samaksājis valsts vārdā pieteikto kaitējuma kompensāciju (Valsts kasē 2022.gada 2.decembrī saņemts maksājums 184582,03 *euro* apmērā no /pers. A/). Prokurors rakstveida viedoklī Vidzemes apgabaltiesai lūdzis atcelt Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 22.februāra spriedumu un taisīt jaunu, notiesājošu spriedumu Kurzemes apgabaltiesā grozītās apsūdzības apjomā, atzīstot par vainīgiem /pers. A/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam), /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam).

[10.1] Prokurors norādījis, ka visu apsūdzēto vaina ir pilnībā pierādīta ar pirmās instances tiesas spriedumā norādītiem pierādījumiem. Ar šiem pierādījumiem to kopumā un savstarpējā saistībā esot konstatējamas apsūdzētajiem inkriminēto noziedzīgo nodarījumu faktiskās pazīmes, kas atbilst Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm – objektam, objektīvajai pusei, subjektam un subjektīvajai pusei. Nozieguma priekšmets izskatāmajā lietā saskaņā ar celto apsūdzību ir PVN, savukārt no objektīvās puses noziedzīgais nodarījums izpaužas darbībās – ar PVN apliekamā objekta samazināšanā, apzināti iekļaujot PVN deklarācijās priekšnodokli par faktiski nenotikušiem darījumiem un iesniedzot tās Valsts ieņēmumu dienestā. Par noziedzīgā nodarījuma subjektu viennozīmīgi esot atzīstams /pers. A/, kurš ar /pers. B/, /pers. D/ un /pers. C/ atbalstu kā SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/" faktiskais vadītājs uzņēmumu vārdā organizēja, vadīja un veica reālu finansiāli saimniecisko darbību, tikās ar darījumu partneriem, organizēja reālu ar PVN apliekamu darījumu slēgšanu, to izpildīšanu un deklarēšanu Valsts ieņēmumu dienestā, rīkojās ar uzņēmumu naudas līdzekļiem. Ar /pers. A/ faktiski veiktajām darbībām – divu uzņēmumu reģistrēšanu, kontu atvēršanu, tiesību iegūšanu rīkoties ar uzņēmumu naudas līdzekļiem, elektroniskās deklarēšanās sistēmas (turpmāk – arī EDS) tiesību iegūšanu, grāmatvedības kārtošanu, faktiski nenotikušu darījumu iekļaušana PVN deklarācijās – ir pierādīta viņa izdarītā noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse (tiešs nodoms).

[10.2] Lietā nav strīda par to, ka 2012.gada 6.jūlijā nodibināts un reģistrēts Uzņēmumu reģistrā SIA "/nosaukums A/" ar vienīgo amatpersonu /pers. C/ (iepriekšējā uzvārdā /uzvārds/), bet 2012.gada 26.jūlijā – SIA "/nosaukums B/" ar vienīgo amatpersonu /pers. D/. Abi uzņēmumi reģistrēti kā pievienotās vērtības nodokļa maksātāji, abiem uzņēmumiem amatpersonas atvērušas uzņēmējsabiedrību bankas kontus, pieslēgušas internetbankas pakalpojumus. Abām uzņēmējsabiedrībām noslēgti līgumi ar Valsts ieņēmumu dienestu par tiesībām izmantot EDS pakalpojumus, kur kā atbildīgā persona SIA "/nosaukums A/" bija /pers. C/, bet SIA "/nosaukums B/" amatpersona /pers. D/ iesniegt dokumentus Valsts ieņēmumu dienestam elektroniski bija pilnvarojis /pers. B/.

[10.3] Pievienotās vērtības nodokļa priekšnodokli var atskaitīt tikai par atbilstoši nodokļu rēķinam faktiski notikušu darījumu, kas atbilst visām normā norādītajām pazīmēm. Tas nozīmē, ka, pirmkārt, jākonstatē, vai darījums vispār faktiski noticis. Lai iegūtu tiesības atskaitīt priekšnodokli, nav pietiekami, ka darījumi noformēti atbilstoši likuma prasībām, jo darījumiem jābūt arī faktiski notikušiem gan pēc to ekonomiskā, gan juridiskā rakstura (būtības), bet nodokļu rēķinam jāatbilst faktiski notikušam darījumam (*Augstākās tiesas 2013.gada 7.maija spriedums lietā Nr. SKA-14/2013*).

Ar Valsts ieņēmumu dienesta veikto SIA "/nosaukums A/" nodokļu aprēķina pārskatu Nr.23.24/449 par veikto pievienotās vērtības nodokļa aprēķinu par laika periodu no 2012.gada 6.jūlija līdz 2013.gada 31.janvārim un nodokļu aprēķina veicējas /pers. E/ tiesas sēdē sniegtajām liecībām pierādīts, ka darījumi starp SIA "/nosaukums B/" un SIA "/nosaukums A/" faktiski pēc to ekonomiskā un juridiskā satura nav notikuši. Atzīstot darījumus par fiktīviem, ņemti vērā vairāki apstākļi, proti: abu uzņēmumu amatpersonas par tādām kļuvušas pēc trešo personu lūguma un saimniecisko darbību pašas neveic un nevada; jaundibinātam uzņēmumam apgrozījums pusgada laikā ir 600000 LVL, taču budžetā maksājamais PVN ir 1500 LVL; uzņēmumiem nav materiāltehniskās bāzes, abi uzņēmumi reģistrēti dzīvokļos, nav struktūrvienību, nav darbinieku, nav noliktavu; pavadzīmēs norādīta krava – 24 tonnas –, taču nav norādīts transportlīdzeklis, preču saņemšanas un izsniegšanas adrese ir viena un tā pati. Visu šo apstākļu kopums pierāda darījumu fiktīvo raksturu starp SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/". Papildus to pierāda arī pašu apsūdzēto liecinātais, ka preču pavadzīmju parakstīšana notikusi, vienlaicīgi parakstot vairākus desmitus pavadzīmju, kā arī netieši – apstāklis, ka, nebūdams juridiskais uzņēmumu vadītājs, /pers. A/ faktiski kontrolēja divus uzņēmumus un naudas apriti starp šiem uzņēmumiem. Nodokļu aprēķina rezultātā konstatēts nodarītais zaudējums valstij 129724,99 LVL (184582,03 *euro*).

[10.4] Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2013.gada tiesu prakses apkopojuma "Tiesu prakse lietās par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un par izvairīšanos no nodokļu maksāšanas" kopsavilkuma 9.2.punktā norādīts, ka par izvairīšanās no nodokļu nomaksas tiešo izdarītāju atzīstama un pie kriminālatbildības saucama nevis persona, kura ir juridiskās personas vadītāja formāli jeb ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā, bet reālais juridiskās personas vadītājs, kurš īsteno juridiskās personas finansiāli saimniecisko darbību.

Prokurors norādījis, ka tieši /pers. A/ bija faktiskais SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/" vadītājs, pēc kura rīkojuma SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijās tika iekļauti faktiski nenotikuši darījumi ar SIA "/nosaukums B/". To pierādot līdzapsūdzēto liecības, SIA "/nosaukums A/" grāmatvedes /pers. F/ liecība, minētā uzņēmuma juridiskās adreses reģistrēšana, /pers. A/ piešķirtās IP adreses izmantošana vairumā gadījumu, kad gan SIA "/nosaukums A/", gan SIA "/nosaukums B/" vārdā veikti naudas pārskaitījumi, izmantojot internetbankas piekļuves uzņēmumu bankas kontiem.

[10.5] Prokurors citējis Krimināllikuma 20.panta pirmo un ceturto daļu, norādot, ka /pers. B/ vaina /pers. A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma atbalstīšanā pierādīta ar līdzapsūdzētā /pers. D/ liecībām, Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtajiem SIA "/nosaukums B/" dokumentiem, kratīšanas laikā pie /pers. B/ izņemtajiem SIA "/nosaukums B/" uzņēmuma reģistrācijas dokumentiem un SIA "/nosaukums B/" banku kontu atvēršanas dokumentiem. Šie pierādījumi apstiprinot, ka /pers. B/ palīdzēja /pers. D/ dibināt uzņēmumu, atvērt banku kontus, turklāt viņš saņēma no /pers. D/ internetbankas rīcībai ar atvērtajiem banku kontiem. Pieslēgšanās no /pers. A/ IP adreses ar attālinātās piekļuves līdzekļiem SIA "/nosaukums B/" banku kontiem savukārt pierāda, ka attālinātās piekļuves līdzekļus rīcībai ar SIA "/nosaukums B/" banku kontiem /pers. B/ nodeva /pers. A/. /pers. B/ atbalsts /pers. A/ izpaudās kā apzināta noziedzīga nodarījuma veicināšana, reģistrējot uzņēmumu, palīdzot atvērt banku kontus un nododot uzņēmuma atvērto kontu internetbankas /pers. A/. Iesniedzot SIA "/nosaukums B/" PVN deklarācijas par faktiski nenotikušiem darījumiem ar SIA "/nosaukums A/", /pers. B/ atbalsts /pers. A/ noziedzīgajām darbībām izpaudās kā noziedzīga nodarījuma pēdu slēpšana, jo abiem darījuma partneriem deklarējot ar PVN apliekamus darījumus, ir grūtāk atklāt ar PVN apliekamā objekta nelikumīgu samazināšanu.

Prokurora ieskatā /pers. B/ kā grāmatveža un četru juridisko personu īpašnieka subjektīvā puse ir pierādīta ar viņa faktiskajām darbībām – organizējot SIA "/nosaukums B/" reģistrēšanu, palīdzot atvērt kontus, nododot autorizācijas līdzekļus rīcībai ar uzņēmuma kontiem, vedot parakstīt uzņēmuma darījumus apliecinošus dokumentus, iesniedzot un vairākas reizes grozot SIA "/nosaukums B/" iesniegtās PVN deklarācijas. Tādējādi /pers. B/ apzinājās, pats būdams organizējis uzņēmuma dibināšanu, ka uzņēmums pēc būtības nefunkcionē kā patstāvīga saimnieciska vienība, ka uzņēmumu kontrolē /pers. A/, ka darījumi nenotiek un darījumu ķēdē nepamatoti tiek radītas tiesības uz priekšnodokli.

[10.6] Prokurors norādījis, ka /pers. C/ un /pers. D/ vaina /pers. A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma atbalstīšanā pierādīta ar pašu liecībām, līdzapsūdzēto liecībām, /pers. F/ liecībām, izņemšanā pie /pers. F/ un kratīšanā pie /pers. B/ izņemtajiem dokumentiem, informāciju par pieslēgumu IP

adresēm, izmantojot uzņēmumu kontu internetbankas, un vienas IP adreses piesaisti /pers. A/.

/pers. C/ un /pers. D/, kuriem nav ne pieredzes, ne izglītības, ne finansējuma uzņēmējdarbības uzsākšanai, no viņiem pēc būtības svešiem cilvēkiem (/pers. A/ un /pers. B/) saņēma piedāvājumu kļūt par jaundibinātu uzņēmumu īpašniekiem un vadītājiem. Saņemot šādu piedāvājumu, viņi apzinājās, ka nav pieteikušies algota darba vakancei, ka nav ievietojuši sludinājumus par darba meklēšanu un ka piedāvājums nav izteikts uz labvēlīgu personisko attiecību pamata, jo /pers. C/ ar /pers. A/ bija tikko iepazinusies, bet /pers. B/ ar /pers. D/ bija maz pazīstami, turklāt viņi paši līdz tam vēlmi nodarboties ar uzņēmējdarbību nebija izteikuši. Neskatoties uz to, /pers. C/ un /pers. D/ ar savu parakstu Uzņēmumu reģistra SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/" dokumentos apliecinājuši, ka vēlas būt par šo uzņēmumu īpašniekiem un valdes locekļiem. Ar Uzņēmumu reģistra lēmumiem /pers. C/ kļuva par SIA "/nosaukums A/" valdes locekli, bet /pers. D/ – par SIA "/nosaukums B/" valdes locekli.

Prokurors atsaucies uz Komerclikuma 169.panta pirmo daļu, likuma "Par grāmatvedību" 2.pantu un Kriminālprocesa likuma 125.panta pirmās daļas 4.punktu, norādot, ka viņa ieskatā nav pierādīts, ka /pers. C/ un /pers. D/ nevajadzēja zināt savus normatīvos aktos noteiktos pienākumus. Neskatoties uz to, ka viņiem savi valdes locekļa pienākumi bija jāpilda kā krietniem un rūpīgiem saimniekiem, /pers. D/ un /pers. C/ devās uz vairākām bankām atvērt tajās kontus uzņēmuma vārdā un nodeva tos /pers. B/ un /pers. A/. Gan /pers. C/, gan /pers. D/ tīši un apzināti nepildīja savus kā valdes locekļa pienākumus, apzinoties, ka veicot darījumus, ir jāmaksā nodokļi, ar parakstu apliecināja vairāk nekā 100 darījumus apliecinošus dokumentus, taču nekontrolēja ne naudas līdzekļu kustību kontos, ne darījumu veikšanu, ne atskaišu iesniegšanu par darījumiem. Norādītajā veidā, nepildot ar likumu uzlikto pienākumu par pareizu nodokļu aprēķināšanu, /pers. C/ un /pers. D/ tīši atbalstīja /pers. A/ noziedzīgo nodarījumu. Līdz ar to prokurors uzskata, ka ir pierādīta /pers. C/ un /pers. D/ subjektīvā puse Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā.

[10.7] Prokurors novērtējis apsūdzētā /pers. A/ 2022.gada 14.novembra Vidzemes apgabaltiesai adresētajā iesniegumā pausto piekrišanu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma apjomam un juridiskajai kvalifikācijai un savas vainas pilnīgu atzīšanu inkriminētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kā arī Valsts kases e-pakalpojumu vietnē pārbaudīto faktu, ka /pers. A/ ir samaksājis kaitējuma kompensāciju 184582,03 *euro* apmērā, lūdzot šos faktus saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu un 47.panta pirmās daļas 3.punktu atzīt par atbildību mīkstinošiem apstākļiem.

Prokurors uzskata, ka apstākļos, kad /pers. A/ ir atzinis savu vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un pilnībā atlīdzinājis valstij nodarīto materiālo zaudējumu, tad šim apsūdzētajam iespējams noteikt sodu naudas soda veidā. Ņemot vērā, ka valsts vārdā pieteiktā kaitējuma kompensācija ir pilnībā atlīdzināta, tad kompensācija nav piedzenama, un ir atceļami aresti kriminālprocesā arestētajai mantai.

[10.8] Prokurors Vidzemes apgabaltiesai lūdzis atcelt Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 22.februāra spriedumu un taisīt jaunu spriedumu:

atzīt /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar naudas sodu 15 minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir, 7500 *euro*, kā arī piemērot obligāto papildsodu – tiesību atņemšanu veikt visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem;

atzīt /pers. B/ par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu, atņemot tiesības veikt visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem; saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu;

atzīt /pers. C/ par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem, atņemot tiesības veikt visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem; saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu;

atzīt /pers. D/ par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem, atņemot tiesības veikt visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem; saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu.

[11] 2022.gada 8.decembrī zvērināts advokāts Viesturs Ločmelis iesniedzis Vidzemes apgabaltiesai rakstveida viedokli, kurā norāda, ka viņa aizstāvamais /pers. A/ pilnībā atzīst savu vainu grozītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) un piekrīt inkriminētā noziedzīgā nodarījuma apjomam, kā arī juridiskajai kvalifikācijai. Prokurors nav piekritis slēgt vienošanos par vainas atzīšanu un sodu tikai ar diviem apsūdzētajiem (/pers. A/ un /pers. D/). Neskatoties uz to, /pers. A/ pilnībā sedzis kaitējuma kompensāciju, 2022.gada 2.decembrī valsts kasē iemaksājot visu prokurora uzturēto kaitējuma kompensācijas summu 184582,03 *euro* apmērā.

[11.1] Aizstāvis norāda, ka /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums, kādā viņš tiek apsūdzēts saskaņā ar grozīto apsūdzību, klasificējams kā mazāk smags noziegums. Par /pers. A/ atbildību mīkstinošiem atzīstami divi apstākļi: 1) saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 3.punktu – tas, ka viņš vienpersoniski un labprātīgi ir atlīdzinājis valstij ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu; 2) saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu – tas, ka viņš savu vainu ir atzinis pilnībā un vaļsirdīgi nožēlojis izdarīto, ko apliecina viņa rīcība, nomaksājot valsts budžetā kaitējuma kompensāciju pilnā apmērā. /pers. A/ atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti.

Aizstāvis norāda, ka viņš piekrīt prokurora viedoklim par to, ka sods /pers. A/ nosakāms naudas soda veidā bez papildsoda – mantas konfiskācijas – piemērošanas. Aizstāvis apliecina, ka /pers. A/ kā strādājošam cilvēkam ir iespēja samaksāt naudas sodu prokurora pieprasītajā apmērā, turklāt šāds naudas sods, ievērojot lietas apstākļus un apsūdzētā patiesi izrādīto attieksmi, kā arī nodarījuma izdarīšanas laiku, būtu pats piemērotākais sods, kas vienlaicīgi sasniegtu arī Krimināllikuma 35.pantā paredzēto soda mērķi. No noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža ir pagājuši desmit gadi, /pers. A/ nav izdarījis noziedzīgus nodarījumus ne līdz šai apsūdzībai, ne arī pēc tās. /pers. A/ uzvedība sabiedrībā desmit gadu garumā liecina par to, ka viņš ievēro likumus un nav tendēts uz jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu. Lietas izskatīšanas laikā apsūdzētais ir nodibinājis ģimeni un audzina divus nepilngadīgus bērnus, kurus arī uztur. Pie šādiem apstākļiem prokurora pieprasītais naudas sods, kas ir reāls, nevis nosacīts sods, ir samērīgs ar Krimināllikumā paredzēto soda mērķi.

[11.2] Aizstāvis nepiekrīt prokurora viedoklim par to, ka /pers. A/ būtu piemērojams obligātais papildsods – tiesību atņemšana veikt visu veidu komercdarbību uz 3 gadiem, jo Krimināllikuma 218.panta otrās daļas sankcija (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) neparedz, ka šāds papildsods būtu obligāti piemērojams. Līdz ar to esot jāizvērtē, vai šāda papildsoda piemērošana šobrīd vispār ir pamatota un aktuāla. Prokurors, izsakot savu viedokli par piemērojamo papildsodu, nav ņēmis vērā būtisku apstākli, proti, ka no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža ir pagājuši desmit gadi, kas mazāk smaga nozieguma gadījumā ir divas reizes vairāk nekā Krimināllikumā paredzētais kriminālatbildības noilgums.

Aizstāvis atsaucies uz Krimināllikuma 49.[1]pantu, paužot uzskatu, ka tiesai konkrētajā gadījumā ir pamats konstatēt, ka nav ievērotas apsūdzēto personu tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, jo desmit gadi nav saprātīgs termiņš mazāk smaga nozieguma gadījumā, turklāt /pers. A/ nekādi nav novilcinājis lietas izskatīšanu. Pie šādiem apstākļiem, kad pēc desmit gadu ilga procesa un diviem attaisnojošiem spriedumiem /pers. A/ atzīst vainu un nožēlo izdarīto, ir pilnībā kompensējis kaitējuma kompensāciju, desmit gadu laikā nav izdarījis citus noziedzīgus nodarījumus un nav izdarījis administratīvos pārkāpumus uzņēmējdarbības jomā, tik specifiska papildsoda piemērošana kā tiesību atņemšana veikt visu veidu komercdarbību uz trim gadiem ir nesamērīgs cilvēktiesību ierobežojums. Aizstāvis uzskata, ka konkrētajā gadījumā tiesai ir pamats nenoteikt nekādus papildsodus /pers. A/. Turklāt, ievērojot to, ka kaitējuma kompensācija ir pilnībā veikta, mantas aresti lietā ir atceļami.

[12] Prokurors, apsūdzētie /pers. A/ un /pers. D/, apsūdzētais /pers. B/ un viņa aizstāve Linda Elsberģe, apsūdzētā /pers. C/ un viņas aizstāve

Viktorija Borina desmit dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas par lietas pieņemšanu iztiesāšanai Vidzemes apgabaltiesā apelācijas kārtībā rakstveida procesā nav pieteikuši noraidījumu tiesas sastāvam vai atsevišķai tiesnesei, kā arī nav iebilduši pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā un nav lūguši lietu apelācijas instances tiesā izskatīt mutvārdu procesā. Apsūdzēto/pers. A/ un /pers. D/ aizstāvji Viesturs Ločmelis un Dēvijs Elnionis, nepiesakot noraidījumu tiesas sastāvam vai atsevišķai tiesnesei, sākotnēji lūdza lietu izskatīt mutvārdu procesā, bet vēlākā tiesvedības gaitā savu nostāju mainīja, jo rakstveidā iesniedza viedokli par to, ka viņu aizstāvamie pilnībā atzīst savu vainu grozītajā apsūdzībā, turklāt /pers. A/ aizstāvis rakstveidā pauda viedokli saistībā ar prokurora argumentiem par viņa aizstāvamajam piemērojamo sodu.

[13] Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmajā daļā noteikts, ka krimināllietu apelācijas kārtībā var iztiesāt rakstveida procesā arī gadījumos, kas nav minēti Kriminālprocesa likumā. Prokurors vai persona, kuras intereses un tiesības sūdzība vai protests aizskar, var izteikt lūgumu, to pamatojot, lietu izskatīt mutvārdu procesā.

Izvērtējusi Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma un Kriminālprocesa likuma normas, Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā rakstveida process ir pieļaujams kā izņēmums no pamatprincipa par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, nekādā veidā neapšaubot to, ka viens no būtiskākajiem taisnīgas tiesas elementiem ir tiesības būt klāt tiesas sēdē un tiesības uz mutvārdu procesu. Atzīstot par iespējamu lietu apelācijas kārtībā iztiesāt rakstveida procesā, Vidzemes apgabaltiesa ņem vērā tiesību doktrīnā pausto atziņu, ka tiesības uz taisnīgu tiesu negarantē mutvārdu procesu jebkura ar lietu saistīta jautājuma izlemšanā, bet gan tikai lietas izskatīšanā pēc būtības. Pēc vispārējā principa tiesā vismaz vienā instancē, kas lietu skata pēc būtības, ir jānodrošina personai tiesības uz mutvārdu procesu, ja viņa to lūdz (*Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof. R.Baloža zinātniskā vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 137.lpp.).*

Ņemot vērā, ka pirmās instances tiesā lieta tika izskatīta mutvārdu procesā, kā arī apelācijas kārtībā vienreiz krimināllieta jau ir izskatīta mutvārdu procesā, Kurzemes apgabaltiesai uzklausot visu apsūdzēto attieksmi pret apelācijas instances tiesā viņiem grozīto apsūdzību, tad nav pamata uzskatīt, ka lietas iztiesāšana Vidzemes apgabaltiesā rakstveida procesā jebkādā veidā varētu ierobežot apsūdzēto /pers. A/ un /pers. D/, kā arī /pers. B/ un /pers. C/ tiesības uz mutvārdu procesu apelācijas instances tiesā. Turklāt norādāms, ka apsūdzēto /pers. A/ un /pers. D/ aizstāvji un apsūdzētais /pers. A/ arī Vidzemes apgabaltiesai rakstveidā iesnieguši viedokli saistībā ar izskatāmajā lietā apelācijas instances tiesā izlemjamiem jautājumiem.

Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka šādos apstākļos lietas jauna iztiesāšana apelācijas instances tiesā rakstveida procesā neietekmē lietas objektīvu izspriešanu un neierobežo apsūdzēto personu tiesības uz taisnīgu tiesu, jo nolēmumu iespējams pieņemt pēc lietā esošajiem materiāliem, tā kā lietas apstākļi neprasa apsūdzēto personīgu uzklausīšanu un tiesa lietu var izspriest, iepazīstoties ar lietas materiāliem un procesa dalībnieku viedokli rakstveidā (*skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1994.gada 23.februāra spriedums lietā "Fredin v. Sweden", iesniegums Nr.18928/91; 1996.gada 19.februāra spriedums lietā "Botten v. Norway", iesniegums Nr.16206/90; 1996.gada 22.februāra spriedums lietā "Bulut v. Austria", iesniegums Nr.17358/90; 2002.gada 12.novembra spriedums lietā "Döry v. Sweden", iesniegums Nr.28394/95*).

Motīvu daļa

No jauna iztiesājot krimināllietu apelācijas kārtībā Latvijas Republikas Senāta 2022.gada 22.septembra lēmumā noteiktajās robežās, Vidzemes apgabaltiesa pārbaudīja un novērtēja lietā iegūtos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā. Ievērojot prokurora apelācijas instances tiesā grozīto apsūdzību, Vidzemes apgabaltiesa atzīst par pamatotu apelācijas protestu daļā par to, ka Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 22.februāra attaisnojošais spriedums ir atceļams un lietā taisāms jauns, notiesājošs spriedums, ar kuru apsūdzētais /pers. A/ atzīstams par vainīgu Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, bet apsūdzētie /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ atzīstami par vainīgiem Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus, Vidzemes apgabaltiesa atzīst par pierādītu un konstatē, ka /pers. A/ izvairījās no nodokļu nomaksas, nodarot valstij zaudējumus lielā apmērā, savukārt /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ atbalstīja izvairīšanos no nodokļu nomaksas, nodarot valstij zaudējumus lielā apmērā. Noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos:

/pers. A/ mantkārīgu tieksmju dēļ nolūkā izdarīt noziedzīgu nodarījumu, kas saistīts ar izvairīšanos no valsts budžetā maksājamo nodokļu nomaksas lielā apmērā, precīzāk nenoskaidrotā vietā un laikā, bet ne vēlāk kā līdz 2012.gada 6.jūlijam, nolēma izveidot divus uzņēmumus. Īstenojot iepriekš radušos noziedzīgo nodomu, /pers. A/ piedāvāja /pers. C/ kļūt par SIA "/nosaukums A/" amatpersonu, lai pats izvairītos no juridiskās atbildības. /pers. C/ apzinājās, ka, pieņemot šādu piedāvājumu, viņa uzņēmās SIA "/nosaukums A/" valdes locekļa atbildību un pienākumus un viņai uzņēmuma ietvaros jāpilda likumos noteiktie pienākumi, tajā skaitā pienākumi, kas saistīti ar nepieciešamo nodokļu aprēķināšanu un nomaksu valsts budžetā, jāatbild par rīcību ar uzņēmuma finanšu līdzekļiem un maksāšanas līdzekļiem. /pers. C/, apzinoties, ka patstāvīgi finansiāli saimniecisko darbību neveiks, piekrita /pers. A/ piedāvājumam; 2012.gada 6.jūlijā Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Komercreģistrā tika reģistrēta SIA "/nosaukums A/" ar reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, kur viņa kļuva par vienīgo valdes locekli un īpašnieci. Nodokļu maksātāju reģistrā SIA "/nosaukums A/" tika reģistrēta 2012.gada 6.jūlijā, PVN maksātāju reģistrā 2012.gada 18.jūlijā ar Nr./numurs/, juridiskā adrese no dibināšanas brīža – /adrese A/.

Pēc SIA "/nosaukums A/" reģistrācijas saskaņā ar /pers. A/ rīkojumu /pers. C/ atvēra SIA "/nosaukums A/" kontus AS "Swedbank", AS "SEB banka", AS "Nordea bank" un nodeva /pers. A/ rīcībā SIA "/nosaukums A/" maksāšanas līdzekļus un datus piekļūšanai uzņēmuma finanšu līdzekļiem, kā arī nodeva viņa rīcībā Valsts ieņēmumu dienesta SIA "/nosaukums A/" piešķirtās elektroniskās deklarēšanas sistēmas (turpmāk – arī EDS) piekļuves tiesības, tādā veidā radot /pers. A/ iespēju pārvaldīt uzņēmuma finansiāli saimniecisko darbību. Ar /pers. C/ darbībām par SIA "/nosaukums A/" faktisko vadītāju un saimnieciskās darbības veicēju kļuva /pers. A/.

Turpinot savas noziedzīgās darbības, /pers. A/ precīzāk nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā līdz 2012.gada 26.jūlijam, lai izvairītos juridiskās atbildības, vienojās ar /pers. B/, ka viņš atbalstīs izvairīšanos no nodokļu nomaksas, tas ir, piesaistīs trešo personu, uz kuru reģistrēs uzņēmumu, kārtos uzņēmuma grāmatvedību un iesniegs pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas Valsts ieņēmumu dienestā. /pers. B/, apzinoties, ka atbalsta /pers. A/ noziedzīgās darbības, saskaņā ar panākto vienošanos piedāvāja /pers. D/ kļūt par uzņēmuma SIA "/nosaukums B/" vienīgo amatpersonu. /pers. D/ apzinājās, ka, pieņemot šādu piedāvājumu, viņš uzņēmās SIA "/nosaukums B/" valdes locekļa atbildību un pienākumus, apzinājās, ka viņam uzņēmuma ietvaros jāpilda likumos noteiktie pienākumi, tajā skaitā pienākumi, kas saistīti ar nepieciešamo nodokļu aprēķināšanu un nomaksu valsts budžetā, jāatbild par rīcību ar uzņēmuma finanšu līdzekļiem un maksāšanas līdzekļiem. /pers. D/, apzinoties, ka patstāvīgi finansiāli saimniecisko darbību neveiks, piekrita /pers. B/ piedāvājumam; 2012.gada 26.jūlijā Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Komercreģistrā tika reģistrēta SIA "/nosaukums B/" ar reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, kur viņš kļuva par vienīgo valdes locekli un īpašnieku. Nodokļu maksātāju reģistrā SIA "/nosaukums B/" tika reģistrēta 2012.gada 26.jūlijā, PVN maksātāju reģistrā 2012.gada 7.augustā ar Nr./numurs/, juridiskā adrese no dibināšanas brīža – /adrese B/.

Pēc SIA "/nosaukums B/" reģistrācijas saskaņā ar /pers. B/ rīkojumu /pers. D/ atvēra SIA "/nosaukums B/" kontus AS "Swedbank" un AS "Nordea bank" un nodeva /pers. B/ rīcībā SIA "/nosaukums B/" maksāšanas līdzekļus un datus piekļūšanai uzņēmuma finanšu līdzekļiem, kā arī nodeva viņa rīcībā Valsts ieņēmumu dienesta SIA "/nosaukums B/" piešķirtās EDS piekļuves tiesības. /pers. B/, apzinoties, ka patstāvīgi uzņēmuma finansiāli saimniecisko darbību neveiks un arī /pers. D/ to neveiks, kā arī apzinoties to, ka /pers. A/ nevar veikt darījumus SIA "/nosaukums B/" vārdā bez piekļuves banku kontiem, nodeva /pers. A/ tiesības rīkoties ar tiem, tādā veidā radot viņam iespēju pārvaldīt uzņēmuma finansiāli saimniecisko darbību. Ar /pers. B/ un /pers. D/ darbībām par SIA "/nosaukums B/" faktisko vadītāju un saimnieciskās darbības veicēju kļuva /pers. A/.

/pers. A/, būdams SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/" faktiskais vadītājs, kurš uzņēmumu vārdā organizēja, vadīja un veica reālu finansiāli saimniecisko darbību, tikās ar darījumu partneriem, organizēja reālu ar PVN apliekamu darījumu slēgšanu, to izpildīšanu un deklarēšanu Valsts ieņēmumu dienestā, rīkojās ar SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/" naudas līdzekļiem, apzinoties, ka pievienotās vērtības nodokļa priekšnodokli var atskaitīt tikai par atbilstoši nodokļu rēķiniem faktiski notikušiem (reāliem) darījumiem, nolūkā samazināt valsts budžetā maksājamo PVN apmēru, kuru SIA "/nosaukums A/" bija pienākums maksāt valsts budžetā pēc katra taksācijas perioda beigām, 2012.gada augustā, septembrī, oktobrī, novembrī un decembrī veica faktiski nenotikušu darījumu norādīšanu SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijās un to pielikumos "Pārskats par priekšnodokļu un nodokļu summām, kas iekļautas PVN deklarācijā" daļā "I.Priekšnodoklis par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem", lai varētu prettiesiski izmantot tiesības atskaitīt PVN priekšnodokli par faktiski nenotikušiem darījumiem un tādā veidā nepamatoti samazināt SIA "/nosaukums A/" valsts budžetā maksājamo PVN summu.

Apzinoties, ka darījumi starp SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/" faktiski nenotiek un nenotiks, izmantojot savā rīcībā no /pers. C/ iegūtos SIA "/nosaukums A/" maksāšanas līdzekļus, /pers. A/ veica naudas pārskaitījumus uz SIA "/nosaukums B/" kontiem kā samaksu par it kā saņemtajām precēm, lai radītu iespaidu par faktiski nenotikušu darījumu esamību. Lai izvairītos no PVN nomaksas, /pers. A/ Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā deklarēja faktiski nenotikušus darījumus par SIA "/nosaukums A/" no SIA "/nosaukums B/" it kā saņemtajām precēm. /pers. A/ ar /pers. C/ atbalstu, iegūstot piekļuvi Valsts ieņēmumu dienesta EDS SIA "/nosaukums A/" PVN deklarāciju iesniegšanai, izmantojot /pers. C/ rekvizītus (vārdu, uzvārdu, elektronisko sistēmas parakstu), iesniedza SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijas ar apzināti nepatiesu informāciju, tādējādi par minētajiem faktiski nenotikušajiem darījumiem kā priekšnodokli no budžetā maksājamām PVN summām nelikumīgi atskaitīja deklarācijās norādītās PVN summas, tādā veidā nelikumīgi samazinot SIA "/nosaukums A/" nodokļu rēķinos norādīto valsts budžetā maksājamo PVN.

Laika posmā no 2012.gada 1.augusta līdz 2012.gada 31.decembrim /pers. A/ aizpildīja grāmatvedības dokumentus – pavadzīmes –, ierakstot tajās apzināti nepatiesas ziņas par faktiski nenotikušiem darījumiem starp SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/". Pavadzīmes /pers. A/ nogādāja SIA "/nosaukums A/" amatpersonai /pers. C/, kura tās parakstīja. Pēc tam /pers. A/ pavadzīmes iedeva /pers. B/, kurš tās nogādāja SIA "/nosaukums B/" amatpersonai /pers. D/, un viņš tās parakstīja. Tādējādi /pers. A/ ar /pers. C/, /pers. B/ un /pers. D/ atbalstu nolūkā izvairīties no nodokļu nomaksas izgatavoja turpmāk norādītās fiktīvās pavadzīmes:

Pavadzīme Nr.120001 no 07.08.2012, darījuma summa bez PVN 7412,50 LVL (10547,04 *euro*), PVN 1556,63 LVL (2214,88 *euro*);
Pavadzīme Nr.120012 no 10.08.2012, darījuma summa bez PVN 4894,32 LVL (6963,99 *euro*), PVN 1027,81 LVL (1462,44 *euro*);
Pavadzīme Nr.120014 no 09.08.2012, darījuma summa bez PVN 8422,56 LVL (11984,22 *euro*), PVN 1768,74 LVL (2516,69 *euro*);
Pavadzīme Nr.120015 no 10.08.2012, darījuma summa bez PVN 4953,84 LVL (7048,68 *euro*), PVN 1040,31 LVL (1480,23 *euro*);
Pavadzīme Nr.120021 no 13.08.2012, darījuma summa bez PVN 4953,84 LVL (7048,68 *euro*), PVN 1040,31 LVL (1480,23 *euro*);
Pavadzīme Nr.120037 no 16.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL (11846,60 *euro*), PVN 1748,43 LVL (2487,79 *euro*);
Pavadzīme Nr.120038 no 16.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL (11846,60 *euro*), PVN 1748,43 LVL (2487,79 *euro*);
Pavadzīme Nr.120039 no 20.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL (11846,60 *euro*), PVN 1748,43 LVL (2487,79 *euro*);
Pavadzīme Nr.120040 no 20.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL (11846,60 *euro*), PVN 1748,43 LVL (2487,79 *euro*);
Pavadzīme Nr.120047 no 22.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL (11846,60 *euro*), PVN 1748,43 LVL (2487,79 *euro*);
Pavadzīme Nr. 120048 no 22.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL (11846,60 *euro*), PVN 1748,43 LVL (2487,79 *euro*);
Pavadzīme Nr.120049 no 22.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL (11846,60 *euro*), PVN 1748,43 LVL (2487,79 *euro*);
Pavadzīme Nr.120050 no 22.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL (11846,60 *euro*), PVN 1748,43 LVL (2487,79 *euro*);
Pavadzīme Nr.120056 no 24.08.2012, darījuma summa bez PVN 5430,48 LVL (7726,88 *euro*), PVN 1140,40 LVL (1622,64 *euro*);
Pavadzīme Nr.120057 no 24.08.2012, darījuma summa bez PVN 5779,20 LVL (8223,06 *euro*), PVN 1213,63 LVL (1726,84 *euro*);
Pavadzīme Nr.120058 no 27.08.2012, darījuma summa bez PVN 8524,08 LVL (12128,67 *euro*), PVN 1790,06 LVL (2547,03 *euro*);
Pavadzīme Nr.120059 no 27.08.2012, darījuma summa bez PVN 8524,08 LVL (12128,67 euro), PVN 1790,016 LVL (2547,03 *euro*);
Pavadzīme Nr.120064 no 29.08.2012, darījuma summa bez PVN 5613,12 LVL (7986,75 euro), PVN 1178,76 LVL (1677,22 *euro*);
Pavadzīme Nr.120065 no 29.08.2012, darījuma summa bez PVN 8422,56 LVL (11984,22 *euro*), PVN 1768,74 LVL (2516,69 *euro*);
Pavadzīme Nr.120066 no 29.08.2012, darījuma summa bez PVN 8524,08 LVL (12128,67 *euro*), PVN 1790,06 LVL (2547,03 *euro*);
Pavadzīme Nr.120082 no 03.09.2012, darījuma summa bez PVN 8422,56 LVL (11984,22 *euro*), PVN 1768,74 LVL (2516,69 *euro*);
Pavadzīme Nr.120083 no 03.09.2012, darījuma summa bez PVN 8524,08 LVL (12128,67 *euro*), PVN 1790,06 LVL (2547,03 *euro*);
Pavadzīme Nr. 120093 no 04.09.2012, darījuma summa bez PVN 8524,08 LVL (12128,67 *euro*), PVN 1790,06 LVL (2547,03 *euro*);
Pavadzīme Nr.120094 no 05.09.2012, darījuma summa bez PVN 8422,56 LVL (11984,22 *euro*), PVN 1768,74 LVL (2516,69 *euro*);
Pavadzīme Nr.120095 no 05.09.2012, darījuma summa bez PVN 8422,56 LVL (11984,22 *euro*), PVN 1768,74 LVL (2516,69 *euro*);
Pavadzīme Nr.120096 no 06.09.2012, darījuma summa bez PVN 8524,08 LVL (12128,67 *euro*), PVN 1790,06 LVL (2547,03 *euro*);
Pavadzīme Nr.120097 no 06.09.2012, darījuma summa bez PVN 5683,20 LVL (8086,47 *euro*), PVN 1193,47 LVL (1698,15 *euro*);
Pavadzīme Nr.120098 no 06.09.2012, darījuma summa bez PVN 5683,20 LVL (8086,47 *euro*), PVN 1193,47 LVL (1698,15 *euro*);
Pavadzīme Nr.120099 no 07.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL (7246,40 *euro*), PVN 1069,49 LVL (1521,75 *euro*);
Pavadzīme Nr.120100 no 10.09.2012, darījuma summa bez PVN 8422,56 LVL (11984,22 *euro*), PVN 1768,74 LVL (2547,03 *euro*);
Pavadzīme Nr.120105 no 11.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL (7246,40 *euro*), PVN 1069,49 LVL (1521,75 *euro*);
Pavadzīme Nr.120106 no 11.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL (7246,40 *euro*), PVN 1069,49 LVL (1521,75 *euro*);
Pavadzīme Nr.120107 no 13.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL (7246,40 *euro*), PVN 1069,49 LVL (1521,75 *euro*);
Pavadzīme Nr.120108 no 12.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL (7246,40 *euro*), PVN 1069,49 LVL (1521,75 *euro*);
Pavadzīme Nr.120109 no 14.09.2012, darījuma summa bez PVN 6089,04 LVL (8663,92 *euro*), PVN 1278,70 LVL (1819,43 *euro*);
Pavadzīme Nr.120120 no 18.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL (7246,40 *euro*), PVN 1069,49 LVL (1521,75 *euro*);
Pavadzīme Nr.120121 no 18.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL (7246,40 *euro*), PVN 1069,49 LVL (1521,75 *euro*);
Pavadzīme Nr.120131 no 28.09.2012, darījuma summa bez PVN 2438,02 LVL (3468,99 *euro*), PVN 511,98 LVL (728,35 *euro*);
Pavadzīme Nr.120132 no 28.09.2012, darījuma summa bez PVN 4819,83 LVL (6858,00 *euro*), PVN 1012,17 LVL (1440,19 *euro*);
Pavadzīme Nr.120133 no 28,09.2012, darījuma summa bez PVN 4819,83 LVL (6858,00 *euro*), PVN 261 33,53 LVL (1440,19 *euro*);
Pavadzīme Nr.120134 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 3558,80 LVL (5063,72 *euro*), PVN 747,35 LVL (1063,38 *euro*);
Pavadzīme Nr.120135 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr. 120136 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 4851,36 LVL (6902,86 *euro*), PVN 1018,79 LVL (1449,61 *euro*);
Pavadzīme Nr.120137 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 4851,36 LVL (6902,86 *euro*), PVN 1018,79 LVL (1449,61 *euro*);
Pavadzīme Nr.120138 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 5307,36 LVL (7551,69 *euro*), PVN 114,55 LVL (1585,86 *euro*);
Pavadzīme Nr.120139 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);

Pavadzīme Nr.120140 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120141 no 02.10.2012, darījuma summa bez PVN 4851,36 LVL (6902,86 *euro*), PVN 1031,28 LVL (1449,61 *euro*);
Pavadzīme Nr.120142 no 02.10.2012, darījuma summa bez PVN 4910,88 LVL (6987,55 *euro*), PVN 1031,28 LVL (1467,38 *euro*);
Pavadzīme Nr.120143 no 02.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120144 no 02.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120145 no 03.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120146 no 03.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120147 no 03.10.2012, darījuma summa bez PVN 5704,08 LVL (8116,17 *euro*), PVN 1197,86 LVL (1704,40 *euro*);
Pavadzīme Nr.120148 no 04.10.2012, darījuma summa bez PVN 6100,80 LVL (8680,66 *euro*), PVN 1281,17 LVL (1822,94 *euro*);
Pavadzīme Nr.120149 no 04.10.2012, darījuma summa bez PVN 4772,40 LVL (6790,51 *euro*), PVN 1002,20 LVL (1426,00 *euro*);
Pavadzīme Nr.120150 no 04.10.2012, darījuma summa bez PVN 4772,40 LVL (6790,51 *euro*), PVN 1002,20 LVL (1426,00 *euro*);
Pavadzīme Nr.120151 no 05.10.2012, darījuma summa bez PVN 4772,40 LVL (6790,51 *euro*), PVN 1002,20 LVL (1426,00 *euro*);
Pavadzīme Nr.120152 no 05.10.2012, darījuma summa bez PVN 4772,40 LVL (6790,51 *euro*), PVN 1002,20 LVL (1426,00 *euro*);
Pavadzīme Nr. 120153 no 08.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120154 no 08.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120155 no 08.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120156 no 08.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120157 no 10.10.2012, darījuma summa bez PVN 4772,40 LVL (6790,51 *euro*), PVN 1002,20 LVL (1426,00 *euro*);
Pavadzīme Nr.120158 no 10.10.2012, darījuma summa bez PVN 4772,40 LVL (6790,51 *euro*), PVN 1002,20 LVL (1426,00 *euro*);
Pavadzīme Nr.120174 no 25.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120175 no 25.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120176 no 5.10,2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13) *euro*, PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120177 no 26.09.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL (7137,13 *euro*), PVN 1053,36 LVL (1498,80 *euro*);
Pavadzīme Nr.120178 no 30.10.2012, darījuma summa bez PVN 4632,96 LVL (6592,11 *euro*), PVN 972,92 LVL (1384,34 *euro*);
Pavadzīme Nr. 120179 no 30.10.2012, darījuma summa bez PVN 4632,96 LVL (6592,11 *euro*), PVN 972,92 LVL (1384,34 *euro*);
Pavadzīme Nr.120187 no 02.11.2012, darījuma summa bez PVN 4616,40 LVL (6568,55 *euro*), PVN 969,44 LVL (1379,39 *euro*);
Pavadzīme Nr.120188 no 05.11.2012, darījuma summa bez PVN 4616,40 LVL (6568,55 *euro*), PVN 969,44 LVL (1379,39 *euro*);
Pavadzīme Nr.120189 no 05.11.2012, darījuma summa bez PVN 4597,20 LVL (6541,23 *euro*), PVN 965,41 LVL (1373,65 *euro*);
Pavadzīme Nr.120190 no 05.11.2012, darījuma summa bez PVN 6192,00 LVL (8810,42 *euro*), PVN 1300,32 LVL (1850,19 *euro*);
Pavadzīme Nr.120191 no 07.11.2012, darījuma summa bez PVN 6192,00 LVL (8810,42 *euro*), PVN 1300,32 LVL (1850,19 *euro*);
Pavadzīme Nr.120192 no 12.11.2012, darījuma summa bez PVN 6192,00 LVL (8810,42 *euro*), PVN1300,32 LVL (1850,19 *euro*);
Pavadzīme Nr.120193 no 12.11.2012, darījuma summa bez PVN 6192,00 LVL (8810,42 *euro*), PVN 1300,32 LVL (1850,19 *euro*);
Pavadzīme Nr.120194 no 13.11.2012, darījuma summa bez PVN 4422,00 LVL (6291,94 *euro*), PVN 928,62 LVL (1321,31 *euro*);
Pavadzīme Nr.120196 no 13.11.2012, darījuma summa bez PVN 4422,00 LVL (6291,94 *euro*), PVN 928,62 LVL (1321,31 *euro*);
Pavadzīme Nr. 120208 no 14.11.2012, darījuma summa bez PVN 4422,00 LVL (6291,94 *euro*), PVN 928,62 LVL (1321,31 *euro*);
Pavadzīme Nr.120209 no 16.11,2012, darījuma summa bez PVN 4422,00 LVL (6291,94 *euro*), PVN 928,62 LVL (1321,31 *euro*);
Pavadzīme Nr.120210 no 16.11.2012, darījuma summa bez PVN 6192,00 LVL (8810,42 *euro*), PVN 1300,32 LVL (1850,19 *euro*);
Pavadzīme Nr. 120211 no 20.11.2012, darījuma summa bez PVN 4422,00 LVL (6291,94 *euro*), PVN 928,62 LVL (1321,31 *euro*);
Pavadzīme Nr.120212 no 21.11.2012, darījuma summa bez PVN 4645,20 LVL (6609,52 *euro*), PVN 975,49 LVL (1388,00 *euro*);
Pavadzīme Nr. 120213 no 21.11,2012, darījuma summa bez PVN 4645,20 LVL (6609,52 *euro*), PVN 975,49 LVL (1388,00 *euro*);
Pavadzīme Nr.120214 no 28.11.2012, darījuma summa bez PVN 12545,90 LVL (17851,21 *euro*), PVN 2634,64 LVL (3748,75 *euro*);
Pavadzīme Nr.120219 no 10.12.2012, darījuma summa bez PVN 4644,24 LVL (6608,16 *euro*), PVN 975,29 LVL (1387,71 *euro*);
Pavadzīme Nr.120220 no 10.12.2012, darījuma summa bez PVN 4644,24 LVL (6608,16 *euro*), PVN 975,29 LVL (1387,71 *euro*);
Pavadzīme Nr.120221 no 18.12.2012, darījuma summa bez PVN 8016,24 LVL (11406,08 *euro*), PVN 1683,41 LVL (2395,28 *euro*);
Pavadzīme Nr.120222 no 18.12.2012, darījuma summa bez PVN 8016,24 LVL (11406,08 *euro*), PVN 1683,41 LVL (2395,28 *euro*);
Pavadzīme Nr.120223 no 18.12.2012, darījuma summa bez PVN 8016,24 LVL (11406,08 *euro*), PVN 1683,41 LVL (2395,28 *euro*);
Pavadzīme Nr.120224 no 18.12.2012, darījuma summa bez PVN 8016,24 LVL (11406,08 *euro*), PVN 1683,41 LVL (2395,28 *euro*);
Pavadzīme Nr.120225 no 20.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL (6382,43 *euro*), PVN 941,98 LVL (1340,32 *euro*);
Pavadzīme Nr.120226 no 27.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL (6382,43 *euro*), PVN 941,98 LVL (1340,32 *euro*);
Pavadzīme Nr.120227 no 27.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL (6382,43 *euro*), PVN 941,98 LVL (1340,32 *euro*);
Pavadzīme Nr.120228 no 27.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL (6382,43 *euro*), PVN 941,98 LVL (1340,32 *euro*);
Pavadzīme Nr.120229 no 18.12,2012, darījuma summa bez PVN 4664,16 LVL (6636,50 *euro*), PVN 979,47 LVL (1393,66 *euro*);
Pavadzīme Nr.120230 no 18.12.2012, darījuma summa bez PVN 4664,16 LVL (6636,50 *euro*), PVN 979,47 LVL (1393,66 *euro*);
Pavadzīme Nr.120231 no 19.12.2012, darījuma summa bez PVN 4664,16 LVL (6636,50 *euro*), PVN 979,47 LVL (1393,66 *euro*);
Pavadzīme Nr.120232 no 28.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL (6382,43 *euro*), PVN 941,98 LVL (1340,32 *euro*);
Pavadzīme Nr.120233 no 28.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL (6382,43 *euro*), PVN 941,98 LVL (1340,32 *euro*);
Pavadzīme Nr.120234 no 28.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL (6382,43 *euro*), PVN 941,98 LVL (1340,32 *euro*);
Pavadzīme Nr.120235 no 28.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL (6382,43 *euro*), PVN 941,98 LVL (1340,32 *euro*);
Pavadzīme Nr.120236 no 28.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL (6382,43 *euro*), PVN 941,98 LVL (1340,32 *euro*).

Realizējot savu noziedzīgo nodomu, /pers. A/ kā uzņēmuma faktiskais vadītājs, būdams atbildīgs par uzņēmuma SIA "/nosaukums A/" grāmatvedības kārtošanu, deva rīkojumu SIA "/nosaukums A/" grāmatvedei, kura nebija informēta par noziedzīgā nodarījuma raksturu, iekļaut minētās iepriekš parakstītās pavadzīmes SIA "/nosaukums A/" grāmatvedībā, kā arī ar /pers. B/ atbalstu iekļāva tās SIA "/nosaukums B/" grāmatvedībā. Tādējādi /pers. A/ ar /pers. C/, /pers. B/ un /pers. D/ atbalstu pārkāpa likuma "Par grāmatvedību" 2.panta pirmās, otrās, trešās daļas un 7.panta pirmās daļas prasības, tas ir, uzņēmumu grāmatvedības reģistros iekļāva attaisnojuma dokumentus, kas satur nepatiesas ziņas par neesošiem (fiktīviem) ar PVN apliekamiem darījumiem.

Pēc /pers. A/ norādījuma SIA "/nosaukums A/" grāmatvede, kura nebija informēta par PVN deklarācijās iekļauto ziņu patiesumu, sastādīja SIA "/nosaukums A/" PVN deklarāciju par 2012.gada augustu ar pielikumiem un, izmantojot /pers. A/ viņai iedotās /pers. C/ Valsts ieņēmumu dienesta EDS piekļuves tiesības, 2012.gada 2.oktobrī (ar grozījumiem 2013.gada 14.janvārī) iesniedza to Valsts ieņēmumu dienestā. Iesniegtajā SIA "/nosaukums A/"

PVN deklarācijā par 2012.gada augustu un tās pielikumos tika norādīti faktiski nenotikuši darījumi ar SIA "/nosaukums B/" ar kopējo darījumu vērtību 155563,42 LVL (221346,81 *euro*), PVN 32668,38 LVL (46482,92 *euro*) pēc iepriekš norādītajām pavadzīmēm.

Norādītajā veidā nodrošinot SIA "/nosaukums A/" PVN deklarāciju iesniegšanu Valsts ieņēmumu dienestā, /pers. A/ nolūkā samazināt valsts budžetā maksājamā PVN apmēru iekļāva SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijā par 2012.gada augustu faktiski nenotikušus darījumus ar SIA "/nosaukums B/", kuri atspoguļoti viltotos grāmatvedības attaisnojuma dokumentos – pavadzīmēs (Nr.120001, Nr.120012, Nr.120014, Nr.120015, Nr.120021, Nr.120037, Nr.120038, Nr.120039, Nr.120040, Nr.120047, Nr.120048, Nr.120049, Nr.120050, Nr.120056, Nr.120057, Nr.120058, Nr.120059, Nr.120064, Nr.120065, Nr.120066). Minētie darījumi neatbilda likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta 1.punkta (likuma redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) un Pievienotās vērtības nodokļa likuma (likuma redakcijā līdz 2013.gada 20.februārim) 92.panta pirmās daļas 1.punkta, 92.panta ceturtās daļas un 97.panta pirmās daļas prasībām, jo tie faktiski nebija notikuši, neapliecināja uzņēmuma saimniecisko darījumu esamību un nebija saistīti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanu, līdz ar to SIA "/nosaukums A/" nevarēja PVN deklarācijā un tās pielikumā "Pārskats par priekšnodokļu un nodokļu summām, kas iekļautas PVN deklarācijā" daļā "I.Priekšnodoklis par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem" tos uzrādīt un kā priekšnodokli atskaitīt. Tādējādi /pers. A/, izmantojot iespēju, ka ar /pers. C/ atbalstu viņa rīcībā iepriekš bija nodoti SIA "/nosaukums A/" VID EDS piekļuves dati, nodrošināja, ka Valsts ieņēmumu dienestā tika iesniegta SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācija par 2012.gada augustu, kura saturēja apzināti nepatiesu informāciju par darījumiem, kas faktiski nav notikuši un kas nav saistīti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanu, kā rezultātā SIA "/nosaukums A/" nepamatoti samazināja valsts budžetā maksājamā PVN objektu par 155563,42 LVL (221346,81 *euro*) un par 32668,38 LVL (46482,92 *euro*) samazināja PVN summu, kuru tai bija pienākums nomaksāt valsts budžetā, tādā veidā nodarot zaudējumus valsts budžetam 32668,38 LVL (46482,92 *euro*).

Atbalstot /pers. A/ nodomu, lai radītu šķietamību par darījumu esamību un slēptu noziedzīga nodarījuma pēdas, /pers. B/ 2012.gada 7.oktobrī (ar grozījumiem 2013.gada 10.februārī) iesniedza Valsts ieņēmumu dienestā, izmantojot EDS, SIA "/nosaukums B/" 2012.gada augusta PVN deklarāciju ar pielikumiem, iekļaujot pielikumā "III.Nodoklis par piegādātajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem" viltotās pavadzīmes (Nr.120001, Nr.120012, Nr.120014, Nr.120015, Nr.120021, Nr.120037, Nr.120038, Nr.120039, Nr.120040, Nr.120047, Nr.120048, Nr.120049, Nr.120050, Nr.120056, Nr.120057, Nr.120058, Nr.120059, Nr.120064, Nr.120065, Nr.120066).

Pēc /pers. A/ norādījuma SIA "/nosaukums A/" grāmatvede, kura nebija informēta par PVN deklarācijās iekļauto ziņu patiesumu, sastādīja SIA "/nosaukums A/" PVN deklarāciju par 2012.gada septembri ar pielikumiem un, izmantojot /pers. A/ viņai iedotās /pers. C/ Valsts ieņēmumu dienesta EDS piekļuves tiesības, 2012.gada 22.oktobrī iesniedza to Valsts ieņēmumu dienestā. Iesniegtajā SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijā par 2012.gada septembri un tās pielikumos tika norādīti faktiski nenotikuši darījumi ar SIA "/nosaukums B/" ar kopējo darījumu vērtību 124445,20 LVL (177069,57 *euro*), PVN 26133,53 LVL (37184,66 *euro*) pēc iepriekš norādītajām pavadzīmēm.

Norādītajā veidā nodrošinot SIA "/nosaukums A/" PVN deklarāciju iesniegšanu Valsts ieņēmumu dienestā, /pers. A/ nolūkā samazināt valsts budžetā maksājamā PVN apmēru iekļāva SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijā par 2012.gada septembri faktiski nenotikušus darījumus ar SIA "/nosaukums B/", kuri atspoguļoti viltotos grāmatvedības attaisnojuma dokumentos – pavadzīmēs (Nr.120082, Nr.120083, Nr.120093, Nr.120094, Nr.120095, Nr.120096, Nr.120097, Nr.120098, Nr.120099, Nr.120100, Nr.120105, Nr.120106, Nr.120107, Nr.120108, Nr.120109, Nr.120120, Nr.120121, Nr.120131, Nr.120132, Nr.120133). Minētie darījumi neatbilda likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta 1.punkta (redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) prasībām, jo tie faktiski nebija notikuši, neapliecināja uzņēmuma saimniecisko darījumu esamību un nebija saistīti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanu, līdz ar to SIA "/nosaukums A/" nevarēja PVN deklarācijā un tās pielikumā "Pārskats par priekšnodokļu un nodokļu summām, kas iekļautas PVN deklarācijā" daļā "I.Priekšnodoklis par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem" tos uzrādīt un kā priekšnodokli atskaitīt. Tādējādi /pers. A/, izmantojot iespēju, ka ar /pers. C/ atbalstu viņa rīcībā iepriekš bija nodoti SIA "/nosaukums A/" VID EDS piekļuves dati, nodrošināja, ka Valsts ieņēmumu dienestā tika iesniegta SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācija par 2012.gada septembri, kura saturēja apzināti nepatiesu informāciju par darījumiem, kas faktiski nav notikuši un kas nav saistīti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanu, kā rezultātā SIA "/nosaukums A/" nepamatoti samazināja valsts budžetā maksājamā PVN objektu par 124445,20 LVL (177069,57 *euro*) un par 26133,53 LVL (37184,66 *euro*) samazināja PVN summu, kuru tai bija pienākums nomaksāt valsts budžetā, tādā veidā nodarot zaudējumus valsts budžetam 26133,53 LVL (37184,66 *euro*).

Atbalstot /pers. A/ nodomu, lai radītu šķietamību par darījumu esamību un slēptu noziedzīga nodarījuma pēdas, /pers. B/ 2012.gada 5.novembrī (ar grozījumiem 2012.gada 26.decembrī un 2013.gada 10.februārī) iesniedza Valsts ieņēmumu dienestā, izmantojot EDS, SIA "/nosaukums B/" 2012.gada septembra PVN deklarāciju ar pielikumiem, iekļaujot pielikumā "III.Nodoklis par piegādātajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem" viltotās pavadzīmes (Nr.120082, Nr.120083, Nr.120093, Nr.120094, Nr.120095, Nr.120096, Nr.120097, Nr.120098, Nr.120099, Nr.120100, Nr.120105, Nr.120106, Nr.120107, Nr.120108, Nr.120109, Nr.120120, Nr.120121, Nr.120131, Nr.120132, Nr.120133).

Pēc /pers. A/ norādījuma SIA "/nosaukums A/" grāmatvede, kura nebija informēta par PVN deklarācijās iekļauto ziņu patiesumu, sastādīja SIA "/nosaukums A/" PVN deklarāciju par 2012.gada oktobri ar pielikumiem un, izmantojot /pers. A/ viņai iedotās /pers. C/ Valsts ieņēmumu dienesta EDS piekļuves tiesības, 2012.gada 20.novembrī (ar grozījumiem 2012.gada 21.novembrī un 2012.gada 23.novembrī), iesniedza to Valsts ieņēmumu dienestā. Iesniegtajā SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijā par 2012.gada oktobri un tās pielikumos tika norādīti faktiski nenotikuši darījumi ar SIA "/nosaukums B/" ar kopējo darījumu vērtību 153276,32 LVL (218092,55 *euro*), PVN 32188,02 LVL (45799,43 *euro*) pēc iepriekš norādītajām pavadzīmēm.

Norādītajā veidā nodrošinot SIA "/nosaukums A/" PVN deklarāciju iesniegšanu Valsts ieņēmumu dienestā, /pers. A/ nolūkā samazināt valsts budžetā maksājamā PVN apmēru iekļāva SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijā par 2012.gada oktobri faktiski nenotikušus darījumus ar SIA "/nosaukums B/", kuri atspoguļoti viltotos grāmatvedības attaisnojuma dokumentos – pavadzīmēs (Nr.120134, Nr.120135, Nr.120136, Nr.120137, Nr.120138, Nr.120139, Nr.120140, Nr.120141, Nr.120142, Nr.120143, Nr.120144, Nr.120145, Nr.120146, Nr.120147, Nr.120148, Nr.120149, Nr.120150, Nr.120151, Nr.120152, Nr.120153, Nr.120154, Nr.120155, Nr.120156, Nr.120157, Nr.120158, Nr.120174, Nr.120175, Nr.120176, Nr.120177, Nr.120178, Nr.120179). Minētie darījumi neatbilda likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta 1.punkta (redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) prasībām, jo tie faktiski nebija notikuši, neapliecināja uzņēmuma saimniecisko darījumu esamību un nebija saistīti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanu, līdz ar to SIA "/nosaukums A/" nevarēja PVN deklarācijā un tās pielikumā "Pārskats par priekšnodokļu un nodokļu summām, kas iekļautas PVN deklarācijā" daļā "I.Priekšnodoklis par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem" tos uzrādīt un kā priekšnodokli atskaitīt. Tādējādi /pers. A/, izmantojot iespēju, ka ar /pers. C/ atbalstu viņa rīcībā iepriekš bija nodoti SIA "/nosaukums A/" VID EDS piekļuves dati, nodrošināja, ka Valsts ieņēmumu dienestā tika iesniegta SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācija par 2012.gada oktobri, kura saturēja apzināti nepatiesu informāciju par darījumiem, kas faktiski nav notikuši un kas nav saistīti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanu, kā rezultātā SIA "/nosaukums A/" nepamatoti samazināja valsts budžetā maksājamā PVN objektu par 153276,32 LVL (218092,55 *euro*) un par 32188,02 LVL (45799,43 *euro*) samazināja PVN summu, kuru tai bija pienākums nomaksāt valsts budžetā, tādā veidā nodarot zaudējumus valsts budžetam 32188,02 LVL (45799,43 *euro*).

Atbalstot /pers. A/ nodomu, lai radītu šķietamību par darījumu esamību un slēptu noziedzīga nodarījuma pēdas, /pers. B/ 2012.gada 22.novembrī (ar grozījumiem 2012.gada 26.decembrī u n 2013.gada 31.janvārī) iesniedza Valsts ieņēmumu dienestā, izmantojot EDS, SIA "/nosaukums B/"

2012.gada oktobra PVN deklarāciju ar pielikumiem, iekļaujot pielikumā "III.Nodoklis par piegādātajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem" viltotās pavadzīmes (Nr.120134, Nr.120135, Nr.120136, Nr.120137, Nr.120138, Nr.120139, Nr.120140, Nr.120141, Nr.120142, Nr.120143, Nr.120144, Nr.120145, Nr.120146, Nr.120147, Nr.120148, Nr.120149, Nr.120150, Nr.120151, Nr.120152, Nr.120153, Nr.120154, Nr.120155, Nr.120156, Nr.120157, Nr.120158, Nr.120174, Nr.120175, Nr.120176, Nr.120177, Nr.120178, Nr.120179).

Pēc /pers. A/ norādījuma SIA "/nosaukums A/" grāmatvede, kura nebija informēta par PVN deklarācijās iekļauto ziņu patiesumu, sastādīja SIA "/nosaukums A/" PVN deklarāciju par 2012.gada novembri ar pielikumiem un, izmantojot /pers. A/ viņai iedotās /pers. C/ Valsts ieņēmumu dienesta EDS piekļuves tiesības, 2012.gada 20.decembrī (ar grozījumiem 2013.gada 10.janvārī, 2013.gada 21.janvārī, 2013.gada 27.janvārī) iesniedza to Valsts ieņēmumu dienestā. Iesniegtajā SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijā par 2012.gada novembri un tās pielikumos tika norādīti faktiski nenotikuši darījumi ar SIA "/nosaukums B/" ar kopējo darījumu vērtību 88736,30 LVL (126260,38 *euro*), PVN 18634,61 LVL (26514,66 *euro*) pēc iepriekš norādītajām pavadzīmēm.

Norādītajā veidā nodrošinot SIA "/nosaukums A/" PVN deklarāciju iesniegšanu Valsts ieņēmumu dienestā, /pers. A/ nolūkā samazināt valsts budžetā maksājamā PVN apmēru iekļāva SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijā par 2012.gada novembri faktiski nenotikušus darījumus ar SIA "/nosaukums B/", kuri atspoguļoti viltotos grāmatvedības attaisnojuma dokumentos – pavadzīmēs (Nr.120187, Nr.120188, Nr.120189, Nr.120190, Nr.120191, Nr.120192, Nr.120193, Nr.120194, Nr.120196, Nr.120208, Nr.120209, Nr.120210, Nr.120211, Nr.120212, Nr.120213, Nr.120214). Minētie darījumi neatbilda likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta 1.punkta (redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) un Pievienotās vērtības nodokļa likuma (redakcijā līdz 2013.gada 20.februārim) 92.panta pirmās daļas 1.punkta, 92.panta ceturtās daļas un 97.panta pirmās daļas prasībām, jo tie faktiski nebija notikuši, neapliecināja uzņēmuma saimniecisko darījumu esamību un nebija saistīti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanu, līdz ar to SIA "/nosaukums A/" nevarēja PVN deklarācijā un tās pielikumā "Pārskats par priekšnodokļu un nodokļu summām, kas iekļautas PVN deklarācijā" daļā "I.Priekšnodoklis par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem" tos uzrādīt un kā priekšnodokli atskaitīt. Tādējādi /pers. A/, izmantojot iespēju, ka ar /pers. C/ atbalstu viņa rīcībā iepriekš bija nodoti SIA "/nosaukums A/" VID EDS piekļuves dati, nodrošināja, ka Valsts ieņēmumu dienestā tika iesniegta SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācija par 2012.gada novembri, kura saturēja apzināti nepatiesu informāciju par darījumiem, kas faktiski nav notikuši un kas nav saistīti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanu, kā rezultātā SIA "/nosaukums A/" nepamatoti samazināja valsts budžetā maksājamā PVN objektu par 88736,30 LVL (126260,38 *euro*) un par 18634,61 LVL (26514,66 *euro*) samazināja PVN summu, kuru tai bija pienākums nomaksāt valsts budžetā, tādā veidā nodarot zaudējumus valsts budžetam 18634,61 LVL (26514,66 *euro*).

Atbalstot /pers. A/ nodomu, lai radītu šķietamību par darījumu esamību un slēptu noziedzīga nodarījuma pēdas, /pers. B/ 2012.gada 20.decembrī (ar grozījumiem 2012.gada 26.decembrī) iesniedza Valsts ieņēmumu dienestā, izmantojot EDS, SIA "/nosaukums B/" 2012.gada novembra PVN deklarāciju ar pielikumiem, iekļaujot pielikumā "III.Nodoklis par piegādātajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem" viltotās pavadzīmes (Nr.120187, Nr.120188, Nr.120189, Nr.120190, Nr.120191, Nr.120192, Nr.120193, Nr.120194, Nr.120196, Nr.120208, Nr.120209, Nr.120210, Nr.120211, Nr.120212, Nr.120213, Nr.120214).

Pēc /pers. A/ norādījuma SIA "/nosaukums A/" grāmatvede, kura nebija informēta par PVN deklarācijās iekļauto ziņu patiesumu, sastādīja SIA "/nosaukums A/" PVN deklarāciju par 2012.gada decembri ar pielikumiem un, izmantojot /pers. A/ viņai iedotās /pers. C/ Valsts ieņēmumu dienesta EDS piekļuves tiesības, 2013.gada 21.janvārī iesniedza to Valsts ieņēmumu dienestā. Iesniegtajā SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijā par 2012.gada decembri un tās pielikumos tika norādīti faktiski nenotikuši darījumi ar SIA "/nosaukums B/" ar kopējo darījumu vērtību 95716,32 LVL (136192,05 *euro*), PVN 20100,45 LVL (28600,36 *euro*) pēc iepriekš norādītajām pavadzīmēm.

Norādītajā veidā nodrošinot SIA "/nosaukums A/" PVN deklarāciju iesniegšanu Valsts ieņēmumu dienestā, /pers. A/ nolūkā samazināt valsts budžetā maksājamā PVN apmēru iekļāva SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijā par 2012.gada decembri faktiski nenotikušus darījumus ar SIA "/nosaukums B/", kuri atspoguļoti viltotos grāmatvedības attaisnojuma dokumentos – pavadzīmēs (Nr.120219, Nr.120220, Nr.120221, Nr.120222, Nr.120223, Nr.120224, Nr.120225, Nr.120226, Nr.120227, Nr.120228, Nr.120229, Nr.120230, Nr.120231, Nr. 120232, Nr.120233, Nr.120234, Nr.120235, Nr.120236). Minētie darījumi neatbilda likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta 1.punkta (redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) un Pievienotās vērtības nodokļa likuma (redakcijā līdz 2013.gada 20.februārim) 92.panta pirmās daļas 1.punkta, 92.panta ceturtās daļas un 97.panta pirmās daļas prasībām, jo tie faktiski nebija notikuši, neapliecināja uzņēmuma saimniecisko darījumu esamību un nebija saistīti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanu, līdz ar to SIA "/nosaukums A/" nevarēja PVN deklarācijā un tās pielikumā "Pārskats par priekšnodokļu un nodokļu summām, kas iekļautas PVN deklarācijā" daļā "I.Priekšnodoklis par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem" tos uzrādīt un kā priekšnodokli atskaitīt. Tādējādi /pers. A/, izmantojot iespēju, ka ar /pers. C/ atbalstu viņa rīcībā iepriekš bija nodoti SIA "/nosaukums A/" VID EDS piekļuves dati, nodrošināja, ka Valsts ieņēmumu dienestā tika iesniegta SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācija par 2012.gada decembri, kura saturēja apzināti nepatiesu informāciju par darījumiem, kas faktiski nav notikuši un kas nav saistīti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanu, kā rezultātā SIA "/nosaukums A/" nepamatoti samazināja valsts budžetā maksājamā PVN objektu par 95716,32 LVL (136192,05 *euro*) un par 20100,45 LVL (28600,36 *euro*) samazināja PVN summu, kuru tai bija pienākums nomaksāt valsts budžetā, tādā veidā nodarot zaudējumus valsts budžetam 20100,45 LVL (28600,36 *euro*).

Atbalstot /pers. A/ nodomu, lai radītu šķietamību par darījumu esamību un slēptu noziedzīga nodarījuma pēdas, /pers. B/ 2013.gada 31.janvārī (ar grozījumiem 2013.gada 3.februārī) iesniedza Valsts ieņēmumu dienestā, izmantojot EDS, SIA "/nosaukums B/" 2012.gada decembra PVN deklarāciju ar pielikumiem, iekļaujot pielikumā "III.Nodoklis par piegādātajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem" viltotās pavadzīmes (Nr.120219, Nr.120220, Nr.120221, Nr.120222, Nr.120223, Nr.120224, Nr.120225, Nr.120226, Nr.120227, Nr.120228, Nr.120229, Nr.120230, Nr.120231, Nr.120232, Nr.120233, Nr.120234, Nr.120235, Nr.120236).

Neskatoties uz to, ka nodokļu aprēķināšana un nomaksāšana ir obligāta prasība visiem nodokļu maksātājiem, SIA "/nosaukums A/" faktiskais vadītājs /pers. A/ to ignorēja, nodrošinot patiesībai neatbilstošās informācijas sniegšanu Valsts ieņēmumu dienestā. Turklāt /pers. A/ nenodrošināja normatīvajiem aktiem atbilstošu nodokļu aprēķināšanu un samaksu, kā rezultātā tika veikta nepareiza SIA "/nosaukums A/" budžetā maksājamā PVN summas aprēķināšana un netika nodrošināta likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.pantā pirmās daļas 1. un 2.punktā paredzēto prasību izpilde – aprēķināt maksājamo (iemaksājamo) nodokļu summas, kā arī noteiktajā termiņā un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus un nodevas – un Pievienotās vērtības nodokļa likuma (redakcijā no 2013.gada 1.janvāra) 119.panta pirmajā daļā paredzēto prasību izpilde par pievienotās vērtības nodokļa nomaksas termiņu, proti, ka PVN, kas aprēķināts par taksācijas periodu, reģistrēts nodokļa maksātājs iemaksā valsts budžetā 20 dienu laikā pēc taksācijas perioda beigām. Saskaņā ar likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 9.panta pirmās daļas (redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) un Pievienotās vērtības nodokļa likuma (redakcijā no 2013.gada 1.janvāra) 115.panta pirmo daļu SIA "/nosaukums A/" PVN taksācijas periods bija viens kalendāra mēnesis, tādējādi /pers. A/ bija pienākums nodrošināt SIA "/nosaukums A/" aprēķinātā PVN nomaksu valsts budžetā ne vēlāk kā 20 dienu laikā pēc katra PVN taksācijas perioda beigām, ko apsūdzētais nav izdarījis, tādējādi ļaunprātīgi izvairoties no nodokļa nomaksas.

Tādā veidā /pers. A/ apzināti izvairījās no PVN nomaksas, radot valstij zaudējumus 129724,99 LVL (184582,03 *euro*) apmērā, kas saskaņā ar likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20.pantu atbilst lieliem apmēriem.

/pers. B/ ar savu rīcību atbalstīja /pers. A/ noziedzīgās darbības, kas saistītas ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas lielā apmērā, jo veica SIA "/nosaukums B/" reģistrēšanu uz /pers. D/ vārda, faktiski nepiedalījās uzņēmuma saimnieciskā darbībā, bet organizēja parakstīt viltotās pavadzīmes par faktiski nenotikušiem darījumiem un tās iesniegt uzņēmuma grāmatvedībā iekļaušanai SIA "/nosaukums B/" grāmatvedības atskaitēs un PVN deklarācijās.

Savukārt /pers. C/ un /pers. D/ ar savu rīcību atbalstīja /pers. A/ noziedzīgās darbības, kas saistītas ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas lielā apmērā, jo parakstīja izrakstītās pavadzīmes par faktiski nenotikušiem darījumiem, paužot vienaldzīgu attieksmi pret uzņēmumos veikto darījumu būtību, nekontrolējot uzņēmumos notiekošos finanšu procesus, nelikumīgi nodrošinot /pers. A/ piekļuvi uzņēmuma maksāšanas līdzekļiem un piekļuvi uzņēmuma Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmai, nenodrošinot kontroli pār uzņēmuma veiktajiem darījumiem, to izpildi, nodokļu nomaksu.

Ar savām darbībām /pers. A/ ar /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ atbalstu radīja Latvijas Republikas budžetam materiālo zaudējumu 129724,99 LVL (184582,03 *euro*) apmērā.

Ar šādu rīcību /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētu noziedzīgo nodarījumu, bet /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ izdarīja Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētu noziedzīgo nodarījumu.

Apsūdzētais/pers. A/ Vidzemes apgabaltiesai rakstveidā paudis savu attieksmi pret apelācijas instances tiesā grozīto apsūdzību, norādot, ka piekrīt viņam pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) inkriminētā noziedzīgā nodarījuma apjomam un juridiskajai kvalifikācijai, kā arī pilnībā atzīst savu vainu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Turklāt 2022.gada 1.decembrī /pers. A/ ir pilnībā atlīdzinājis noziedzīgā nodarījuma rezultātā valstij radīto mantisko zaudējumu, Valsts kasē iemaksājot materiālā kaitējuma kompensāciju 184582,03 *euro* apmērā.

Arī apsūdzētais /pers. D/ ar aizstāvja starpniecību Vidzemes apgabaltiesu rakstveidā informējis, ka atzīst savu vainu apelācijas instances tiesā pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) viņam izvirzītajā apsūdzībā.

Apsūdzētie/pers. B/ un /pers. C/ Vidzemes apgabaltiesai savu attieksmi pret apelācijas instances tiesā pret viņiem pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) uzturēto apsūdzību nav pauduši. Izkatot lietu pirmo reizi apelācijas kārtībā mutvārdu procesā Kurzemes apgabaltiesā, ne /pers. B/, ne /pers. C/ neatzina sevi par vainīgiem /pers. A/ noziedzīgo darbību, kas saistītas ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas lielā apmērā, atbalstīšanā.

Neskatoties uz to, ka /pers. B/ un /pers. C/ nav atzinuši sevi par vainīgiem Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka visu apsūdzēto vaina šajā spriedumā norādītā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta ar /pers. A/ un /pers. D/ Vidzemes apgabaltiesai rakstveidā pausto vaļsirdīgo atzīšanos, kā arī ar pārējiem lietas iztiesāšanā pārbaudītajiem pierādījumiem to kopumā un savstarpējā sakarībā.

N o /pers. D/ pirmstiesas kriminālprocesā 2013.gada 14.februārī sniegtajām liecībām, kuras viņš apstiprināja pēc apsūdzības izsniegšanas 2015.gada 23.aprīlī, /pers. B/ viņš zinājis vizuāli un pēc vārda "/vārds/" jau līdz 2012.gada augustam, kad /vārds/ vērsies pie viņa ar piedāvājumu atvērt firmu uz sava vārda, par to apsolot maksāt viņam naudu. Līdz nopratināšanai no /vārds/ esot saņēmis 300-400 latu par to, ka bijis SIA "/nosaukums B/" vadītājs. Visus dokumentus, lai piereģistrētu SIA "/nosaukums B/", sagatavojis un viņam parakstīšanai iedevis /vārds/; viens pats esot atvēris SIA "/nosaukums B/" kontu Swedbankā, bet Nordea Bankā kontu atvēruši kopā ar /vārds/. Abās bankās bijusi pieeja internetbankai, kuru pieejas kartītes (piekļuves kodu kartes) esot atdevis /vārds/. SIA "/nosaukums B/" darbības laikā /vārds/ vairākas (trīs līdz piecas) reizes vedis viņam (/pers. D/) parakstīšanai pavadzīmes, parasti ap 100 pavadzīmēm vienā reizē, pēc parakstīšanas /vārds/ tās savācis. /vārds/ visu laiku apgalvojis, ka uztraukumam nav pamata, jo viss notiek likumīgi. Nezinot, kas veica SIA "/nosaukums B/" grāmatvedības uzskaiti un kur atrodas grāmatvedības dokumenti. Viņš (/pers. D/) ar SIA naudas līdzekļiem neesot rīkojies, pats personīgi nekādus darījumus nav veicis un kā SIA vadītājs nekādus līgumus nav noslēdzis. Nezinot, kur atrodas SIA "/nosaukums B/" prece un kam tā tika pārdota. Nosaukums SIA "/nosaukums A/" esot zināms no pavadzīmēm, kuras /vārds/ devis parakstīt; /pers. C/ nezinot. Laika periodā kā SIA "/nosaukums B/" vadītājs esot saticies tikai ar /vārds/ un vairāk ne ar vienu citu. Viņš (/pers. D/) SIA "/nosaukums B/" esot figurējis tikai "uz papīra", nekādus darījumus nav veicis (nopratināšanas protokols ar tulkojumu lietas 2.sējuma 1.,2.lapā).

Pirmstiesas kriminālprocesā pēc liecības sniegšanas 2013.gada 14.februārī /pers. D/ atpazinis /pers. B/ kā personu (/vārds/), kurš pierunāja viņu kļūt par SIA "/nosaukums B/" amatpersonu un vēlāk veda parakstīt šīs SIA pavadzīmes (2.sējuma 10.-11.lapa). Turklāt pēc apsūdzības izsniegšanas 2015.gada 23.aprīlī /pers. D/ norādījis, ka viņš apstiprina policijā liecinieka statusā 2013.gada 14.februārī sniegtās liecības (4.sējuma 39.lapa).

Pirmās instances tiesā 2017.gada 2.martā /pers. D/ iesniedza liecības rakstveidā. Minētajās liecībās norādīts, ka līdz tiesai ne /pers. A/, ne /pers. C/ viņam nebija zināmi, pazinis tikai /pers. B/. 2012.gadā nejauši satiekoties, /pers. B/ stāstījis, ka gatavojas sākt biznesu ar mēslojumu saistītā sfērā, un piedāvājis viņam atvērt uz sava vārda uzņēmumu, apsolot par to maksāt algu, kā arī laika gaitā apmācīt pārdošanas jomā. Pats ar biznesu nekad neesot nodarbojies, nekādu iekrājumu nav bijis, tāpēc piekritis /pers. B/ piedāvājumam, jo tādējādi cerējis nopelnīt. Vienojušies, ka visus grāmatvedības un juridiskos jautājumus, darījumu partneru (pircēju un pārdevēju) meklēšanu uzņemsies /pers. B/, kuram iedevis savus pases datus, lai varētu sagatavot dokumentus uzņēmuma reģistrācijai. Pēc kāda laika /pers. B/ ieradies ar sagatavotajiem dokumentiem un jau izdomātu uzņēmuma nosaukumu SIA "/nosaukums B/". Tad viņš (/pers. D/) ar reģistrācijas dokumentiem devies uz Uzņēmumu reģistru, kur parakstījis visas nepieciešamās veidlapas un nomaksājis nodevas ar naudu, ko iedevis /pers. B/, kura ideja bija šis bizness. Atceroties, ka tikuši atvērti SIA "/nosaukums B/" norēķinu konti divās bankās (Swedbankā un Nordea Bankā), abās bankās noformētas internetbankas, kuru piekļuves datus nodevis /pers. B/, tāpat ticis noslēgts līgums ar Valsts ieņēmumu dienestu par darījumu deklarēšanu internetā. Pēc /pers. B/ norādījumiem parakstījis vairākus pilnvarojumus uzņēmuma saimnieciskās darbības veikšanai, grāmatvedības kārtošanai, dokumentu iesniegšanai Valsts ieņēmumu dienestā. Pēc tam 2012.gada rudenī vairākas reizes (apmēram reizi mēnesī) /pers. B/ vedis parakstīšanai pavadzīmes un citus jau sagatavotus dokumentus, iespējams, arī rēķinus, uz kuriem bijis nepieciešams tikai viņa (/pers. D/) paraksts. Tā kā dokumentu bijis daudz, tad sapratis, ka uzņēmums darbojas, turklāt /pers. B/ sācis izmaksāt viņam naudu, sakot, ka tā ir viņa alga (kopumā piecu mēnešu laikā esot saņēmis dažus simtus latu). Pats uzņēmuma saimnieciskajā darbībā neesot iesaistījies savas aizņemtības vai /pers. B/ aizņemtības un nevēlēšanās dēļ. SIA "/nosaukums B/" reālo finansiāli saimniecisko darbību veicis /pers. B/ – organizējis darījumus, tos sagatavojis un īstenojis (5.sējuma 128.-133.,134.-137.lapa).

No /pers. C/ 2013.gada 15.februārī aizdomās turētās statusā liecinātā izriet, ka 2012.gada jūnijā ar paziņas starpniecību viņa iepazīstināta ar /pers. A/, kurš piedāvājis nopelnīt, reģistrējot uz viņas vārda uzņēmumu. Piedāvājumam piekritusi, un tad 2012.gada jūlija mēnesī /pers. A/ atvedis viņai jau gatavus parakstīšanai SIA "/nosaukums A/" dibināšanas dokumentus, kas iesniegti reģistrēšanai Uzņēmumu reģistrā, kā arī iedevis viņai naudu ieskaitīšanai uzņēmuma kontā. Kopīgi atvēruši uzņēmumam bankas kontus, pēc kā bankas kodu kalkulatorus un visu ar SIA "/nosaukums A/" saistīto dokumentāciju atdevusi /pers. A/. Viņa tikai juridiski skaitījusies uzņēmuma vadītāja, bet visu saimniecisko darbību veicis /pers. A/, viņa tikai parakstījusi pavadzīmes. Izņemot vienu naudas pārvedumu uz savu personīgu kontu divdesmit latu apmērā, nevienu citu naudas pārskaitījumu uzņēmuma vārdā neesot veikusi. Ja vajadzējis ierasties Valsts ieņēmumu dienestā, par tur sniedzamo informāciju viņu informējis /pers. A/. Esot zinājusi, ka uzņēmums no SIA "/nosaukums B/" iepērk minerālmēslus, ko pārdod tālāk. Grāmatvedību uzņēmumā kārtojusi sieviete vārā /vārds/. Uzņēmuma vārdā tikusi iegādāta automašīna */marka/*, kuru lietojis /pers. A/, bet viņa parakstījusi /pers. A/ iedotu pilnvarojumu uz to (nopratināšanas protokols lietas 2.sējuma 26.-27.lapā).

Pirmstiesas kriminālprocesā pēc liecības sniegšanas 2013.gada 15.februārī /pers. C/ atpazinusi /pers. A/ kā personu, kurš uz viņas vārda izveidoja uzņēmumu SIA "/nosaukums A/" (2.sējuma 29.-30.lapa).

Pirmās instances tiesā 2017.gada 2.martā /pers. C/ iesniedza liecības rakstveidā. Minētajās liecībās /pers. C/ norādījusi, ka ar /pers. A/ iepazinusies 2012.gada vasaras sākumā kopīgā draugu pasākumā. No /pers. A/ uzzinājusi, ka viņš darbojas minerālmēslu tirdzniecības jomā kā menedžeris, bet vēlas atvērt pats savu uzņēmumu. Tā kā /pers. A/ ar iepriekšējo darba devēju noslēgtais līgums liedzis darboties šajā sfērā, tad vienojušies, ka dibinās uzņēmumu, kurā viņa (/pers. C/) būs valdes locekle un īpašniece, savukārt /pers. A/ kā pilnvarotā persona veiks saimniecisko darbību, proti, nodrošinās uzņēmumu ar klientiem (pircējiem, pārdevējiem) un preču apgrozījumu. Par peļņas sadali konkrēti gan neesot vienojušies, turklāt /pers. A/ sedzis visus ar uzņēmuma dibināšanu saistītos izdevumus. 2012.gada jūlijā /pers. A/ uzmeklējis viņu (/pers. C/), iedevis parakstīšanai uzņēmuma dibināšanas dokumentus, lai SIA "/nosaukums A/" tiktu reģistrēta Uzņēmumu reģistrā. Pēc /pers. A/ ieteikuma populārākajās bankās atvēruši uzņēmuma kontus, saņemot bankās pieeju internetbankai un kodu kartes – visu šo informāciju nodevusi /pers. A/, lai gan neesot zinājusi, vai šo informāciju darbību veikšanai internetbankā izmantos viņš vai grāmatvede. Pēc kāda laika /pers. A/ paziņojis, ka tirdzniecība ir sākusies, un vedis viņai (/pers. C/) parakstīšanai pavadzīmes par preču piegādi, no kā sapratusi, ka preču pirkšana un pārdošana notiek reāli. Pati saimniecisko darbību neesot veikusi, vienīgi parakstījusi pavadzīmes un nogādājusi tās tālāk /pers. A/ ieteiktajai uzņēmuma grāmatvedei. Pati notiekošajā neesot iedziļinājusies, paļāvusies uz /pers. A/ prasmēm. Atceroties, ka tirdzniecība notikusi ar minerālmēsliem, kas iepirkti no SIA "/nosaukums B/", bet tālāk pārdoti vairākiem citiem uzņēmumiem Latvijas teritorijā, turklāt zinot, ka preces pārdevējs veicis piegādi tieši SIA "/nosaukums A/" klientiem; /pers. A/ skaidrojis, ka šāda piegāde ļauj ietaupīt līdzekļus uz noliktavu un transportu (5.sējuma 126.-127.lapa).

Papildus pirmās instances tiesā /pers. C/ liecinājusi, ka saimniecisko darbību pati nav veikusi, reālās darbības – darījumu partneru meklēšanu, vienošanos par darījumu nosacījumiem – veicis /pers. A/. Viņa uzskatījusi, ka darījumi reāli notiek, tāpēc parakstījusi dokumentāciju, tajā neiedziļinoties.

No /pers. B/ pirmstiesas kriminālprocesā aizdomās turētā statusā aizstāves klātbūtnē 2013.gada 7.maijā sniegtajām liecībām izriet, ka aptuveni 2012.gada septembrī no /pers. A/ viņš uzzinājis, ka /uzvārds/ minerālmēslu biznesam ir svarīgi iegūt priekšnodokli, jo /uzvārds/ pats ārzemēs iepirka minerālmēslus. /pers. A/ reāli ārzemēs iepirka minerālmēslus un nogādāja tos gala patērētājiem, taču pa vidu tika sagatavoti dokumenti, ka šos minerālmēslus iegādājas vai nu SIA "/nosaukums C/", vai SIA "/nosaukums B/". Viņam (/pers. B/) šos dokumentus par preces īpašnieka maiņu nodevis /pers. A/, kurš viņam turklāt nodevis SIA "/nosaukums B/" grāmatvedības dokumentus – jau parakstītus no pircēja un pārdevēja puses. Gadījumos, kad /pers. A/ nodevis neparakstītas SIA "/nosaukums B/" pavadzīmes par darījumiem ar SIA "/nosaukums C/" un SIA "/nosaukums A/", viņš pēc /uzvārds/ norādījumiem esot vedis šīs pavadzīmes parakstīt SIA "/nosaukums B/" amatpersonai /pers. D/. Vismaz trīs reizes esot vedis /pers. D/ parakstīšanai grāmatvedības dokumentus: pirmajā reizē 2012.gada augustā devis parakstīt vairāk kā simt pavadzīmes, pēc tam ap četrdesmit līdz piecdesmit pavadzīmēm. Ar naudas līdzekļiem vai banku kontiem SIA "/nosaukums B/" vārdā viņš (/pers. B/) neesot rīkojies (nopratināšanas protokols lietas 6.sējuma 66.-70.lapā).

Vērtējot lietas iztiesāšanā pārbaudītos pierādījumus, tostarp apsūdzēto /pers. D/, /pers. C/ un /pers. B/ pirmstiesas kriminālprocesā sniegtajās liecībās norādītās ziņas par faktiem, Vidzemes apgabaltiesa ņem vērā, ka izskatāmais kriminālprocess Nr./numurs/ uzsākts 2014.gada 8.septembrī, no kriminālprocesa Nr./numurs/ izdalot materiālus par personu grupā izdarītu pievienotās vērtības nodokļa izkrāpšanu 129724,99 LVL (184582,03 *euro*) apmērā, laikā no 2012.gada augusta līdz 2012.gada decembrim atskaitot priekšnodokli par faktiski nenotikušiem SIA "/nosaukums A/" darījumiem ar SIA "/nosaukums B/" (1.sējuma 1.lapa).

Savukārt sākotnējais kriminālprocess Nr./numurs/ uzsākts jau 2013.gada 24.janvārī atbilstoši Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā un 195.panta trešajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu pazīmēm par pievienotās vērtības nodokļa izkrāpšanu no valsts budžeta lielā apmērā (476225,97 LVL), ko 2012. un 2013.gadā veikusi organizēta personu grupa /vieta/, kā arī par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu 2012.gadā organizētā grupā lielā apmērā (1.sējuma 31.lapa).

Turklāt ņemams vērā, ka 2014.gada 25.septembrī no sākotnējā kriminālprocesa Nr./numurs/ izdalīti materiāli par pievienotās vērtības nodokļa izkrāpšanu 151395,19 LVL (215415,95 *euro*) apmērā laikā no 2011.gada jūnija līdz 2012.gada decembrim, ko veikusi organizēta personu grupa, izmantojot SIA "/nosaukums D/" un SIA "/nosaukums E/", lai citiem reāli strādājošiem uzņēmumiem izsniegtu ar nodokli apliekamu darījumu dokumentus par faktiski nenotikušiem darījumiem; uzsākts kriminālprocess Nr./numurs/ (6.sējuma 32.lapa). Minētajam kriminālprocesam tikuši pievienoti dokumenti par procesuālajām darībām, kas 2013.gadā veiktas attiecībā pret /pers. B/ un /pers. A/ sākotnējā kriminālprocesā Nr./numurs/, proti, aizturēšanas protokoli, lēmumi par apcietinājuma piemērošanu un apcietinājuma atcelšanu, kā arī protokoli par viņu abu nopratināšanu aizdomās turētā statusā. Iepazīstoties ar Tiesu informatīvās sistēmas datiem, konstatējams, ka no sākotnējā kriminālprocesa 2014.gada 25.septembrī izdalītais kriminālprocess Nr./numurs/ ticis izbeigts daļā pret personām, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 377.panta 2.punktu (izdarītajā nodarījumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva) – pret /pers. A/ 2017.gada 3.janvārī un pret /pers. B/ 2018.gada 10.janvārī –, 2018.gada 10.janvārī pieņemts arī lēmums par kriminālprocesa Nr./numurs/ izbeigšanu, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 377.panta 3.punktu (iestājies noilgums).

No Uzņēmumu reģistra 2012.gada 6.jūlija lēmuma redzams, ka Komercreģistrā ierakstīta SIA "/nosaukums A/" (reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/) ar vienīgo amatpersonu /pers. C/ un juridisko adresi /adrese A/, turklāt /pers. A/ devis piekrišanu uzņēmuma juridisko adresi reģistrēt viņam piederošajā īpašumā (1.sējuma 46.-54.lapa). 2012.gada 28.decembrī sakarā ar laulības noslēgšanu /pers. C/ mainījusi uzvārdu no /uzvārds/ uz /uzvārds/ (2.sējuma 38.lapa).

No SIA "/nosaukums A/" 2012.gada 25.jūlija iesnieguma Valsts ieņēmuma dienestam un 2012.gada 30.jūlija līguma starp SIA "/nosaukums A/" un Valsts ieņēmumu dienestu redzams, ka uzņēmumam ir piešķirtas tiesības izmantot Valsts ieņēmuma dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmas pakalpojumus, SIA "/nosaukums A/" vārdā atbildīgā amatpersona ir tā valdes locekle /pers. C/ (/uzvārds/), elektroniski iesniegtajiem dokumentiem EDS lietotāja identifikatora un paroles kopums tiek pielīdzināts elektroniskajam parakstam. Savukārt kā saziņas elektroniskā pasta adrese norādīta /adrese/, ko izmantoja lieciniece /pers. F/, kura saskaņā ar /pers. A/ rīkojumiem kārtoja uzņēmuma grāmatvedību, aizpildīja un iesniedza dokumentus, tostarp pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas Valsts ieņēmumu dienestā (1.sējuma 113.,114.-115.lapa).

Sniedzot liecības pirmstiesas kriminālprocesā, /pers. F/ liecinājusi, ka ir pašnodarbinātā persona, kura uzņēmumiem sniedz grāmatvedības pakalpojumus. Pēc /pers. A/ lūguma sniegusi grāmatvedības pakalpojumus gan SIA "/nosaukums C/" (no 2012.gada marta), gan SIA "/nosaukums A/" (no 2012.gada septembra). Līgums par grāmatvedības pakalpojumu sniegšanu firmai SIA "/nosaukums A/" neticis noslēgts. Viņas (/pers. F/) kā grāmatvedes darba pienākums bijis pieņemt dokumentus, tos reģistrēt, veikt kontējumu ierakstus, sastādīt grāmatvedības žurnālus, nodot atskaites Valsts ieņēmumu dienestā, proti, strādājusi tikai ar viņai piestādītajiem dokumentiem. 2012.gada vasarā /pers. A/ iepazīstinājis ar /pers. C/ (tolaik vēl /uzvārds/), paskaidrojot, ka šī persona ir SIA "/nosaukums A/" valdes locekle un īpašniece. Pēc tam visus SIA "/nosaukums A/" grāmatvedības dokumentus, kuru uzskaiti veikusi, viņai (lieciniecei) nogādājis /pers. A/, turklāt novembrī vai decembrī viņš iedevis glabāšanai AS "Swedbank" kodu kalkulatoru, jo firmas konts šajā bankā tika slēgts. 2013.gada februārī (vienā sestdienā) /pers. A/ iedevis viņai firmas AS "SEB banka" kodu kalkulatoru un lūdzis veikt naudas summas pārskaitījumu no SIA "/nosaukums A/" konta uz SIA "/nosaukums F//" kontu AS "Swedbank". Bijušas vairākas reizes, kad atskaites sastādīšanai nepieciešamo informāciju /pers. A/ atnesis *zibatmiņā*, proti, informāciju par preces piegādi un realizāciju. Veicot grāmatvedības uzskaiti, pēc dokumentiem redzējusi, ka SIA "/nosaukums B/" bija firmas SIA "/nosaukums A/" partneris (2013.gada 18.februāra nopratināšanas protokols ar

tulkojumu lietas 2.sējuma 196.-199.,200.lapā).

Pirmstiesas kriminālprocesā 2013.gada 18.februārī /pers. F/ savā darba vietā (/adrese C/, /numurs/.kabinetā) tur veiktās izņemšanas laikā labprātīgi izdevusi grāmatvedības un citus dokumentus, kas attiecināmi uz uzņēmumiem SIA "/nosaukums C/" un SIA "/nosaukums A/", kuriem lieciniece sniedza grāmatvedības pakalpojumus pēc /pers. A/ līguma (izņemšanas protokols lietas 6.sējuma 114.,115.-120.lapā). No izņemto dokumentu apskates protokoliem redzams, ka /pers. F/ rīcībā bija nodotas pavadzīmes par minerālmēslu piegādes darījumiem starp SIA "/nosaukums B/" un SIA "/nosaukums A/", kas atbilstoši šajā spriedumā par pierādītu atzītajam noziedzīgā nodarījuma aprakstam tika noformētas par faktiski nenotikušiem darījumiem. Turklāt pie /pers. F/ izņemti SIA "/nosaukums A/" bankas kontu pārskati un izraksti, skaidras naudas iemaksu orderi, maksājumu uzdevumi, 2012.gada augusta, septembra, oktobra un novembra mēneša pārskati par realizāciju, ar 2012.gada 12.,17.,27.decembri datēti neparakstīti kases ieņēmumu un izdevumu orderi, kā arī citi SIA "/nosaukums A/" finansiāli saimniecisko darbību apliecinoši dokumenti (2.sējuma 210.-218.lapa).

Sniedzot liecību pirmās instances tiesā 2016.gada 18.martā, /pers. F/ apstiprinājusi iepriekš liecināto, ka bijusi grāmatvede uzņēmumā SIA "/nosaukums A/" un par šī uzņēmuma grāmatvedības kārtošanu vienojusies ar /pers. A/. Strādājusi tikai ar uzņēmuma dokumentiem, kurus viņai nesis gan /pers. A/, gan uzņēmuma amatpersona /pers. C/. /pers. F/ tiesā liecinājusi, ka viņai bija nodoti SIA "/nosaukums A/" pieejas dati Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmai, jo viņas pārziņā atradās PVN deklarāciju iesniegšana, atskaišu sagatavošana un elektroniskā komunikācija ar Valsts ieņēmumu dienestu. Ja trūkuši kādi dokumenti, viņa par to ziņojusi /pers. C/ vai /pers. A/, kuri iztrūkstošos dokumentus tad piegādājuši. Turklāt esot arī sazinājusies ar /pers. B/, jo tas pārstāvējis citu uzņēmumu, ar kuru SIA "/nosaukums A/" bijuši deklarējamie darījumi (ka jāsazinās ar /pers. B/ kā atbildīgo personu otrajā uzņēmumā, esot norādījis /pers. A/ vai /pers. C/).

No SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijas par 2012.gada augustu redzams, ka kopējā darījumu vērtība norādīta 155560,07 LVL, aprēķinātais PVN 32667,61 LVL, priekšnodoklis par precēm un pakalpojumiem iekšzemē savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai 32668,38 LVL, no valsts budžeta atmaksājamā nodokļa summa vai uz nākamo taksācijas periodu attiecināmā nodokļa summa 0,77 LVL. No pārskata par 2012.gada augusta PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm redzams, ka preces iegādātas no SIA "/nosaukums B/", pavisam norādīts 21 darījums, no tiem apsūdzībā kā faktiski nenotikuši inkriminēti 20 darījumi: Pavadzīme Nr.120001 no 07.08.2012, darījuma summa bez PVN 7412,50 LVL, PVN 1556,63 LVL; Pavadzīme Nr.120012 no 10.08.2012, darījuma summa bez PVN 4894,32 LVL, PVN 1027,81 LVL; Pavadzīme Nr.120014 no 09.08.2012, darījuma summa bez PVN 8422,56 LVL, PVN 1768,74 LVL; Pavadzīme Nr.120015 no 10.08.2012, darījuma summa bez PVN 4953,84 LVL, PVN 1040,31 LVL; Pavadzīme Nr.120021 no 13.08.2012, darījuma summa bez PVN 4953,84 LVL, PVN 1040,31 LVL; Pavadzīme Nr.120037 no 16.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL, PVN 1748,43 LVL; Pavadzīme Nr.120038 no 16.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL, PVN 1748,43 LVL; Pavadzīme Nr.120039 no 20.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL, PVN 1748,43 LVL; Pavadzīme Nr.120040 no 20.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL, PVN 1748,43 LVL; Pavadzīme Nr.120047 no 22.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL, PVN 1748,43 LVL; Pavadzīme Nr. 120048 no 22.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL, PVN 1748,43 LVL; Pavadzīme Nr.120049 no 22.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL, PVN 1748,43 LVL; Pavadzīme Nr.120050 no 22.08.2012, darījuma summa bez PVN 8325,84 LVL, PVN 1748,43 LVL; Pavadzīme Nr.120056 no 24.08.2012, darījuma summa bez PVN 5430,48 LVL, PVN 1140,40 LVL; Pavadzīme Nr.120057 no 24.08.2012, darījuma summa bez PVN 5779,20 LVL, PVN 1213,63 LVL; Pavadzīme Nr.120058 no 27.08.2012, darījuma summa bez PVN 8524,08 LVL, PVN 1790,06 LVL; Pavadzīme Nr.120059 no 27.08.2012, darījuma summa bez PVN 8524,08 LVL, PVN 1790,06 LVL; Pavadzīme Nr.120064 no 29.08.2012, darījuma summa bez PVN 5613,12 LVL, PVN 1178,76 LVL; Pavadzīme Nr.120065 no 29.08.2012, darījuma summa bez PVN 8422,56 LVL, PVN 1768,74 LVL; Pavadzīme Nr.120066 no 29.08.2012, darījuma summa bez PVN 8524,08 LVL, PVN 1790,06 LVL. Savukārt no pārskata par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas iekļautas 2012.gada augusta PVN deklarācijā kā nodoklis par piegādātajām precēm, redzams, ka pavisam deklarācijā norādīts 21 preču piegādes darījums astoņiem dažādiem uzņēmumiem: SIA "/nosaukums G/", SIA "/nosaukums H/", SIA "/nosaukums I/", SIA "/nosaukums J/", SIA "/nosaukums K/", SIA "/nosaukums M/", SIA "/nosaukums N/" (1.sējuma 91.-94.lapa).

No SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijas par 2012.gada septembri redzams, ka kopējā darījumu vērtība norādīta 124531,41 LVL, aprēķinātais PVN 26151,60 LVL, priekšnodoklis par precēm un pakalpojumiem iekšzemē savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai 26133,53 LVL, valsts budžetā maksājamā nodokļa summa 18,07 LVL. No pārskata par 2012.gada septembra PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm redzams, ka preces iegādātas no SIA "/nosaukums B/", pavisam norādīti 20 darījumi, kas apsūdzībā inkriminēti kā faktiski nenotikuši: Pavadzīme Nr.120082 no 03.09.2012, darījuma summa bez PVN 8422,56 LVL, PVN 1768,74 LVL; Pavadzīme Nr.120083 no 03.09.2012, darījuma summa bez PVN 8524,08 LVL, PVN 1790,06 LVL; Pavadzīme Nr. 120093 no 04.09.2012, darījuma summa bez PVN 8524,08 LVL, PVN 1790,06 LVL; Pavadzīme Nr.120094 no 05.09.2012, darījuma summa bez PVN 8422,56 LVL, PVN 1768,74 LVL; Pavadzīme Nr.120095 no 05.09.2012, darījuma summa bez PVN 8422,56 LVL, PVN 1768,74 LVL; Pavadzīme Nr.120096 no 06.09.2012, darījuma summa bez PVN 8524,08 LVL, PVN 1790,06 LVL; Pavadzīme Nr.120097 no 06.09.2012, darījuma summa bez PVN 5683,20 LVL, PVN 1193,47 LVL; Pavadzīme Nr.120098 no 06.09.2012, darījuma summa bez PVN 5683,20 LVL, PVN 1193,47 LVL; Pavadzīme Nr.120099 no 07.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL, PVN 1069,49 LVL; Pavadzīme Nr.120100 no 10.09.2012, darījuma summa bez PVN 8422,56 LVL, PVN 1768,74 LVL; Pavadzīme Nr.120105 no 11.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL, PVN 1069,49 LVL; Pavadzīme Nr.120106 no 11.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL, PVN 1069,49 LVL; Pavadzīme Nr.120107 no 13.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL, PVN 1069,49 LVL; Pavadzīme Nr.120108 no 12.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL, PVN 1069,49 LVL; Pavadzīme Nr.120109 no 14.09.2012, darījuma summa bez PVN 6089,04 LVL, PVN 1278,70 LVL; Pavadzīme Nr.120120 no 18.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL, PVN 1069,49 LVL; Pavadzīme Nr.120121 no 18.09.2012, darījuma summa bez PVN 5092,80 LVL, PVN 1069,49 LVL; Pavadzīme Nr.120131 no 28.09.2012, darījuma summa bez PVN 2438,02 LVL, PVN 511,98 LVL; Pavadzīme Nr.120132 no 28.09.2012, darījuma summa bez PVN 4819,83 LVL, PVN 1012,17 LVL; Pavadzīme Nr.120133 no 28.09.2012, darījuma summa bez PVN 4819,83 LVL, PVN 1012,17 LVL. Savukārt no pārskata par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas iekļautas 2012.gada septembra PVN deklarācijā kā nodoklis par piegādātajām precēm, redzams, ka pavisam deklarācijā norādīti 20 preču piegādes darījumi sešiem dažādiem uzņēmumiem: SIA "/nosaukums O/", SIA "/nosaukums I/", SIA "/nosaukums J/", SIA "/nosaukums K/", SIA "/nosaukums M/", kooperatīvā sabiedrība "/nosaukums P/" (1.sējuma 95.-98.lapa).

No SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijas par 2012.gada oktobri redzams, ka kopējā darījumu vērtība norādīta 154647,88 LVL, aprēķinātais PVN 32476,05 LVL, priekšnodoklis par precēm un pakalpojumiem iekšzemē savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai 32188,02 LVL, valsts budžetā maksājamā nodokļa summa 288,03 LVL. No pārskata par 2012.gada oktobra PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm redzams, ka preces iegādātas no SIA "/nosaukums B/", pavisam norādīts 31 darījums, kas apsūdzībā inkriminēti kā faktiski nenotikuši: Pavadzīme Nr.120134 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 3558,80, PVN 747,35 LVL; Pavadzīme Nr.120135 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120136 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 4851,36 LVL, PVN 1018,79 LVL; Pavadzīme Nr.120137 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 4851,36 LVL, PVN 1018,79 LVL; Pavadzīme Nr.120138 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 5307,36 LVL, PVN 1114,55 LVL; Pavadzīme Nr.120139 no 01.10.2012, darījuma summa

bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120140 no 01.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120141 no 02.10.2012, darījuma summa bez PVN 4851,36 LVL, PVN 1018,79 LVL; Pavadzīme Nr.120142 no 02.10.2012, darījuma summa bez PVN 4910,88 LVL, PVN 1031,28 LVL; Pavadzīme Nr.120143 no 02.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120144 no 02.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120145 no 03.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120146 no 03.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120147 no 03.10.2012, darījuma summa bez PVN 5704,08 LVL, PVN 1197,86 LVL; Pavadzīme Nr.120148 no 04.10.2012, darījuma summa bez PVN 6100,80 LVL, PVN 1281,17 LVL; Pavadzīme Nr.120149 no 04.10.2012, darījuma summa bez PVN 4772,40 LVL, PVN 1002,20 LVL; Pavadzīme Nr.120150 no 04.10.2012, darījuma summa bez PVN 4772,40 LVL, PVN 1002,20 LVL; Pavadzīme Nr.120151 no 05.10.2012, darījuma summa bez PVN 4772,40 LVL, PVN 1002,20 LVL; Pavadzīme Nr.120152 no 05.10.2012, darījuma summa bez PVN 4772,40 LVL, PVN 1002,20 LVL; Pavadzīme Nr.120153 no 08.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120154 no 08.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120155 no 08.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120156 no 08.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120157 no 10.10.2012, darījuma summa bez PVN 4772,40 LVL, PVN 1002,20 LVL; Pavadzīme Nr.120158 no 10.10.2012, darījuma summa bez PVN 4772,40 LVL, PVN 1002,20 LVL; Pavadzīme Nr.120174 no 25.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120175 no 25.10.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120176 no 5.10,2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120177 no 26.09.2012, darījuma summa bez PVN 5016,00 LVL, PVN 1053,36 LVL; Pavadzīme Nr.120178 no 30.10.2012, darījuma summa bez PVN 4632,96 LVL, PVN 972,92 LVL; Pavadzīme Nr.120179 no 30.10.2012, darījuma summa bez PVN 4632,96 LVL, PVN 972,92 LVL. Savukārt no pārskata par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas iekļautas 2012.gada oktobra PVN deklarācijā kā nodoklis par piegādātajām precēm, redzams, ka pavisam deklarācijā norādīts 31 preču piegādes darījums ar pieciem dažādiem uzņēmumiem: zemnieku saimniecība "/nosaukums R/", SIA "/nosaukums I/", SIA "/nosaukums K/", SIA "/nosaukums M/", kooperatīvā sabiedrība "/nosaukums P/" (1.sējuma 99.-102.lapa).

No SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijas par 2012.gada novembri redzams, ka kopējā darījumu vērtība norādīta 76978,50 LVL, no ES dalībvalstīm saņemtās preces un pakalpojumi 14016,72 LVL, aprēķinātais PVN ar standartlikmi apliekamiem darījumiem 16165,49 LVL (tajā skaitā par precēm, kas saņemtas no ES dalībvalstīm, 2943,51 LVL), priekšnodoklis 21650,03 LVL, no tā – par precēm un pakalpojumiem iekšzemē savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai 18706,52 LVL, par precēm, kas saņemtas no ES dalībvalstīm, – 2943,51 LVL, no valsts budžeta atmaksājamā nodokļa summa vai uz nākamo taksācijas periodu attiecināmā nodokļa summa 2541,03 LVL, pieprasīts pārskaitīt pārmaksāto PVN summu 2634,64 LVL. No pārskata par 2012.gada novembra PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm redzams, ka preces iegādātas no SIA "/nosaukums B/", pavisam norādīti 16 darījumi, kas apsūdzībā inkriminēti kā faktiski nenotikuši: Pavadzīme Nr.120187 no 02.11.2012, darījuma summa bez PVN 4616,40 LVL, PVN 969,44 LVL; Pavadzīme Nr.120188 no 05.11.2012, darījuma summa bez PVN 4616,40 LVL, PVN 969,44 LVL; Pavadzīme Nr.120189 no 05.11.2012, darījuma summa bez PVN 4597,20 LVL, PVN 965,41 LVL; Pavadzīme Nr.120190 no 05.11.2012, darījuma summa bez PVN 6192,00 LVL, PVN 1300,32 LVL; Pavadzīme Nr.120191 no 07.11.2012, darījuma summa bez PVN 6192,00 LVL, PVN 1300,32 LVL; Pavadzīme Nr.120192 no 12.11.2012, darījuma summa bez PVN 6192,00 LVL, PVN 1300,32 LVL; Pavadzīme Nr.120193 no 12.11.2012, darījuma summa bez PVN 6192,00 LVL, PVN 1300,32 LVL; Pavadzīme Nr.120194 no 13.11.2012, darījuma summa bez PVN 4422,00 LVL, PVN 928,62 LVL; Pavadzīme Nr.120196 no 13.11.2012, darījuma summa bez PVN 4422,00 LVL, PVN 928,62 LVL; Pavadzīme Nr.120208 no 14.11.2012, darījuma summa bez PVN 4422,00 LVL, PVN 928,62 LVL; Pavadzīme Nr.120209 no 16.11,2012, darījuma summa bez PVN 4422,00 LVL, PVN 928,62 LVL; Pavadzīme Nr.120210 no 16.11.2012, darījuma summa bez PVN 6192,00 LVL, PVN 1300,32 LVL; Pavadzīme Nr.120211 no 20.11.2012, darījuma summa bez PVN 4422,00 LVL, PVN 928,62 LVL; Pavadzīme Nr.120212 no 21.11.2012, darījuma summa bez PVN 4645,20 LVL, PVN 975,49 LVL; Pavadzīme Nr.120213 no 21.11.2012, darījuma summa bez PVN 4645,20 LVL, PVN 975,49 LVL; Pavadzīme Nr.120214 no 28.11.2012, darījuma summa bez PVN 12545,90 LVL, PVN 2634,64 LVL. Turklāt deklarēts darījums par preču iegādi no ES dalībvalsts (/nosaukums S/) par 14016,72 LVL, PVN 2943,51 LVL. Savukārt no pārskata par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas iekļautas 2012.gada novembra PVN deklarācijā kā nodoklis par piegādātajām precēm, redzams, ka pavisam deklarācijā norādīti 15 preču piegādes darījumi ar pieciem dažādiem uzņēmumiem: zemnieku saimniecība "/nosaukums T/", SIA "/nosaukums U/", SIA "/nosaukums J/", SIA "/nosaukums V/", kooperatīvā sabiedrība "/nosaukums P/" (1.sējuma 103.-107.lapa).

No 2013.gada 30.janvāra Valsts ieņēmu dienesta Nodokļu pārvaldes lēmuma Nr.8.54-2/1150 par pārmaksātās pievienotās vērtība nodokļa summas novirzīšanu/pārcelšanu redzams, ka nodokļu maksātajam SIA "/nosaukums A/" par 2012.gada novembri ir apstiprināts atmaksai PVN 2541,03 LVL apmērā (1.sējuma 89.-90.lapa).

No SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijas par 2012.gada decembri redzams, ka kopējā darījumu vērtība norādīta 113947,12 LVL, aprēķinātais PVN ar standartlikmi apliekamiem darījumiem 23928,90 LVL, priekšnodoklis 20118,53 LVL, valsts budžetā maksājamā nodokļa summa 3810,37 LVL. No pārskata par 2012.gada decembra PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm redzams, ka preces iegādātas no SIA "/nosaukums B/", pavisam norādīti 18 darījumi, kas apsūdzībā inkriminēti kā faktiski nenotikuši: Pavadzīme Nr.120219 no 10.12.2012, darījuma summa bez PVN 4644,24 LVL, PVN 975,29 LVL; Pavadzīme Nr.120220 no 10.12.2012, darījuma summa bez PVN 4644,24 LVL, PVN 975,29 LVL; Pavadzīme Nr.120221 no 18.12.2012, darījuma summa bez PVN 8016,24 LVL, PVN 1683,41 LVL; Pavadzīme Nr.120222 no 18.12.2012, darījuma summa bez PVN 8016,24 LVL, PVN 1683,41 LVL; Pavadzīme Nr.120223 no 18.12.2012, darījuma summa bez PVN 8016,24 LVL, PVN 1683,41 LVL; Pavadzīme Nr.120224 no 18.12.2012, darījuma summa bez PVN 8016,24 LVL, PVN 1683,41 LVL; Pavadzīme Nr.120225 no 20.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL, PVN 941,98 LVL; Pavadzīme Nr.120226 no 27.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL, PVN 941,98 LVL; Pavadzīme Nr.120227 no 27.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL, PVN 941,98 LVL; Pavadzīme Nr.120228 no 27.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL, PVN 941,98 LVL; Pavadzīme Nr.120229 no 18.12,2012, darījuma summa bez PVN 4664,16 LVL, PVN 979,47 LVL; Pavadzīme Nr.120230 no 18.12.2012, darījuma summa bez PVN 4664,16 LVL, PVN 979,47 LVL; Pavadzīme Nr.120231 no 19.12.2012, darījuma summa bez PVN 4664,16 LVL, PVN 979,47 LVL; Pavadzīme Nr.120232 no 28.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL, PVN 941,98 LVL; Pavadzīme Nr.120233 no 28.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL, PVN 941,98 LVL; Pavadzīme Nr.120234 no 28.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL, PVN 941,98 LVL; Pavadzīme Nr.120235 no 28.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL, PVN 941,98 LVL; Pavadzīme Nr.120236 no 28.12.2012, darījuma summa bez PVN 4485,60 LVL, PVN 941,98 LVL. Savukārt no pārskata par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas iekļautas 2012.gada decembra PVN deklarācijā kā nodoklis par piegādātajām precēm, redzams, ka pavisam deklarācijā norādīts 21 preču piegādes darījums ar četriem dažādiem uzņēmumiem: SIA "/nosaukums Z/", SIA "/nosaukums J/", SIA "/nosaukums K/", kooperatīvā sabiedrība "/nosaukums P/" (1.sējuma 108.-111.lapa).

No Uzņēmumu reģistra 2012.gada 26.jūlija lēmuma redzams, ka Komercreģistrā ierakstīta SIA "/nosaukums B/" (reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/) ar vienīgo amatpersonu /pers. D/ un juridisko adresi /adrese B/ (1.sējuma 36.-45.lapa).

No SIA "/nosaukums B/" 2012.gada 20.augusta iesnieguma Valsts ieņēmuma dienestam un 2012.gada 5.septembra līguma starp

SIA "/nosaukums B/" un Valsts ieņēmumu dienestu un papildvienošanās pie minētā līguma redzams, ka uzņēmumam ir piešķirtas tiesības izmantot Valsts ieņēmuma dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmas pakalpojumus, SIA "/nosaukums B/" vārdā atbildīgā amatpersona ir valdes loceklis /pers. D/, elektroniski iesniegtajiem dokumentiem EDS lietotāja identifikatora un paroles kopums tiek pielīdzināts elektroniskajam parakstam. Savukārt /pers. D/ ir pilnvarojis /pers. B/ elektroniski parakstīt un iesniegt deklarācijas un informatīvās deklarācijas Valsts ieņēmumu dienestā, kā arī iegūt informāciju par Valsts ieņēmumu dienesta datu bāzēs uzkrātajiem nodokļu maksātāja pašu datiem, kas apstiprina /pers. D/ liecībās norādīto, ka ar uzņēmuma saimniecisko darbību saistīto jautājumu un grāmatvedības kārtošanu veica /pers. B/ (1.sējuma 140.-157.lapa).

Pirmstiesas kriminālprocesā 2013.gada 12.februārī pie /pers. B/ dzīvesvietā (/adrese D/) veikta kratīšana, kuras laikā izņemti dokumenti, kas attiecināmi uz SIA "/nosaukums B/" un SIA "/nosaukums E/" saimniecisko darbību, veiktajiem darījumiem, naudas plūsmu uzņēmumu bankas kontos, tostarp veiktajām naudas iemaksām, izmaksām, naudas pārskaitījumiem, kā arī Polijā reģistrēta uzņēmuma "/nosaukums AA/" faktūrrēķinu (invoice) sagataves un līgumi (kratīšanas protokols lietas 6.sējuma 72.,73.-78.lapā). No kratīšanā izņemto dokumentu apskates protokoliem redzams, ka pie /pers. B/ atradās pavadzīmes par minerālmēslu piegādes darījumiem starp SIA "/nosaukums B/" (preču izsniedzējs) un SIA "/nosaukums A/" (preču saņēmējs), kas atbilstoši šajā spriedumā par pierādītu atzītajam noziedzīgā nodarījuma aprakstam tika noformētas par faktiski nenotikušiem darījumiem. Turklāt kratīšanā pie /pers. B/ izņemti faktūrrēķini (invoice), kas noformēti par preču iegādi no Lietuvā reģistrētiem uzņēmumiem, kur SIA "/nosaukums B/" norādīts kā pircējs (preces saņēmējs), kā arī /pers. D/ pases kopija un /pers. D/ izsniegtie SIA "/nosaukums B/" dibināšanas dokumenti, reģistrācijas apliecība un statūti, banku kartes un pieejas dati internetbankas pakalpojumiem, sarakste ar Valsts ieņēmumu dienestu (6.sējuma 79.-113.lapa).

No SIA "/nosaukums B/" PVN deklarācijas par 2012.gada augustu redzams, ka kopējā darījumu vērtība norādīta 386976,17 LVL, aprēķinātais PVN 81269,24 LVL, atskaitāmais priekšnodoklis 81218,25 LVL, valsts budžetā maksājamā nodokļa summa 50,99 LVL. No pārskata par 2012.gada augusta PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām redzams, ka preces iegādātas no iekšzemes uzņēmumiem SIA "/nosaukums AB/" un SIA "/nosaukums C/". Savukārt no pārskata par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas iekļautas 2012.gada augusta PVN deklarācijā kā nodoklis par piegādātajām precēm, redzams, ka pavisam deklarācijā norādīti preču piegādes darījumi ar trīs dažādiem uzņēmumiem – SIA "/nosaukums G/" un zemnieku saimniecība "/nosaukums AC/", kā arī 21 preču piegādes darījums ar SIA "/nosaukums A/", kas atbilst SIA "/nosaukums A/" 2012.gada augusta PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm (1.sējuma 116.-119.lapa).

No SIA "/nosaukums B/" PVN deklarācijas par 2012.gada septembri redzams, ka kopējā darījumu vērtība norādīta 227897,53 LVL (tajā skaitā no ES dalībvalstīm saņemtās preces un pakalpojumi par 7851,46 LVL), aprēķinātais PVN 49507,30 LVL (1648,82 LVL par precēm, kas saņemtas no ES dalībvalstīm), atskaitāmais priekšnodoklis 47160,27 LVL, valsts budžetā maksājamā nodokļa summa 2347,03 LVL. No pārskata par 2012.gada septembra PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem redzams, ka preces iegādātas no uzņēmumiem SIA "/nosaukums AD/" un SIA "/nosaukums C/", turklāt preces saņemtas arī no ES dalībvalstu uzņēmumiem. Savukārt no pārskata par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas iekļautas 2012.gada septembra PVN deklarācijā kā nodoklis par piegādātajām precēm, redzams, ka pavisam deklarācijā norādīti darījumi ar trim dažādiem uzņēmumiem, proti, SIA "/nosaukums G/" un zemnieku saimniecība "/nosaukuma AE/", kā arī 20 preču piegādes darījumi ar SIA "/nosaukums A/", kas atbilst SIA "/nosaukums A/" 2012.gada septembra PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm (1.sējuma 120.-124.lapa).

No SIA "/nosaukums B/" PVN deklarācijas par 2012.gada oktobri redzams, ka kopējā darījumu vērtība norādīta 222484,68 LVL (tajā skaitā no ES dalībvalstīm saņemtās preces un pakalpojumi par 82904,41 LVL), aprēķinātais PVN 64131,70 LVL (17409,92 LVL par precēm, kas saņemtas no ES dalībvalstīm), atskaitāmais priekšnodoklis 35853,98 LVL, valsts budžeta maksājamā nodokļa summa 28277,72 LVL. No pārskata par 2012.gada oktobra PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem redzams, ka preces pamatā iegādātas no SIA "/nosaukums AD/", vēl iekšzemē ir bijuši darījumi ar SIA "/nosaukums AF/", SIA "/nosaukuma AG/", SIA "/nosaukums AK/", SIA "/nosaukums AJ/", SIA "/nosaukums AL/", turklāt preces ir saņemtas arī no ES dalībvalstu uzņēmumiem. Savukārt no pārskata par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas iekļautas 2012.gada oktobra PVN deklarācijā kā nodoklis par piegādātajām precēm, redzams, ka deklarācijā norādīti darījumi ar diviem uzņēmumiem – SIA "/nosaukums G/", kā arī 31 preču piegādes darījums ar SIA "/nosaukums A/", kas atbilst SIA "/nosaukums A/" 2012.gada oktobra PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm (1.sējuma 125.-129.lapa).

No SIA "/nosaukums B/" PVN deklarācijas par 2012.gada novembri redzams, ka kopējā darījumu vērtība norādīta 214119,33 LVL, aprēķinātais PVN 50514,56 LVL (tajā skaitā 12678,07 LVL par precēm un pakalpojumiem, kas saņemti no ES dalīb valsts), atskaitāmais priekšnodoklis 38425,54 LVL, valsts budžeta maksājamā nodokļa summa 12089,02 LVL. No pārskata par 2012.gada novembra PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem redzams, ka preces pamatā iegādātas no SIA "/nosaukums AD/", vēl iekšzemē ir bijuši darījumi ar SIA "/nosaukums AH/", SIA "/nosaukums AG/", SIA "/nosaukums AK/", SIA "/nosaukums AI/", turklāt preces ir saņemtas arī no ES dalībvalstu uzņēmumiem. Savukārt no pārskata par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas iekļautas 2012.gada novembra PVN deklarācijā kā nodoklis par piegādātajām precēm, redzams, ka deklarācijā norādīti darījumi ar diviem uzņēmumiem – SIA "/nosaukums G/", kā arī 16 preču piegādes darījumi ar SIA "/nosaukums A/", kas atbilst SIA "/nosaukums A/" 2012.gada novembra PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm (1.sējuma 130.-134.lapa).

No SIA "/nosaukums B/" PVN deklarācijas par 2012.gada decembri redzams, ka kopējā darījumu vērtība norādīta 108456,53 LVL, aprēķinātais PVN 35280 LVL (tajā skaitā 12504,11 LVL par precēm un pakalpojumiem, kas saņemti no ES dalīb valsts), atskaitāmais priekšnodoklis 26843,93 LVL, valsts budžeta maksājamā nodokļa summa 8436,07 LVL. No pārskata par 2012.gada decembra PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem redzams, ka preces iegādātas no SIA "/nosaukums AD/", vēl iekšzemē ir bijuši darījumi ar SIA "/nosaukums E/", turklāt preces un pakalpojumi ir saņemti arī no ES dalībvalstu uzņēmumiem. Savukārt no pārskata par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas iekļautas 2012.gada decembra PVN deklarācijā kā nodoklis par piegādātajām precēm, redzams, ka deklarācijā norādīti darījumi ar diviem uzņēmumiem, proti, SIA "/nosaukums G/" un 18 preču piegādes darījumi ar SIA "/nosaukums A/", kas atbilst SIA "/nosaukums A/" 2012.gada decembra PVN deklarācijā iekļautajām priekšnodokļa summām par iekšzemē iegādātajām precēm (1.sējuma 135.-139.lapa).

No SIA "/nosaukums A/" nodokļu aprēķina pārskata Nr.23.24/449 redzams, ka Valsts ieņēmumu dienesta galvenā nodokļu inspektore Valsts amatpersona pēc kriminālprocesa virzītāja 2013.gada 26.februāra pieprasījuma atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23.panta 4.[1]daļai un likuma "Par Valsts ieņēmumu dienestu" 8.panta 11.punktam ir veikusi SIA "/nosaukums A/" pievienotās vērtības nodokļa aprēķinu par darījumiem ar SIA "/nosaukums B/" laika periodā no 2012.gada 6.jūlija līdz 2013.gada 31.janvārim. Pārbaudot, vai SIA "/nosaukums A/" pamatoti izmantojusi tiesības uz priekšnodokļa atskaitījumiem, novērtēti un analizēti grāmatvedības dokumenti un ar tiem saistītā cita informācija, lai noskaidrotu ne tikai to, vai ir izpildītas normatīvo aktu prasības priekšnodokļa atskaitījumiem, bet arī ekonomiskais pamatojums, pārbaudot, vai darījumi notikuši tādā veidā un apjomā, kā to deklarējis nodokļu maksātājs, proti, vai prece saņemta no rēķinos norādītā darījumu partnera SIA "/nosaukums B/". Ņemot vērā abu uzņēmumu amatpersonu (SIA "/nosaukums A/" valde /pers. C/ (iepriekš uzvārds /uzvārds/) un SIA "/nosaukums B/" valde /pers. D/) sniegtos paskaidrojumus, ka par amatpersonām katrs atsevišķi kļuvis pēc trešo personu piedāvājuma un paši nekādu saimniecisko darbību nav veikuši, par

veiktajiem darījumiem neko nezina, konstatēts, ka SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijās par laika periodu no 2012.gada augusta līdz 2012.gada 31.decembrim nepamatoti atskaitījusi priekšnodokli par darījumiem ar SIA "/nosaukums B/" (aprēķinā gūtie pierādījumi liecina, ka iepriekš minētais uzņēmums nav pārdevis preci SIA "/nosaukums A/"). Līdz ar to SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijās un to pielikumos "Pārskats par priekšnodokļa summām, kas iekļautas pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā" par periodu no 2012.gada 1.augusta līdz 2012.gada 31.decembrim uzrādītās SIA "/nosaukums B/" izrakstītās pavadzīmes nav uzskatāmas par attaisnojuma dokumentiem priekšnodokļa atskaitīšanai saskaņā ar likuma "Par grāmatvedību" 2. un 7.pantu, likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu. Tā kā konstatēts, ka darījumi starp SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/" faktiski nav notikuši, tad nodokļu aprēķinā nav atzītas par pamatotām pievienotās vērtības nodokļa priekšnodokļa summas, kas atskaitītas par nenotikušiem darījumiem ar SIA "/nosaukums B/". Nodokļu aprēķina rezultātā konstatēts, ka SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijās par periodu no 2012.gada augusta līdz 2012.gada decembrim nav ievērojusi likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu. Nodokļu aprēķinā netika atzīti priekšnodokļa atskaitījumi darījumos ar uzņēmumu SIA "/nosaukums B/". Nodokļa aprēķina rezultātā noteikta budžetā nenomaksātā PVN summa 127183,19 LVL un samazināta no budžeta atmaksājamā nodokļu summa 2541,80 LVL, kopā 129724,99 LVL amatpersonas /pers. C/ pārstāvēšanas laikā (1.sējuma 75.-85.lapa).

Lieciniece/pers. E/, kura veica SIA "/nosaukums A/" nodokļu aprēķinu un sagatvoja nodokļu aprēķina pārskatu Nr./numurs A/, pirmās instances tiesā liecināja, ka minēto pārskatu sagatavojusi darba pienākumu izpildes ietvaros, pamatojoties uz Valsts ieņēmuma dienesta Finanšu policijas pārvaldes 2013.gada 26.februāra pieprasījumu. Kopā ar šo pieprasījumu tikušas atsūtītas pavadzīmju apstiprinātas kopijas, bankas kontu izraksti un Finanšu policijas pieprasījums par aprēķinu veikšanu. Informācija par SIA "/nosaukums A/" PVN mēneša deklarācijām un to pielikumiem ņemta no Valsts ieņēmumu dienesta datu bāzes. Veicot nodokļu aprēķinu, liecinieces rīcībā bijis arī Valsts ieņēmumu dienesta reģistrā ievietotais SIA "/nosaukums A/" darījumu partnera amatpersonas /pers. D/ 2013.gada 15.februārī sniegtais paskaidrojums. Citas personu liecības liecinieces rīcībā nav bijušas. /pers. C/ liecību atreferējums bijis norādīts policijas pieprasījumā. Lieciniece paļāvusies uz policijas sniegto informāciju. Taisot aprēķinu, tikusi izvērtēta visa nodokļu inspektores rīcībā pieejamā informācija, tostarp arī no datu bāzēm un reģistriem. Nodokļu aprēķinu lieciniece veikusi tikai par pieminēto divu uzņēmumu savstarpējiem darījumiem, vērtējusi darījumu kopainu. Kā pirmais riska apstāklis bijis tas, ka abu uzņēmumu amatpersonas (/pers. C/ un /pers. D/) par amatpersonām kļuvušas pēc trešo personu piedāvājuma, paši saimniecisko darbību nav veikuši un par darījumiem nekas nav bijis zināms, izņemot vienīgi parakstījuši pavadzīmes. Lieciniece norādīja, ka formālas amatpersonas iezīmē pirmo riska momentu. Nākošais riska aspekts bijis, ka tikko dibināta uzņēmuma apgrozījums no 2012.gada jūlija līdz decembrim sastādījis vairāk kā 600000 latu, bet budžetā maksājamā summa – tikai nepilni 1500 lati. Trešais riska aspekts bijis, ka SIA "/nosaukums A/" strādājusi viena amatpersona un viens darba ņēmējs, par kuru vēl nav bijušas iesniegtas ziņas, tādējādi secināts, ka viens cilvēks nav spējīgs organizēt visu finansiāli saimniecisko darbību. Tāpat abiem uzņēmumiem nav bijušas reģistrētas struktūrvienības, bet biroji reģistrēti dzīvokļos. Abi uzņēmumi reģistrēti 2012.gada jūlijā, bet 2013.gada martā SIA "/nosaukums A/" no PVN maksātāju reģistra izslēgts, jo no 2013.gada janvāra PVN deklarācijas vairs nav snieguši.

No Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes 2013.gada 22.februāra informatīvās vēstules redzams, ka SIA "/nosaukums B/" nodokļu parāds valsts budžetam sastāda 53274,80 LVL, tostarp iekšzemē iekasētais PVN 53164,89 LVL. Apsekošanas laikā konstatēts, ka uzņēmuma juridiskā adrese ir amatpersonas /pers. D/ deklarētā dzīvesvieta daudzdzīvokļu mājā, kas neliecina par to, ka uzņēmums atrodas juridiskajā adresē un veic saimniecisko darbību. Turklāt uzņēmumam nav konstatēta ne kustamā, ne nekustamā manta, nav konstatēti uzņēmuma aktīvi (2.sējuma 231.-234.lapa).

No AS "SEB banka" sniegtās informācijas redzams, ka kredītiestādē uz SIA "/nosaukums A/" vārda bija atvērti divi norēķinu konti Nr./numurs/ (atvērts 2012.gada 8.augustā, slēgts 2013.gada 20.februārī) un Nr./numurs/ (atvērts 2012.gada 27.decembrī, slēgts 2013.gada 20.februārī). Abi konti attiecīgi 2012.gada 9.augustā un 2012.gada 27.decembrī tika pieslēgi internetbankai, līgumu slēdza SIA "/nosaukums A/" amatpersona /pers. C/ (tobrīd /uzvārds/), kura bija internetbankas lietotājs, kurai arī izsniegti kodi un paroles. Laika periodā no 2012.gada 8.augusta līdz 2012.gada 9.oktobrim kontā Nr./numurs/ bijusi naudas plūsma: ieņēmumi sastādīja 43146,63 LVL (saņemti maksājumi no SIA "/nosaukums G/" un SIA "/nosaukums J/"), izdevumi sastādīja 43118,49 LVL (pārsvarā maksājumi veikti uz SIA "/nosaukums B/" kontiem). Arī laika periodā no 2012.gada 10.oktobra līdz /datums/ kontā Nr./numurs/ bijusi naudas plūsma: ieņēmumi sastādīja 143414,67 LVL (saņemti maksājumi pārsvarā no SIA "/nosaukums K/", arī no lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības "/nosaukums P/", zemnieku saimniecības "/nosaukums AN/", SIA "/nosaukums AO/", zemnieku saimniecības "/nosaukums AP/"), izdevumi sastādīja 143442,81 LVL (pārsvarā veikti maksājumi uz SIA "/nosaukums E/" un uz sava uzņēmuma citiem kontiem, turklāt visi pārskaitījumi uz SIA "/nosaukums E/" kontu veikti, pamatojoties uz SIA "/nosaukums B/" izrakstītiem rēķiniem (invoice)). Laika periodā no 2012.gada 27.decembra līdz /datums/ kontā Nr./numurs/ bijusi naudas plūsma: gan ieņēmumi, gan izdevumi sastādīja 142488,07 EUR. Ieņēmumus pārsvarā veidoja SIA "/nosaukums A/" veiktie pārskaitījumi no citiem kontiem, kā arī divi pārskaitījumi no LPKS "/nosaukums P/". Savukārt izdevumi bijuši dažādās pozīcijās, pārsvarā UAB "/nosukums S/", turklāt pie maksājumu informācijas norādīts, ka pārskaitījumi veikti, pamatojoties uz SIA "/nosaukums B/" izrakstītajiem rēķiniem (invoice); arī pārējie maksājumi Lietuvas un Polijas uzņēmumiem veikti, pamatojoties uz SIA "/nosaukums B/" izrakstītiem rēķiniem (invoice). Pieslēgumi internetbankai ar dažiem izņēmumiem pārsvarā veikti no IP adreses /ip adrese/ (3.sējuma 24.-35.,148.-166.lapa).

No AS "Nordea bank" sniegtās informācijas redzams, ka bankā uz SIA "/nosaukums A/" vārda bija atvērti divi norēķinu konti: konts Nr./numurs/ atvērts 2012.gada 8.augustā (slēgts 2013.gada 2.janvārī), konts Nr./numurs/ atvērts 2012.gada 28.novembrī (slēgts 2012.gada 31.decembrī). Abiem kontiem bija pieslēgti pakalpojumi, kas pieejami ar SOLO identifikācijas kodiem (internetbanka), kodu karte izsniegta SIA "/nosaukums A/" amatpersonai /pers. C/ (tobrīd /uzvārds/), kura pieslēdza internetbanku un kurai bija tiesības to lietot. Kontā Nr./numurs/ bijusi naudas plūsma: laika periodā no 2012.gada 8.augusta līdz 2012.gada 9.oktobrim ieņēmumi sastādīja 61200,21 LVL (saņemti maksājumi no SIA "/nosaukums AM/" un SIA "/nosaukums M/), izdevumi sastādīja 50803,80 LVL (veiktie avansa maksājumi uz SIA "/nosaukums B/" kontu citā bankā), savukārt laika periodā no 2012.gada 10.oktobra līdz 2013.gada 2.janvārim ieņēmumi sastādīja 59119,62 LVL (saņemti maksājumi pārsvarā no sava uzņēmuma citiem kontiem, arī no zemnieku saimniecības "/nosaukums AR/"), izdevumi sastādīja 59212,33 LVL (veiktie maksājumi SIA "/nosaukums B/", bet pārsvarā – naudas pārvedumi uz sava uzņēmuma citiem kontiem, skaidras naudas izmaksa). Laika periodā no 2012.gada 28.novembra līdz 2012.gada 31.decembrim kontā Nr./numurs/ bijusi naudas plūsma: gan ieņēmumi, gan izdevumi sastādīja 152408,94 LVL. Saņemti maksājumi pārsvarā no sava uzņēmuma cita konta, arī no LPKS "/nosaukums P/", SIA "/nosaukums J/" un SIA "/nosaukums Z/". Izdevumus sastāda veiktie maksājumi SIA "/nosaukums B/" – gan tieši šī uzņēmuma kontā, gan citā (Polijas uzņēmuma "/nosaukums AA/") kontā ar pamatojumu – SIA "/nosaukums B/" rēķinu apmaksa, kā arī maksājums Lietuvas uzņēmumam UAB "/nosaukums S/". Pieslēgumi internetbankai veikti pārsvarā no IP adreses /ip adrese/ (3.sējuma 39.-49.,93.-112.lapa).

No AS "Swedbank" sniegtās informācijas redzams, ka SIA "/nosaukums A/" amatpersona /pers. C/ (iepriekš /uzvārds/) šajā kredītiestādē atvērusi uz uzņēmuma vārda norēķinu kontu Nr./numurs/, kuram pieslēgta internetbanka; internetbankas kodi un paroles izsniegtas /pers. C/, kura uzņēmuma vārdā noslēdza attālināto bankas pakalpojumu līgumu. Laika periodā no 2012.gada 9.jūlija līdz 2012.gada 9.oktobrim kontā bijusi naudas plūsma: ieņēmumi sastādīja 108427,84 EUR un 330175,80 LVL (saņemti maksājumi, rēķinu/pavadzīmju apmaksa no SIA "/nosaukums J/", SIA "/nosaukums M/", SIA "/nosaukums K/", SIA "/nosaukums I/", SIA "/nosaukums H/", SIA "/nosaukums G/", SIA "/nosaukums AS/", lauksaimniecības pakalpojumu

kooperatīvā sabiedrība "/nosaukums P/", zemnieku saimniecība "/nosaukums R/"), izejošie maksājumi sastāda 100000 EUR un 162606,25 LVL (apmaksāti SIA "/nosaukums B/" avansa rēķini). Arī laika periodā no 2012.gada 10.oktobra līdz 2012.gada 21.decembrim kontā bijusi naudas plūsma: ieņēmumi sastādīja 312643,67 EUR un 100059,45 LVL (saņemti maksājumi, rēķinu apmaksa, tostarp no SIA "/nosaukums I/", SIA "/nosaukums AT/ ", SIA "/nosaukums J/", lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība "/nosaukums P/", SIA "/nosaukums K/", zemnieku saimniecība "/nosaukums T/", SIA "/nosaukums V/"), izejošie maksājumi sastāda 321071,51 EUR un 268629 LVL (apmaksāti SIA "/nosaukums B/" avansa rēķini). Pieslēgumi internetbankai veikti pārsvarā no IP adreses /ip adrese/ (3.sējuma 55.-62.,82.-90.lapa).

No AS "SEB banka" sniegtās informācijas redzams, ka kredītiestādē uz SIA "/nosaukums E/" vārda bija atvērti norēķinu konti Nr.L/numurs/ un Nr./numurs/ (abi konti atvērti 2012.gada 27.decembrī un slēgti 2013.gada 20.februārī). Minētie konti bija pieslēgti internetbankai un SMS bankai, līgumus slēdza SIA "/nosaukums E/" amatpersona /pers. B/, kurš bija internetbankas lietotājs, kuram arī izsniegti kodi un paroles. Šajā laika periodā pirmajā kontā bijusi naudas plūsma: gan ieņēmumi, gan izdevumi sastādīja 60693,77 LVL. Ieņēmumus pārsvarā veidoja SIA "/nosaukums A/", SIA "/nosaukums AU/" un paša uzņēmuma veiktie pārskaitījumi, turklāt visi SIA "/nosaukums A/" ieskaitījumi veikti, pamatojoties uz SIA "/nosaukums B/" izrakstītiem rēķiniem (invoice). Savukārt izdevumi bijuši dažādās pozīcijās, pārsvarā skaidras naudas izmaksa /pers. B/. Pieslēgumi internetbankai veikti no dažādām IP adresēm (3.sējuma 167.-183.lapa).

No AS "Swedbank" sniegtās informācijas redzams, ka SIA "/nosaukums B/" amatpersona /pers. D/ 2012.gada 27.jūlijā atvēris uzņēmuma norēķinu kontu Nr./numurs/ (kontam bija pieslēgta internetbanka, telefonbanka un mobilā banka), tiesības rīkoties ar kontu noformētas /pers. D/, kuram kā attālināto bankas pakalpojumu līguma slēdzējam izsniegti kodi (kodu kalkulators) un paroles. Klienta anketā par uzņēmuma saimniecisko darbību norādīts, ka SIA "/nosaukums B/" ir starpnieka firma (augkopība, dārzkopība), to tirdzniecība, galvenie klienti (pircēji) ir SIA "/nosaukums C/". Laika periodā no 2012.gada 27.jūlija līdz 2012.gada 9.oktobrim kontā bijusi naudas plūsma: ieņēmumi sastādīja 903099,84 EUR un 218800 LVL (saņemti maksājumi, rēķinu apmaksa, tostarp no SIA "/nosaukums G/", SIA "/nosaukums A/"), izejošie maksājumi sastāda 884408,98 EUR un 199722,96 LVL (maksāts SIA "/nosaukums C/", SIA "/nosaukums AB/", UAB "/nosaukums AV/", UAB "/nosaukums S/", SIA "/nosaukums AG/"). Laika periodā no 2012.gada 10.oktobra līdz 2012.gada 27.decembrim kontā bijusi naudas plūsma: ieņēmumi sastādīja 653482,33 EUR un 175757,10 LVL (saņemti maksājumi, rēķinu apmaksa, tostarp no SIA "/nosaukums G/", SIA "/nosaukums A/"), izejošie maksājumi sastāda 672173,19 EUR un 195834,14 LVL (tie veikti "/nosaukums AA/" par SIA "/nosaukums AD/", SIA "/nosaukums AB/" rēķiniem, UAB "/nosaukums S/" , /nosaukums AZ/, SIA "/nosaukums AG/"). Pieslēgumi internetbankai veikti pārsvarā no IP adreses /ip adrese/ (3.sējuma 55.,58.,63.-65.,217.-234.lapa).

No AS "Nordea bank" sniegtās informācijas redzams, ka SIA "/nosaukums B/" amatpersona /pers. D/ 2012.gada 26.novembrī atvēris uzņēmuma norēķinu kontus Nr./numurs/ un Nr./numurs/, kuriem pieslēgta arī internetbanka. Laika periodā no 2012.gada 26.novembra līdz 2013.gada 27.februārim kontā Nr./numurs/ bijusi naudas plūsma: gan ieņēmumi, gan izdevumi sastādīja 65318,44 LVL (ieņēmumus pārsvarā veido SIA "/nosaukums A/" veiktie pārskaitījumi un sava uzņēmuma pārskaitījumi no citiem kontiem; izdevumi bijuši dažādās pozīcijās, tostarp pārvedumi starp sava uzņēmuma kontiem, pārskaitījumi SIA "/nosaukums AH/", SIA "/nosaukums AK/"). Kontā Nr./numurs/ bijusi naudas plūsma: gan ieņēmumi, gan izdevumi sastādīja 218847,21 EUR: ieņēmumus veido "/nosaukums AA/" pārskaitījums, pamatojoties uz rēķinu (invoice), SIA "/nosaukums A/" veiktie pārskaitījumi, apmaksājot rēķinus, kā arī sava uzņēmuma pārskaitījumi no citiem kontiem; izdevumi bijuši dažādās pozīcijās, tostarp pārvedumi starp sava uzņēmuma kontiem, pārskaitījumi SIA "/nosaukums AH/", SIA "/nosaukums AG/", UAB "/nosaukums S/", "/nosaukums AA/" , /nosaukums AZ/. Pieslēgumi internetbankai ar dažiem izņēmumiem veikti no IP adresēm /ip adrese/ un /ip adrese/ (3.sējuma 113.-127.,131.-147.lapa).

No SIA "/nosaukums BA/" sniegtās informācijas redzams, ka IP adrese /ip adrese/, no kuras veikti pieslēgumi internetbankām, rīkojoties gan ar SIA "/nosaukums A/", gan ar SIA "/nosaukums B/" norēķinu kontos esošajiem naudas līdzekļiem, ir piešķirta /pers. A/ adresē /adrese E/, pamatojoties uz 2010.gada 13.maija līgumu (3.sējuma 240.-242.lapa).

No Valsts ieņēmumu dienesta 2017.gada 30.oktobrī sniegtās informācijas (pieprasīta pēc aizstāvības lūguma pirmās instances tiesā) redzams, ka uzņēmumi SIA "/nosaukums G/", SIA "/nosaukums H/", SIA "/nosaukums I/", SIA "/nosaukums J/", SIA "/nosaukums K/", SIA "/nosaukums M/", SIA "/nosaukums AS/", SIA "/nosaukums O/", lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība "/nosaukums P/", zemnieku saimniecība "/nosaukums R/", zemnieku saimniecība "/nosaukums T/", SIA "/nosaukums U/", SIA "/nosaukums V/", SIA "/nosaukums Z/" Valsts ieņēmumu dienestam iesniegtajās pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā laika posmā par 2012.gada augustu, septembri, oktobri, novembri, decembri deklarējuši darījumus ar SIA "/nosaukums A/". Savukārt uzņēmumi SIA "/nosaukums C/", SIA "/nosaukums G/", zemnieku saimniecība "/nosaukums AC/", SIA "/nosaukums AD/", zemnieku saimniecība "/nosaukums AE/", SIA "/nosaukums AG/", SIA "/nosaukums AJ/" laika posmā par 2012.gada augustu, septembri, oktobri, novembri, decembri deklarējuši darījumus ar SIA "/nosaukums B/" (5.sējuma 188.-200.lapa).

Atzīstot, ka /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ vaina šajā spriedumā norādītajā apsūdzības apjomā par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, nodarot valstij zaudējumus lielā apmērā, ir pierādīta un apsūdzēto darbības ir kvalificētas pareizi (/pers. A/ kā tiešajam izdarītājam, bet pārējiem apsūdzētajiem kā atbalstītājiem), Vidzemes apgabaltiesa ņem vērā, ka Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzēta krimināatbildība par izvairīšanos no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas vai par ienākumu, peļņas vai citu ar nodokli apliekamo objektu slēpšanu vai samazināšanu, ja ar to nodarīti zaudējumi valstij vai pašvaldībai lielā apmērā. Minētā noziedzīgā nodarījuma objekts ir tautsaimniecības intereses un valsts intereses nodokļu ieņēmumu jomā, bet noziedzīgā nodarījuma priekšmets ir konkrētie nodokļi, izskatāmajā lietā– pievienotās vērtības nodoklis. No objektīvās puses minētais nodarījums var izpausties bezdarbībā (izvairīšanās no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas) vai darbībās (ienākumu, peļņas vai citu ar nodokli apliekamo objektu slēpšanā vai samazināšanā). Izkatāmajā lietā Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse izpaužas darbībās, proti, kā ziņu par fiktīviem darījumiem iekļaušana PVN deklarācijās, tādējādi sniedzot nepatiesas ziņas nodokļu deklarācijās par priekšnodokļa atskaitīšanu. Vidzemes apgabaltiesa norāda, ka atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 14.punktam izvairīšanās nodokļu vai nodevu maksāšanas ir apzināta nepatiesas informācijas sniegšanas nodokļu deklarācijās [..] vai jebkura cita apzināta darbība vai bezdarbība, kuras dēļ nodokļi vai nodevas nav samaksātas pilnā apmērā vai daļēji.

Judikatūrā atzīts, ka izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas var izpausties arī kā ienākumu, peļņas vai citu ar nodokli apliekamo objektu slēpšana vai samazināšana, kas ir personas aktīvas darbības, deklarācijās vai nodokļa aprēķinos noslēpjot vai samazinot nodokļu bāzi (ar nodokli apliekamo objektu) un no tās aprēķināto nodokļu summu (*Senāta 2014.gada 19.jūnija lēmums lietā Nr. SKK-77/2014*). Turklāt izvairīšanās no nodokļu nomaksas ir vienots process, kas ietver manipulācijas ar grāmatvedības datiem, iegrāmatojot nepatiesas ziņas, šīs nepatiesās informācijas pārnešanu uz nodokļu deklarācijām un to pielikumiem un to iesniegšanu nodokļu administrācijai (*Senāta 2015.gada 21.maija lēmums lietā Nr. SKK-126/2015, 2022.gada 20.janvāra lēmums lietā Nr. SKK-12/2022*).

Senāts atzinis, ka atbilstoši likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktam priekšnodokli no budžetā maksājamās summas persona var atskaitīt, pastāvot šādiem apstākļiem: 1) persona ir reģistrāta VID kā ar PVN apliekamā persona; 2) tā saņēmusi preces vai pakalpojumus un atbilstošu PVN rēķinu; 3) preces vai pakalpojumi saņemti no citas ar PVN apliekamās personas, kas atbilstošā kārtā reģistrēta VID; 4) saņemtās preces vai pakalpojumi tiek izmantot savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, proti, tiek radīta jauna ar PVN apliekama prece vai pakalpojums (*Senāta 2013.gada 30.aprīļa lēmums lietā Nr. SKK-11/2013, 2018.gada 30.augusta lēmums lietā Nr. SKK-303/2018*).

Ja preces vai pakalpojuma iegādes darījums ir fiktīvs, tam nevar būt nekādas saiknes ar nodokļu maksātaja darījumiem, kas ar nodokli tiek aplikti

vēlāk. Līdz ar to, ja preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana faktiski nav notikusi, nevar rasties nekādas tiesības uz nodokļa atskaitīšanu (*Senāta 2020.gada 27.marta lēmums lietā Nr. SKK-58/2020*). Fiktīvu priekšnodokļa darījumu slēgšana notiek, apzinoties, ka tie tiks izmantoti, lai samazinātu par reāli notikušajiem darījumiem valsts budžetā maksājamo PVN summu. Proti, lai nodrošinātu, ka reālu saimniecisko darbību veicošā nodokļu maksātāja rīcībā esošie naudas līdzekļi fiktīvajā darījumā norādītajā PVN apmērā tiek paturēti sev un valsts budžetā netiek iemaksāti.

Izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus, Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka nepastāv strīds par to, ka SIA "/nosaukums A/" ir ne tikai slēdzis fiktīvus darījumus ar SIA "/nosaukums B/", bet arī reāli veicis saimniecisko darbību – pārdevis minerālmēslus uzņēmumiem SIA "/nosaukums G/", SIA "/nosaukums H/", SIA "/nosaukums I/", SIA "/nosaukums J/", SIA "/nosaukums K/", SIA "/nosaukums M/", SIA "/nosaukums AS/", SIA "/nosaukums O/", lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajai sabiedrībai "/nosaukums P/", zemnieku saimniecībai "/nosaukums R/", zemnieku saimniecībai "/nosaukums T/", SIA "/nosaukums U/", SIA "/nosaukums V/", SIA "/nosaukums Z/".

No /pers. B/ pirmstiesas kriminālprocesā sniegtajām liecībām turklāt izriet, ka /pers. A/ minerālmēslu biznesam bija svarīgi iegūt priekšnodokli, ņemot vērā, ka viņš pats reāli ārzemēs iepirka minerālmēslus un nogādāja tos gala patērētājiem Latvijā. /pers. A/ pa vidu bija nepieciešams sagatavot fiktīvus dokumentus par to, ka šos minerālmēslus iegādājas cita firma (SIA "/nosaukums B/"), kas tos pārdod /uzvārds/ kontrolē esošajam uzņēmumam SIA "/nosaukums A/", kas savukārt tālāk pārdeva preci augstāk minētajiem Latvijā reģistrētajiem uzņēmumiem. Proti, /pers. A/, izmantojot viņa kontrolē esošus uzņēmumus, bija nepieciešams radīt nenotikušu (fiktīvu) darījumu ķēdi, lai radītu nepamatotas tiesības uz priekšnodokļa atskaitījumiem.

Judikatūrā atzīts, ja uzņēmums, kas ir reģistrēts kā PVN maksātājs, ne tikai slēdz fiktīvus darījumus, bet arī reāli veic saimniecisko darbību, bet deklarācijās norāda priekšnodoklī atskaitāmās summas saistībā ar fiktīviem darījumiem, tad, lai pareizi izlemtu par nodarījuma kvalifikāciju, jāņem vērā arī likumā "Par pievienotās vērtības nodokli" noteiktās normas par to, kas ir PVN, priekšnodoklis un nodokļu pārmaksa. [..] Priekšnodokļa atskaitīšanas būtība ir savu ap nodokli apliekamo darījumu nodrošināšana. Tādējādi, ja uzņēmums veic saimniecisko darbību un slēdz reālus darījumus, turpmāk iespējama izvairīšanās no nodokļu nomaksas uz tā rēķina, ka priekšnodoklis atskaitīts par nenotikušiem darījumiem (*Senāta 2013.gada 30.aprīļa lēmums lietā Nr. SKK-11/2013, 2013.gada 26.marta lēmums lietā Nr. SKK-3/2013*). Ja uzņēmums, kas ir reģistrēts kā PVN maksātājs, ne tikai slēdz fiktīvus darījumus, bet arī reāli veic saimniecisko darbību, ir iespējama izvairīšanās no PVN nomaksas, atskaitot no budžetā maksājamās summas priekšnodokli par faktiski nenotikušiem darījumiem (*Senāta 2015.gada 29.maija lēmums lietā Nr. SKK-80/2015, 2014.gada 19.jūnija lēmums lietā Nr. SKK-77/2014*).

Izskatāmajā lietā netiek apšaubīts, ka /pers. A/ bija Uzņēmumu reģistrā 2012.gada 6.jūlijā reģistrētā SIA "/nosaukums A/" un 2012.gada 26.jūlijā reģistrētā SIA "/nosaukums B/" faktiskais vadītājs, jo abi uzņēmumi tika reģistrēti pēc viņa iniciatīvas un darbības laikā atradās viņa kontrolē. SIA "/nosaukums A/" amatpersona /pers. C/ un SIA "/nosaukums B/" amatpersona /pers. D/ par tādām kļuva pēc trešo personu (/pers. C/ pēc /pers. A/, bet /pers. D/ pēc /pers. B/) lūguma par simbolisku samaksu, turklāt pašas amatpersonas bija tikai formālie juridisko personu vadītāji, bet ar saimnieciskās darbības organizēšanu, darījumu partneru meklēšanu, darījumu slēgšanu, finanšu pārvaldību, grāmatvedības dokumentu sagatavošanu, kārtošanu, iesniegšanu Valsts ieņēmumu dienestā ne /pers. C/, ne /pers. D/ nenodarbojās. Vienīgais, ko abas amatpersonas savas kompetences ietvaros apzināti darīja, bija pavadzīmju parakstīšana; amatpersonu formālo raksturu apstiprināja paši apsūdzētie /pers. C/ un /pers. D/. Uz to norāda arī apstāklis, ka uzņēmumu dibināšanas un reģistrēšanas dokumentus attiecīgi sagatavoja līdzapsūdzētie /pers. A/ un /pers. B/, kuri deva gan līdzekļus, gan padomus dokumentu reģistrēšanai Uzņēmumu reģistrā un bankas kontu atvēršanā. /pers. C/ un /pers. D/ visus uzņēmumu dokumentus, tostarp bankas dokumentus, piekļuves kodus internetbankām attiecīgi nodeva /pers. A/ un /pers. B/ rīcībā. Savukārt ar abu uzņēmumu norēķinu kontos esošajiem naudas līdzekļiem rīkojās /pers. A/, uz ko nepārprotami norāda no bankām saņemtā informācija par pieslēgšanās IP adresēm internetbankai. Tāpat no banku sniegtās informācijas redzams, ka vairumā gadījumu SIA "/nosaukums A/" veikusi naudas pārskaitījumus ne vien tieši uz SIA "/nosaukums B/" norēķinu kontiem, bet arī uz Lietuvā un Polijā, kā arī uz dažu Latvijā reģistrētu uzņēmumu norēķinu kontiem, SIA "/nosaukums B/" vietā apmaksājot faktūrrēķinus (invoice) par preces iegādi no šiem ārvalstu un iekšzemes uzņēmumiem.

Senāta praksē tiek atzīts tiesu prakses apkopojuma "Tiesu prakse lietās par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un par izvairīšanos no nodokļu maksāšanas" secinājumu daļas 9.2.punktā noteiktais, ka par izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas tiešo izdarītāju atzīstams un pie krimināltatbildības saucams reālais juridiskās personas vadītājs, kurš īsteno juridiskās personas finansiāli saimniecisko darbību (*Senāta 2021.gada 15.janvāra lēmums lietā Nr. SKK-74/2021, 2019.gada 22.oktobra lēmums lietā Nr. SKK-77/2019*).

Šādos apstākļos /pers. A/ kā SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/" faktiskā vadītāja rīcība, īstenojot abu uzņēmumu finansiāli saimniecisko darbību, kas izpaudās kā apzināti nepatiesu nodokļu rēķinu (pavadzīmju) sastādīšana, to iekļaušana uzņēmumu grāmatvedībā, kā arī rīkojumu došana iekļaut SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijās informāciju par faktiski nenotikušiem darījumiem ar SIA "/nosaukums B/" un šo nepatiesas ziņas saturošo PVN deklarāciju iesniegšana Valsts ieņēmumu dienestā, ir kvalificējama kā Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēta noziedzīga nodarījuma tieša izdarīšana.

Savukārt /pers. B/ rīcība, /pers. A/ interesēs palīdzot /pers. D/ reģistrēt SIA "/nosaukums B/", atvērt bankās šī uzņēmuma norēķinu kontus, nododot kontu internetbanku pieejas datus /pers. A/ rīcībā, kā arī iesniedzot Valsts ieņēmumu dienestā SIA "/nosaukums B/" PVN deklarācijas, kas saturēja nepatiesas ziņas par fiktīviem (faktiski nenotikušiem) darījumiem ar SIA "/nosaukums A/", ir kvalificējama pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) kā /pers. A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma atbalstīšana.

Arī /pers. C/ un /pers. D/ rīcība ir kvalificējama pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) kā /pers. A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma atbalstīšana, ņemot vērā, ka abi šie apsūdzētie piekrita būt par citas personas faktiski kontrolētu uzņēmumu (SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/") amatpersonām, apzinoties, ka paši nekādu finansiāli saimniecisko darbību neveiks, turklāt abi apsūdzētie apzināti parakstīja nepatiesas ziņas saturošas pavadzīmes (PVN rēķinus) par fiktīviem šo uzņēmumu savstarpējiem darījumiem.

Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ vaina Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēta noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/ vaina Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēta noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā spriedumā norādītajā apsūdzības apjomā ir pierādīta, un apsūdzētie par izdarīto ir sodāmi.

Par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu likumdevējs bija paredzējis brīvības atņemšanas sodu uz laiku līdz pieciem gadiem vai piespiedu darbu (jaunais nosaukums – sabiedriskais darbs), vai naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

Nosakot soda veidu, Vidzemes apgabaltiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu ņem vērā apsūdzēto izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgo personības.

Atbilstoši Krimināllikuma 7.panta trešajai daļai (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) /pers. A/ tīši izdarīja mazāk smagu noziegumu, bet /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ katrs apzināti atbalstīja tīša mazāk smaga nozieguma izdarīšanu. /pers. A/ noziedzīgās rīcības rezultātā, kuru atbastīja /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/, izvairoties no nodokļu nomaksas, tika apdraudētas tautsaimniecības intereses un valsts intereses nodokļu ieņēmumu

jomā.

Nosakot soda veidu apsūdzētajam /pers. A/, Vidzemes apgabaltiesa ņem vērā arī viņa personību raksturojošos datus.

No Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamām ziņām redzams, ka /pers. A/ agrāk vienu reizi tiesāts, kad Liepājas tiesa ar 2012.gada 6.decembra spriedumu sakarā ar noslēgto izlīgumu atbrīvojusi viņu no kriminālatbildības par Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 210.panta pirmajā daļā, 177.panta pirmajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu (spriedums stājies spēkā 2013.gada 5.martā). Pēdējā gada laikā /pers. A/ nav saukts pie administratīvās atbildības. Pēc paša apsūdzētā 2021.gada 31.maijā Kurzemes apgabaltiesas sēdē norādītā, /pers. A/ ir precējies, apgādībā divi nepilngadīgi bērni, strādā SIA "/nosaukums BS/" par pārdošanas speciālistu (7.sējuma 225.-227.lapa).

Novērtējusi augstāk norādītās ziņas, kas raksturo /pers. A/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu, noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas faktiskos apstākļus, radīto kaitējumu un apsūdzētā personību, kā arī apsūdzētā aktīvo rīcību, lai novērstu valsts budžetam radīto kaitējumu, Vidzemes apgabaltiesa piekrīt valsts apsūdzības uzturētāja viedoklim, ka apsūdzētais /pers. A/ par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu sodāms ar panta sankcijā paredzēto vieglāko pamatsoda veidu – naudas sodu. Apelācijas instances tiesa atzīst, ka šāds pamatsoda veids visefektīvāk sasniegs Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā noteikto soda mērķi. Turklāt Vidzemes apgabaltiesa neuzskata par nepieciešamu piemērot /pers. A/ nevienu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem papildsodiem (ne mantas konfiskāciju, ne tiesību atņemšanu veikt uzņēmējdarbību), ņemot vērā, ka pēc noziedzīgā nodarījuma pagājuši jau desmit gadi, kuru laikā apsūdzētais jaunus noziedzīgus nodarījumus nav izdarījis, lai gan nekādi ierobežojumi uzņēmējdarbības sfērā viņam nebija piemēroti, pie kam minētos papildsodus likumdevējs nebija noteicis kā obligāti piemērojamus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešo daļu, nosakot soda mēru, jāņem vērā atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi.

Vidzemes apgabaltiesa /pers. A/ rīcībā konstatē Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 3.punktā paredzēto atbildību mīkstinošo apstākli, proti, apsūdzētais labprātīgi atlīdzinājis cietušajam (valstij) ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu. Tāpat saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli atzīstams tas, ka viņš, atkārtoti iztiesājot lietu apelācijas instances tiesā, pilnībā atzinis savu vainu grozītajā apsūdzībā un paudis nožēlu par izdarīto.

Vidzemes apgabaltiesa apsūdzētā /pers. A/ rīcībā nekonstatē Krimināllikuma 48.pantā paredzētos atbildību pastiprinošos apstākļus.

Krimināllikuma 41.panta otrā daļa (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) noteica, ka naudas sods kā pamatsods atbilstoši noziedzīga nodarījuma kaitīgumam un vainīgā mantiskajam stāvoklim nosakāms trīs līdz divsimt Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā sprieduma taisīšanas brīdī, norādot spriedumā šā naudas soda summu Latvijas Republikas naudas vienībās. (Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" (noteikumu redakcijā, kas spēkā no 2021.gada 1.janvāra) 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros 2022.gada 12.decembrī ir 500 *euro*.)

Lemjot jautājumu par nosakāmā naudas soda mēru, Vidzemes apgabaltiesa ņem vērā, ka /pers. A/ konstatēti divi atbildību mīkstinoši apstākļi, bet atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti. Tādējādi tiesa atzīst, ka atbilstoši noziedzīgā nodarījuma kaitīgumam un apsūdzētā mantiskajam stāvoklim /pers. A/ naudas sods nosakāms 15 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir, 7500 *euro*. Ievērojot to, ka apsūdzētais laikā no 2013.gada 18.februāra līdz 2013.gada 18.martam atradās apcietinājumā, kas attiecināms uz izskatāmo kriminālprocesu, tad abilstoši Krimināllikuma 52.panta trešajai daļai viņam noteiktais ir sods mīkstināms, proti, naudas sods /pers. A/ nosakāms 14 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir, 7000 *euro*.

Nosakot soda veidu apsūdzētajiem /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/, Vidzemes apgabaltiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu ņem vērā apsūdzēto līdzdalībā ar /pers. A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzēto personību raksturojošās ziņas.

No Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamām ziņām redzams, ka apsūdzētais /pers. B/ agrāk nav tiesāts. Pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas izskatāmajā lietā ar Liepājas tiesas 2014.gada 18.februāra spriedumu /pers. B/ notiesāts pēc Krimināllikuma 216.panta ar piespiedu darbu uz 100 stundām (spriedums stājies spēkā 2014.gada 1.martā), sods izciests 2014.gada 28.martā. Lai gan /pers. B/ pēdējā gada laikā nav saukts pie administratīvās atbildības, viņš atzīstams par administratīvi sodītu personu, jo nav samaksājis naudas sodus, kas viņam uzlikti par vairāku administratīvo pārkāpumu izdarīšanu laikā no 2009.gada līdz 2020.gadam (kopsummā par 13996,53 *euro*). /pers. B/ nav deklarētas dzīvesvietas Latvijā, kā savu dzīvesvietu viņš norādījis adresi Vācijā.

No Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamām ziņām redzams, ka apsūdzētā /pers. C/ agrāk nav tiesāta. /pers. C/ atzīstama par administratīvi sodītu personu, jo nav samaksājusi naudas sodu, kas viņai uzlikts par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu 2014.gadā (14,23 *euro*). Pēdējā gada laikā apsūdzētā nav saukta pie administratīvās atbildības.

No 2011.gada 12.septembra līdz 2012.gada 15.septembrim /pers. C/ (tobrīd /uzvārds/) strādāja SIA "/nosaukums BB/" par šūšanas operatori, no darba vietas raksturota pozitīvi, proti, savus tiešos pienākumus veica apzinīgi, ievēroja darba režīmu. Sev uzticēto darbu izpildīja ar atbildību, darba vietu turēja tīrībā un kārtībā. Attiecībās ar darba kolēģiem sabiedriska un izpalīdzīga, attieksme pret kritiku saprotoša, pieļautās kļūdas labo (5.sējuma 119.,120.lapa). /iestāde/ filiāle 2015.gada 22.oktobrī sniegusi izziņu, apliecinot, ka /pers. C/ no 2011.gada 6.septembra līdz 2014.gada 21.maijam mācījās /iestāde/ studiju programmas "/nosaukums BC/" pilna laika programmā (5.sējuma 118.lapa).

No apsūdzētās 2021.gada 31.maijā Kurzemes apgaltiesas sēdē liecinātā konstatējams, ka /pers. C/ ir šķīrusies, apgādībā divi nepilngadīgi bērni, ir bezdarbniece. /pers. C/ pārtiek no bērnu naudas, alimentiem un radu palīdzības (7.sējuma 225.-227.lapa). Liepājas pilsētas domes Sociālais dienests noteicis /pers. C/ trūcīgas mājsaimniecības statusu uz laiku no 2021.gada 1.septembra līdz 2021.gada 30.novembrim, kas pēc apsūdzētās liecinātā Covid-19 pandēmijas apstākļos pagarināts (8.sējuma 5.lapa).

No Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamām ziņām redzams, ka apsūdzētais /pers. D/ agrāk nav tiesāts. /pers. D/ atzīstams par administratīvi sodītu personu, jo nav samaksājis naudas sodus, kas viņam uzlikti par administratīvo pārkāpumu izdarīšanu 2005.gadā un 2006.gadā (kopsummā par 19,93 *euro*). Pēdējā gada laikā apsūdzētais nav saukts pie administratīvās atbildības. No apsūdzētā 2021.gada 31.maijā Kurzemes apgabaltiesā liecinātā konstatējams, ka /pers. D/ apgādībā personu nav un viņš strādā SIA "/nosaukums BD/" (7.sējuma 225.-227.lapa).

Novērtējusi augstāk norādītās ziņas, kas raksturo /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ līdzdalībā ar /pers. A/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu, noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas faktiskos apstākļus, radīto kaitējumu un apsūdzēto personības, Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka apsūdzētie par Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu sodāmi ar panta sankcijā paredzēto pamatsodu – brīvības atņemšanu. Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka tikai šāds soda veids visefektīvāk sasniegs Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā paredzēto soda mērķi – aizsargās sabiedrības drošību, atjaunos taisnīgumu, sodīs vainīgās personas par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēs sodītās personas un panāks, lai notiesātie un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Vidzemes apgabaltiesa neuzskata par nepieciešamu piemērot /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ nevienu no Krimināllikuma 218.panta otrās daļas sankcijā paredzētajiem papildsodiem (mantas konfiskāciju vai tiesību atņemšanu veikt uzņēmējdarbību), ņemot vērā, ka pēc noziedzīgā nodarījuma pagājuši jau desmit gadi, kuru laikā apsūdzētie jaunus noziedzīgus nodarījumus nav izdarījuši, neskatoties uz to, ka nekādi ierobežojumi uzņēmējdarbības sfērā viņiem nebija piemēroti, turklāt likumdevējs Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) minētos papildsodus nebija noteicis kā obligāti piemērojamus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešo daļu, nosakot soda mēru, jāņem vērā atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi.

Vidzemes apgabaltiesa apsūdzēto /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ rīcībā nekonstatē ne Krimināllikuma 47.panta pirmajā daļā paredzētos atbildību mīkstinošos apstākļus, ne Krimināllikuma 48.pantā paredzētos atbildību pastiprinošos apstākļus. Tādējādi tiesa atzīst, ka /pers. B/ sodāms ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu, bet /pers. C/ un /pers. D/, kuri noziedzīgās darbības veica mazākā apjomā nekā /pers. B/, sodāmi ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem.

Turklāt Vidzemes apgabaltiesa atzīst par iespējamu piemērot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus, ar brīvības atņemšanu notiesājot /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ nosacīti, jo tiesai ir radusies pārliecība, ka apsūdzētie, brīvības atņemšanas sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs jaunus likumpārkāpumus; visiem apsūdzētajiem nosakāms vienu gadu ilgs pārbaudes laiks. Vidzemes apgabaltiesa secina, ka, piemērojot šādu sodu, tiks sasniegts kriminālsoda mērķis – aizsargāta sabiedrības drošība, atjaunots taisnīgums, sodītas vainīgās personas par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Noziedzīgā nodarījuma līdzdalībnieku (atbalstītāju) nosacīta notiesāšana ar brīvības atņemšanas sodu panāks krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, tā būs samērīga ar noziedzīgā nodarījuma rezultātā radītajām sekām un taisnīga attiecībā pret noziedzīgā nodarījuma tiešajam izdarītājam, kurš vienpersoniski pilnībā atlīdzinājis valstij radīto kaitējumu, noteikto reālo sodu naudas soda veidā. Vidzemes apgabaltiesa ņem vērā arī prokurora apelācijas instances tiesā pausto viedokli par sodu, kurā valsts apsūdzības uzturētājs lūdza apsūdzētos /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ ar brīvības atņemšanu notiesāt nosacīti, piemērojot Krimināllikuma 55.panta noteikumus.

Vienlaikus apelācijas instances tiesa atzīst, ka apsūdzētajiem /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ samazināms noteiktā pamatsoda mērs, jo pilnībā nav ievērotas viņu Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmajā daļā paredzētās tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā.

Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmā daļa noteic, ka ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas. Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem.

Savukārt Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumos pausta atziņa, ka tiesība uz tiesu saprātīgā termiņā ir viena no Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.pantā garantētajām tiesībām un ka, izvērtējot termiņa saprātīgumu, ir jāņem vērā lietas konkrētie apstākļi un tās tiesu praksē noteiktie kritēriji (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1982.gada 15.jūlija spriedums lietā "Eckle v. Germany", Nr.8130/78, 80.punkts; 1992.gada 25.novembra spriedums lietā "Abdoella v. the Netherlands, iesnieguma Nr.12728/87, 23.punkts; 1999.gada 25.marta spriedums lietā "Pelisier and Sassi v. France", (GC), iesnieguma Nr.25444/94, 67.punkts; 2000.gada 27.jūnija spriedums lietā "Frydlender v. France", (GC), iesnieguma Nr.30979/96, 42.punkts; 2012.gada 22.maija spriedums lietā "Idalov v. Russia", (GC), iesnieguma Nr.5826/03, 186.punkts*).

Tādējādi procesa ilguma saprātīguma izvērtēšanā ir būtiski ņemt vērā konkrētas lietas apstākļus, ievērojot vairākus kritērijus, proti, lietas sarežģītību, iesaistīto personu rīcību, aizskartās intereses.

Izskatāmajā kriminālprocesā iegūtie materiāli apkopoti astoņos sējumos. Atbilstoši /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ celtajai apsūdzībai noziedzīgais nodarījums izdarīts 2012.gadā no jūlija līdz decembrim. Izskatāmais kriminālprocess uzsākts 2014.gada 8.septembrī (1.sējuma 1.lapa), izdalot materiālus no 2013.gada 24.janvārī uzsāktā kriminālprocesa Nr.15830002613. 2014.gada 11.septembrī /pers. C/, /pers. A/ un /pers. B/ izskatāmajā kriminālprocesā atzīti par aizdomās turētajiem (2.sējuma 39.-42.,86.-89.,190.-193.lapa). 2014.gada 16.oktobrī /pers. A/ izsniegta apsūdzība, 2015.gada 17.martā apsūdzība izsniegta /pers. C/, 2015.gada 16.martā – /pers. D/, bet 2015.gada 8.maijā apsūdzība izsniegta /pers. B/ (4.sējuma 3.-6.,17.-25.,26.-37.,40.-51.lapa). 2015.gada 11.jūnijā pieņemts lēmums par krimināllietas nodošanu pirmās instances tiesai (4.sējuma 145.-157.lapa).

Liepājas tiesā krimināllieta saņemta 2015.gada 11.jūnijā (4.sējuma 205.lapa), kad tā nozīmēta iztiesāšanai tiesas sēdē 2015.gada 7.oktobrī. 2015.gada 8.jūlijā lietas iztiesāšanas laiks grozīts uz 2015.gada 22.oktobri, kad lietas iztiesāšana atlikta uz 2016.gada 15.janvāri sakarā ar apsūdzētā /pers. D/ aizstāvja Edgara Golta neierašanos uz tiesas sēdi slimības dēļ (4.sējuma 233.-234.lapa). Savukārt 2016.gada 15.janvārī sakarā ar apsūdzētā /pers. B/ neierašanos uz tiesas sēdi lietas iztiesāšana atlikta uz 2016.gada 18.martu (4.sējuma 246.-247.lapa).

2016.gada 18.marta tiesas sēdē uzsākta tiesas izmeklēšana, nopratināta lieciniece /pers. F/, taču pasludināts pārtraukums līdz 2016.gada 27.aprīlim, lai pēc /pers. A/ aizstāvja Viestura Ločmeļa lūguma uzaicinātu liecinieci /pers. E/ (4.sējuma 266.-270.lapa). 2016.gada 27.aprīlī uz tiesas sēdi neattaisnotu iemeslu dēļ nebija ieradies apsūdzētais /pers. B/, sakarā ar saslimšanu nebija ieradusies arī apsūdzētā /pers. C/, tiesa pasludināja pārtraukumu līdz 2016.gada 29.augustam (4.sējuma 291.-292.lapa). 2016.gada 29.augustā iztiesāšana tika atlikta uz 2016.gada 22.decembri, jo uz tiesas sēdi slimības dēļ nebija ieradies apsūdzētais /pers. D/ (5.sējuma 22.lapa). 2016.gada 22.decembrī iztiesāšana tika atlikta uz 2017.gada 1.februāri, jo uz tiesas sēdi saslimšanas dēļ nebija ieradušies apsūdzētie /pers. B/ un /pers. C/, kā arī nebija ieradies apsūdzētais /pers. A/ (5.sējuma 76.lapa). 2017.gada 1.februārī tiesas sēdē pasludināts pārtraukums līdz 2017.gada 2.martam, jo uz tiesas sēdi komandējuma uz ārvalstīm dēļ nebija ieradies apsūdzētais /pers. A/ (5.sējuma 98.lapa).

2017.gada 2.marta tiesas sēdē nopratināta lieciniece /pers. E/, uzklausīts apsūdzētais /pers. A/, kurš nolasīja rakstveidā sagatavotas liecības, taču atteicās atbildēt uz jautājumiem, uzklausīti apsūdzētie /pers. C/ un /pers. D/, kuri arī nolasīja rakstveidā sagatavotas liecības, norādot, ka atbildēs uz jautājumiem par personību raksturojošiem datiem. Lai dotu iespēju apsūdzētajam /pers. B/ sagatavoties liecību sniegšanai un lai uzaicinātu liecinieku /pers. G/, lietas iztiesāšana atlikta uz 2017.gada 14.augustu (5.sējuma 112.-116.lapa).

2017.gada 14.augusta tiesas sēdē nopratināts liecinieks /pers. G/ un apsūdzētais /pers. B/, bet pēc /pers. A/ aizstāvja Viestura Ločmeļa lūguma tiesai pieprasīt no Valsts ieņēmumu dienesta papildus pierādījumus lietas iztiesāšana atlikta uz 2018.gada 22.janvāri (5.sējuma 150.-152.lapa).

2018.gada 22.janvāra tiesas sēdē, apmierinot prokurora lūgumu par pierādījumu iesniegšanu un dodot laiku prokuroram iesniegt dokumentu oriģinālus, pasludināts pārtraukums līdz 2018.gada 25.janvārim (6.sējuma 9.-10.lapa), kad uz tiesas sēdi nebija ieradies apsūdzētais /pers. B/, tāpēc lietas iztiesāšana tika atlikta uz 2018.gada 6.augustu, pieņemot lēmumu par procesuālo sankciju – piespiedu naudas – piemērošanu apsūdzētajam /pers. B/ (6.sējuma 28.-30.,131.lapa).

2018.gada 6.augusta tiesas sēdē nopratināti apsūdzētie /pers. C/, /pers. A/, /pers. B/ un /pers. D/ attiecībā par viņu personu raksturojošiem datiem, pabeigta tiesas izmeklēšana un tiesas debatēs uzklausīts prokurors, /pers. A/ aizstāvis Viesturs Ločmelis, /pers. C/ aizstāve Viktorija Borina, /pers. D/ aizstāvis Dēvijs Elnionis un apsūdzētais /pers. B/. Tiesa pasludinājusi pārtraukumu līdz 2018.gada 24.oktobrim, lai dotu apsūdzētajiem laiku sagatavoties pēdējam vārdam (6.sējuma 173.-177.lapa).

2018.gada 2.oktobrī sakarā ar tiesneses noslodzi iztiesāšanas laiks grozīts no 2018.gada 24.oktobra uz 2018.gada 15.novembri (6.sējuma 184.lapa), kad iztiesāšana atlikta uz 2019.gada 15.februāri, jo uz tiesas sēdi slimības dēļ nebija ieradies apsūdzētais /pers. B/ (6.sējuma 197.-198.lapa).

2019.gada 15.februāra tiesas sēdē apsūdzētie /pers. A/, /pers. C/, /pers. B/ un /pers. D/ izteikušies pēdējā vārdā un tiesa aizgājusi taisīt spriedumu, paziņojot, ka spriedums tiks pasludināts 2019.gada 22.februārī (6.sējuma 216.-217.lapa). 2019.gada 22.februārī pasludināts pirmās instances tiesas spriedums, pilns spriedums bija pieejams 2019.gada 5.jūnijā (6.sējuma 229.-237.,244.-294.lapa).

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu iesniedza Liepājas prokuratūras prokurors Uldis Kursinskis (6.sējuma 300.-302.lapa). 2019.gada 19.jūnijā lieta nosūtīta apelācijas instances tiesai (Kurzemes apgabaltiesai), bet ar Kurzemes apgabaltiesas tiesnese s 2019.gada 28.jūnija

lēmumu lieta atdota atpakaļ Kurzemes rajona tiesai trūkumu novēršanai, jo nav veikts sprieduma rakstveida tulkojums apsūdzētajiem saprotamā (krievu) valodā (7.sējuma 2.lapa).

Lieta pēc trūkumu novēršanas Kurzemes apgabaltiesā atkārtoti saņemta 2019.gada 21.augustā, lieta nodota tiesnese s Sandras Mertenas tiesvedībā. Lietas iztiesāšana apelācijas kārtībā uzsākta mutvārdu procesā 2019.gada 7.novembrī, pēc kā iztiesāšana vairākkārt atlikta. 2020.gada 28.februārī prokurors lietā grozījis apsūdzību Krimināprocesa likuma 462.panta otrās daļas kārtībā, kvalificējot /pers. A/ darbības pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas, bet /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/ darbības pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas. 2021.gada 4.janvārī tiesnese Sandra Mertena iesniegusi paziņojumu par sevis atstatīšanu no krimināprocesa veikšanas, pēc kā lieta nodota tiesneses Ināras Rozītes tiesvedībā. 2021.gada 14.janvārī lieta nozīmēta iztiesāšanai rakstveida procesā 2021.gada 29.martā, taču ar tiesnese s 2021.gada 15.marta lēmumu rezolūcijas formā mainīts procesa veids, un lieta nozīmēta izskatīšanai mutvārdu procesā 2021.gada 29.martā. 2021.gada 16.martā arī tiesnese Ināra Rozīte atstatījusies no lietas iztiesāšanas, tādēļ lieta noņemta no izskatīšanas un 2021.gada 17.martā un nodota tiesneša Didža Aktumaņa tievedībā (7.sējuma 2.,42.,67.,69.,71.,82.,83.,91.-92.,122.,123.,144.,146.,160.-161.,167.,168.,169.-170.,184.,185.lapa).

Ar Kurzemes apgabaltiesas tiesneša Didža Aktumaņa 2021.gada 18.marta lēmumu lieta nozīmēta iztiesāšanai apelācijas kārtībā mutvārdu procesā 2021.gada 24.maijā, taču lietas iztiesāšana zvērināta advokāta Dēvija Elnioņa saslimšanas dēļ atlikta uz 2021.gada 31.maiju (7.sējuma 163.-164.,220.-221.lapa). 2021.gada 31.maija tiesas sēdē uzsākta tiesas izmeklēšana apelācijas instances tiesā, tomēr lietas iztiesāšana atlikta uz 2021.gada 6.oktobri, lai dotu laiku apsūdzētajai /pers. C/ sagatavot un iesniegt dokumentu par atbilstību trūcīgas mājsaimniecības statusam, kā arī lai dotu laiku procesa dalībniekiem sagatavoties tiesas debatēm (7.sējuma 225.-227.lapa). 2021.gada 30.septembrī saskaņā ar Krimināprocesa likuma 490.pantu lietas iztiesāšanas laiks grozīts uz 2021.gada 15.decembri (7.sējuma 232.lapa). 2021.gada 15.decembra tiesas sēdē pasludināts pārtraukums līdz 2021.gada 16.decembrim, kad lieta apelācijas kārtībā iztiesāta un pasludināta apelācijas instances tiesas sprieduma ievaddaļa un rezolutīvā daļa (8.sējuma 1.-2.,25.,31.-33.lapa). Pilna Kurzemes apgabaltiesas 2021.gada 16.decembra sprieduma pieejamība noteikta 2022.gada 11.martā (8.sējuma 34.lapa).

2022.gada 21.martā Kurzemes apgabaltiesā saņemts Dienvidkurzemes prokuratūras prokurora Ulda Kursinska kasācijas protests, sakarā ar ko 2022.gada 12.aprīlī lieta nosūtīta Augstākās tiesas Krimināllietu departamentam (8.sējuma 118.-121.,122.-126.,129.lapa).

2022.gada 14.jūlijā Latvijas Republikas Senāts pieņēmis lēmumu ierosināt kasācijas tiesvedību (8.sējuma 155.lapa), un 2022.gada 15.septembrī procesa dalībniekiem paziņots, ka lieta sakarā ar Dienvidkurzemes prokuratūras prokurora Ulda Kursinska kasācijas protestu ir noteikta izskatīšanai kasācijas kārtībā rakstveida procesā 2022.gada 22.septembrī (8.sējuma 159.-160.lapa). Senāts 2022.gada 22.septembrī, iztiesājot krimināllietu kasācijas kārtībā sakarā ar Dienvidkurzemes prokuratūras prokurora Ulda Kursinska kasācijas protestu, atzinis, ka Kurzemes apgabaltiesas 2021.gada 16.decembra spriedums atceļams pilnībā un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai Kurzemes apgabaltiesā (8.sējuma 163.-170.lapa).

2022.gada 22.septembrī lieta nosūtīta Kurzemes apgabaltiesai jaunai iztiesāšanai (8.sējuma 175.lapa). Saskaņā ar Augstākās tiesas priekšsēdētāja Aigara Strupiša 2022.gada 3.oktobra rezolūciju, pamatojoties uz Krimināprocesa likuma 445.pantu, lieta nosūtīta Vidzemes apgabaltiesai (8.sējuma 179.,181.-182.lapa).

Vidzemes apgabaltiesā lieta saņemta 2022.gada 6.oktobrī, saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo daļu lieta nozīmēta atkārtotai iztiesāšanai apelācijas kārtībā rakstveida procesā 2022.gada 12.decembrī (8.sējuma 181.,184.lapa). Vidzemes apgabaltiesas spriedums (ievaddaļa un rezolutīvā daļa) pasludināts 2022.gada 12.decembrī (9.sējuma 4.-5.lapa). Pilna apelācijas instances tiesas sprieduma pieejamība noteikta 2023.gada 23.maijā.

Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka krimināprocess bijis ilgstošs. Kopējais izskatāmā krimināprocesa ilgums ir astoņi gadi astoņi mēneši divpadsmit dienas (ņemot vērā pilna Vidzemes apgabaltiesas 2022.gada 12.decembra sprieduma pieejamības laiku), turklāt četrus gadus lieta atradās iztiesāšanā pirmās instances tiesā, savukārt juridisku iemeslu dēļ lieta atkārtoti tiek iztiesāta apelācijas instances tiesā. Lietas iztiesāšanu nenoliedzami ietekmēja gan prokurora, gan aizstāvju izteiktie lūgumi par lietas iztiesāšanas atlikšanu, aizstāvju noslodze, ar ko, nozīmējot lietas iztiesāšanu, tiesai bija jārēķinās, gan arī apsūdzēto /pers. A/, /pers. B/, /pers. D/ un /pers. C/ neierašanās uz tiesas sēdēm, tomēr Vidzemes apgabaltiesa uzskata, ka krimināprocesa ilgums nav adekvāts lietas sarežģītības pakāpei un iesaistīto personu skaitam.

Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka, ja tiesa konstatē, ka nav ievērotas personas tiesības uz krimināprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tā var šo apstākli ņemt vērā pie soda noteikšanas un sodu mīkstināt.

Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka nav ievērotas apsūdzēto /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ tiesības uz krimināprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, un šo apstākli ņem vērā pie soda noteikšanas. Pamatojoties uz Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, Vidzemes apgabaltiesa mīkstina sodu /pers. A/ par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam), samazinot viņam noteikto naudas sodu līdz 13 minimālajām mēnešalgām (6500 *euro*), savukārt /pers. B/, /pers. D/ un /pers. C/ par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) par diviem mēnešiem samazināms nosacīti noteiktā brīvības atņemšanas soda mērs.

Apsūdzētajiem/pers. A/, /pers. B/, /pers. D/ un /pers. C/ izskatāmajā krimināprocesā drošības līdzekļi nav piemēroti.

Krimināprocesā Nr.15830002613 /pers. B/ 2013.gada 12.februārī tika aizturēts, 2013.gada 14.februārī viņam kā drošības līdzeklis piemērots apcietinājums, kas ar 2013.gada 7.maija lēmumu atcelts (2.sējuma 142.-143.,152.-157.,179.lapa). Arī /pers. C/ Krimināprocesā Nr.15830002613 tikusi aizturēta 2013.gada 14.februārī, 2013.gada 15.februārī viņai kā drošības līdzeklis piemērots apcietinājums, kas ar 2013.gada 15.februāra lēmumu atcelts (2.sējuma 12.-13.,23.-25.,32.lapa). Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka /pers. C/ un /pers. B/ augstāk norādītā aizturēšana un apcietinājums ir attiecināmi uz izskatāmo krimināprocesu, tāpēc saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto un piekto daļu tie ieskaitāmi apsūdzētajiem noteiktā soda laikā, vienu apcietinājuma/aizturējuma dienu rēķinot kā vienu brīvības atņemšanas dienu.

Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka visi apsūdzētie ir pildījuši savus procesuālos pienākumus, tāpēc drošības līdzekļi šajā procesa stadijā nav piemērojami.

Ņemot vērā to, ka apsūdzētais /pers. A/ 2022.gada 2.decembrī ir pilnā apmērā atlīdzinājis valsts budžetam ar noziedzīgo nodarījumu radītos zaudējumus 184582,03 *euro* apmērā, tad Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka ir noraidāma valsts labā pieteiktā materiālā kaitējuma kompensācija par noziedzīgā nodarījuma rezultātā radītā mantiskā zaudējuma 184582,03 *euro* piedziņu valsts labā.

Paziņojumus par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu apsūdzētajai /pers. C/ pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā, iztiesājot lietu pirmo reizi, iesniegusi zvērināta advokāte Viktorija Borina (4.sējuma 248.,275.,293.lapa, 5.sējuma 23.,80.,99.,137.A lapa, 6.sējuma 187.,199.,228.lapa, 7.sējuma 85.,93.,222.,229.lapa, 8.sējuma 27.lapa), bet apsūdzētajam /pers. B/ par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu apelācijas instances tiesā, iztiesājot lietu pirmo reizi, iesniegusi zvērināta advokāte Linda Elsberģe (7.sējuma 228.lapa, 8.sējuma 26.lapa). Abu augstāk minēto aizstāvju darbs tiek apmaksāts no valsts līdzekļiem.

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4. punktu un 368.panta pirmo daļu no apsūdzētā /pers. B/ valsts labā piedzenami 400 *euro* – samaksa par aizstāves Lindas Elsberģes sniegto juridisko palīdzību apsūdzētajam apelācijas instances tiesā, iztiesājot lietu pirmo reizi.

Savukārt apsūdzētā /pers. C/, pamatojoties uz iesniegto izziņu par atbilstību trūcīgas mājsaimniecības statusam (8.sējuma 5.lapa), ir atbrīvojama no

1247,26 *euro* samaksas par aizstāves sniegto juridisko palīdzību gan pirmās instances tiesā, gan apelācijas instances tiesā, iztiesājot lietu pirmo reizi. Minētie izdevumi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta ceturto daļu ir sedzami no valsts līdzekļiem.

Ar izmeklēšanas tiesneša 2014.gada 17.decembrī apstiprinātiem procesa virzītāja 2014.gada 16.decembra lēmumiem uzlikts arests /pers. A/ piederošajai mantai:

1) kapitāldaļām SIA "/nosaukums BE/", vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un kapitāldaļām SIA "/nosaukums BF/", vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/;

2) norēķinu kontam Nr./numurs/ AS "Swedbank";

3) transportlīdzekļiem */marka/*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un puspiekabei */marka/*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/;

4) nekustamajiem īpašumiem: 1/2 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /vieta/, "/nosaukums BG/", /adrese F/ pagasta zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs A/; /vieta/, "/nosaukums BH/", /adrese G/ pagasta zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs B/; 1/2 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /vieta/, "/nosaukums BM/", /adrese H/ pagasta zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs C/; /adrese I//vieta/ pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs D/; /adrese//vieta/ pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs E/; /adrese K//vieta/ pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs F/; /vieta/, "/nosaukums BI/", /adrese L/ pagasta zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs G/; /adrese M//vieta/ pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs H/.

Ar izmeklēšanas tiesneša apstiprinātiem procesa virzītāja 2014.gada 12.decembra lēmumiem uzlikts arests /pers. B/ piederošajai mantai:

1) kapitāldaļām: SIA "/nosaukums BL/", vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; SIA "/nosaukums BJ/", vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; SIA "/nosaukums BK/", vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; SIA "/nosaukums AK/", vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; SIA "/nosaukums E/", NMR kods /numurs/;

2) norēķinu kontam Nr./numurs/ Nordea Bank AB Latvijas filiālē un norēķinu kontam Nr./numurs/ AS "DNB banka";

3) transportlīdzekļiem */marka/*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un */marka/*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/;

4) nekustamajam īpašumam /adrese N//vieta/ pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs I/.

Ņemot vērā, ka valsts labā pieteiktā materiālā kaitējuma kompensācija par noziedzīgā nodarījuma rezultātā radīto mantisko zaudējumu 184582,03 *euro* ir atlīdzināta, tad Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka ir zudis pamats mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanai, tāpēc, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 366.panta pirmās daļas 6.punktu, /pers. A/ un /pers. B/ piederošajai mantai piemērotais arests atceļams.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 134.panta otro daļu un 135.pantu lietiskie pierādījumi un dokumenti, kas lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā uzskaitīti ar Nr.1 līdz Nr.678, kā dokumenti atstājami glabāšanā pie krimināllietas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 2.punktu un 565.panta trešās daļas 2.punktu, ievērojot Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo daļu, Vidzemes apgabaltiesa

nosprieda:

Atcelt Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 22.februāra spriedumu.

Atzīt par vainīgu /pers. A/ Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu un 52.panta trešo daļu, ar naudas sodu 13 minimālo mēnešalgu jeb 6500 *euro* apmērā.

Nepiemērot /pers. A/ drošības līdzekli.

Atzīt par vainīgu /pers. B/ Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, ar brīvības atņemšanu uz 10 mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu ar brīvības atņemšanu notiesāt /pers. B/ nosacīti, nosakot pārbaudes laiku uz 1 gadu.

Brīvības atņemšanas soda laikā saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu ieskaitīt /pers. B/ aizturēšanu un apcietinājumu no 2013.gada 12.februāra līdz 2013.gada 7.maijam.

/pers. B/ ir pienākums 10 darbdienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās reģistrēties Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai vai tajā Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā, kuras darbības teritorijā atrodas viņa faktiskā dzīvesvieta.

Nepiemērot /pers. B/ drošības līdzekli.

Atzīt par vainīgu /pers. C/ Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu ar brīvības atņemšanu notiesāt /pers. C/ nosacīti, nosakot pārbaudes laiku uz 1 gadu.

Brīvības atņemšanas soda laikā saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu ieskaitīt /pers. C/ aizturēšanu un apcietinājumu no 2013.gada 14.februāra līdz 2013.gada 15.februārim.

/pers. C/ ir pienākums 10 darbdienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās reģistrēties Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai.

Nepiemērot /pers. C/ drošības līdzekli.

Atzīt par vainīgu /pers. D/ Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu ar brīvības atņemšanu notiesāt /pers. D/ nosacīti, nosakot pārbaudes laiku uz 1 gadu.

/pers. D/ ir pienākums 10 darbdienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās reģistrēties Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai.

Nepiemērot /pers. D/ drošības līdzekli.

Noraidīt prokurora valsts vārdā pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju par noziedzīgā nodarījuma rezultātā radītā mantiskā zaudējuma 184582,03 *euro* piedziņu valsts labā.

Atbrīvot /pers. C/ no procesuālo izdevumu piedziņas par advokāta darba samaksu. Samaksu 1247,26 *euro* par aizstāves Viktorijas Borinas sniegto juridisko palīdzību /pers. C/ pirmās instances un apelācijas instances tiesā segt no valsts līdzekļiem.

Piedzīt no /pers. B/ valsts labā procesuālos izdevumus 400 *euro* – samaksu par aizstāves Lindas Elsberģes sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā, nosakot termiņu tās labprātīgai atlīdzināšanai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atcelt arestu, kas ar procesa virzītāja 2014.gada 16.(17.)decembra lēmumiem uzlikts /pers. A/ piederošajai mantai:

1) kapitāldaļām SIA "/nosaukums BE/", vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un kapitāldaļām SIA "/nosaukums BF/", vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/;

2) norēķinu kontam Nr./numurs/ AS "Swedbank";

3) transportlīdzekļiem */marka/*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un puspiekabei */marka/*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/;

4) nekustamajiem īpašumiem: 1/2 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /vieta/, "/nosaukums BG/", /adrese F/ pagasta zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs A/; /vieta/, "/nosaukums BH/", /adrese G/ pagasta zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs B/; 1/2 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /vieta/, "/nosaukums BM/", /adrese O/ pagasta zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs C/; /adrese I//vieta/ pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs D/; /adrese//vieta/ pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs E/; /adrese K//vieta/ pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs F/; /vieta/, "/nosaukums BI/", /adrese L/ pagasta zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs G/; /adrese M//vieta/ pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs H/.

Atcelt arestu, kas ar procesa virzītāja 2014.gada 12.decembra lēmumiem uzlikts /pers. B/ piederošajai mantai:

1) kapitāldaļām: SIA "/nosaukums BL/", vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; SIA "/nosaukums BJ/", vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; SIA "/nosaukums BK/", vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; SIA "/nosaukums AK/", vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; SIA "/nosaukums E/", NMR kods /numurs/;

2) norēķinu kontam Nr./numurs/ Nordea Bank AB Latvijas filiālē un norēķinu kontam Nr./numurs/ AS "DNB banka";

3) transportlīdzekļiem */marka/*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un */marka/*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/;

4) nekustamajam īpašumam /adrese N//vieta/ pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/, kadastra Nr./numurs I/.

Lietiskos pierādījumus un dokumentus, kas lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā uzskaitīti ar Nr.1 līdz Nr.678, kā dokumentus atstāt glabāšanā pie krimināllietas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Senātā Kriminālprocesa likuma 574. vai 575.pantā norādīto iemeslu dēļ, 10 dienu laikā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas iesniedzot kasācijas sūdzību (kasācijas protestu) Vidzemes apgabaltiesā.

Apelācijas instances tiesas pilns nolēmums pieejams 2023.gada 23.maijā.

Tiesnese G.G.Kukaine

Tiesnese E.Driba

Tiesnese G.Krieviņa